

Příloha č. 3

Vyhodnocení implementace

Státní kulturní politiky 2021–2025+

Cíl 1: Zvyšování dostupnosti a přístupnosti kultury

1. Zpracování zákona o kooperativním financování v kultuře
Cílem je propojit systémově stát, kraje, města a obce při zajištění udržitelného financování kulturních institucí. Nová úprava bude muset zajistit vysokou transparentnost, důslednou kontrolu veřejných prostředků a současně dostatečnou flexibilitu v oblasti hospodaření. Dále nezasáhne do majetkových práv samospráv či státu a zajistí spravedlivé a nediskriminační odměňování. MK ve spolupráci s kraji a obcemi připraví návrh zákona zajišťujícího kooperativní financování kultury.
<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 1.1.1.
Schválený zákon r. 2025

Stav: **Splněno**

Plnění:

Zákon o veřejných kulturních institucích byl publikován ve Sbírce zákonů pod č. 263/2024 Sb. Účinnosti nabyl dne 1. 1. 2025. Zákon přinese větší stabilitu kulturních institucí, především víceleté plánování a vícezdrojové financování. Zřizovatelem VKI bude moci být stát, územní samosprávný celek nebo více územně samosprávných celků společně.

Návrh zákona je odrazem dlouhodobé snahy odborné veřejnosti především z oblasti tzv. živého umění o zavedení reálné alternativy k příspěvkovým organizacím. Ministerstvo kultury při tvorbě zákona spolupracovalo zejména s Asociací profesionálních divadel a Asociací symfonických orchestrů a pěveckých sborů, diskutovalo ji také v rámci jednání tripartity s odbory i zaměstnavateli. Schválená právní úprava je částečně inspirována funkčními zahraničními modely, primárně však reaguje na realitu českého prostředí.

1. 2. Podpora profesních sdružení v kulturním a kreativním sektoru
Dle rozpočtových možností MK podpoří vznik a fungování profesních sdružení v po-krizovém období, aby došlo ke stabilizaci zastoupení v kulturním a kreativním sektoru.
<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 1.2.1.
Vypsání výzvy r. 2022

Stav: **Splněno**

Plnění:

Plnění proběhlo v rámci dotačních řízení z Národního plánu obnovy – oblasti Podpora statusu umělce a internacionalizace. Nedá se mluvit o podpoře vzniku nových sdružení, to se ukázalo, že není potřeba, ale podpoře těch stávajících, kdy současné asociace, resp. profesní sdružení, pokrývají většinu oblastí v rámci kulturního a kreativního sektoru.

V rámci NPO poskytlo MK ČR také v roce 2022 dotace profesním sdružením na zpracování analýzy potřeb či legislativních opatření v oblasti statusu umělce, také v souvislosti s proběhlou pandemií. Toto pak bylo využito k legislativnímu ukotvení Statusu umělce, resp. novelizaci zákona č. 203/2006 Sb., o některých druzích podpory kultury.

Další významnou formou spolupráce s profesními asociacemi je systematické mapování jednotlivých odvětví kulturního a kreativního sektoru, financované rovněž z prostředků Národního plánu obnovy. Metodiku mapování vytvořilo MK za podpory odborníků z Českého statistického úřadu a po konzultacích s Českou správou sociálního zabezpečení. Oborové asociace mají nenahraditelný vhled do praktického fungování subjektů KKO a kvantitativní data mohou vhodně doplnit o data kvalitativní a případové studie. Výstupy mapování budou využity pro aktualizaci Strategie podpory kulturních a kreativních odvětví MK.

Popis podporovaných aktivit: sběr kvantitativních i kvalitativních dat, vyhodnocení a analýza datových souborů, případové a srovnávací studie, rešerše, sektorová analýza, mapování potřeb, aktualizace již publikovaných dokumentů.

Oborové asociace a platformy se zapojily také do dotačních výzev NPO na podporu mezinárodní spolupráce a rozvoj kompetencí pracovníků kulturního a kreativního sektoru.

1. 3. Podpora využívání nových technologií pro tvorbu, prezentaci a zpřístupnění umělecké tvorby a sbírek

Dle rozpočtových možností MK vytvoří pravidelné dotační řízení na technologické vybavení organizací a na projekty poskytující zpřístupnění umění prostřednictvím digitálních technologií.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 1.3.1.

Vypsání výzvy r. 2022

Stav: **Splněno**

Plnění:

Cíl byl dílčím způsobem plněn v rámci Národního plánu obnovy. V letech 2022 až 2025 realizovalo MK sérii dotačních řízení na podporu digitalizace kulturního obsahu:

1) Rozvoj digitalizace, dokumentační a informační činnosti v oblasti vizuálního umění a architektury, hudby, divadla, tance, literatury a knižní kultury.

Výzva byla určena na podporu projektů zacílených na rozvoj digitalizace, dokumentační a informační činnosti v oblasti profesionálního umění. Cílem dotačního řízení realizovaného z prostředků NPO bylo rozšířit tematickou nabídku oborových dotačních řízení oddělení umění MK a zajistit rozvoj a udržitelnost ve zpřístupňování umělecké a odborné činnosti kulturních institucí. Iniciativa NPO byla reakcí nejen na nepředvídatelné události, jako byla pandemická krize, ale je zároveň nástrojem propagace a zvyšování povědomí o výstupech odborných aktivit subjektů napříč regiony.

V roce 2024 byla realizována pilotní výzva pro oblast vizuálního umění a architektury, která byla v roce 2025 rozšířena o podporu projektů z dalších uměleckých oborů. Mezi dotovanými projekty byla vedle výtvarného umění výrazně zastoupena zejména oblast divadla a tance, a to díky speciálnímu tematickému okruhu určenému na podporu vytváření audiovizuálních záznamů v oblasti profesionálního umění performativního charakteru.

2) Digitalizace kulturních statků a národních kulturních památek

Výzva byla určena k podpoře digitalizace kulturního obsahu, který spravují muzea a galerie, Národní památkový ústav, Římskokatolická církev a vlastníci a správci národních kulturních památek. Směřuje k podpoře tvorby digitalizovaného obsahu, jeho prezentace a sdílení s ostatními subjekty zaměřenými na prezentaci kulturního dědictví České republiky. Zaměřuje se na pořízení hardwaru, dalšího přístrojového vybavení sloužícího k digitalizaci, softwaru a dodavatelských služeb. Cílem výběrového dotačního řízení je podpora digitalizace kulturního

dědictví České republiky prostřednictvím inovativních technologií maximálně šetrných k životnímu prostředí, a to v následujících tematických okruzích:

- a. digitální dokumentace kulturních statků (tj. movitých a nemovitých národních kulturních památek, sbírkových předmětů, předmětů kulturní hodnoty a archeologických nálezů), dokumentačních fondů a archivů oprávněných žadatelů formou fotodokumentace a skenování,
- b. digitalizace dvojrozměrných kulturních statků formou fotodokumentace a skenování,
- c. digitalizace trojrozměrných kulturních statků,
- d. digitální dokumentace movitých a nemovitých národních kulturních památek formou fotodokumentace a skenování,
- e. digitalizace dvojrozměrných movitých národních kulturních památek,
- f. digitalizace trojrozměrných movitých a nemovitých národních kulturních památek,
- g. digitalizace kinematografických, zvukových a audiovizuálních záznamů,
- h. digitalizace analogové sbírkové dokumentace, dokumentačních fondů a archivů oprávněných žadatelů včetně retrokonverze.

V září 2025 bude vyhlášena už třetí (poslední) výzva, přičemž plnění projektů bude probíhat do konce roku 2025. Dalšími dotačními tituly, jimiž je naplňováno opatření, jsou:

Digitální rozvoj audiovizuálního dědictví

Výzva je určena k podpoře digitalizace a zveřejnění audiovizuálního dědictví České republiky, které je výraznou součástí českého kulturního dědictví, a to prostřednictvím inovativních technologií maximálně šetrných k životnímu prostředí. Účel dotace je směřován na pořízení hardwaru, dalšího přístrojového vybavení sloužícího k digitalizaci, softwaru a dodavatelských služeb pro tvorbu digitalizovaného obsahu. Zároveň je možné zahrnout restaurování a ošetření audiovizuálních záznamů a předmětů, aby byla zajištěna jejich kvalitní digitalizace.

Cílem je podpořit projekty Národního filmového archivu, který je svého druhu unikátní paměťovou, sbírkotvornou institucí s vědeckou činností v ČR, která má přesah do zahraničí. V ČR je to jediná organizace, která pečuje o mimořádně rozsáhlou a různorodou sbírku, zahrnující takřka kompletní domácí filmovou tvorbu od počátku kinematografického podnikání na našem území až do současnosti, a to ve všech typech, žánrech a kategoriích filmové tvorby a industrie. Právě díky této komplexní péči o filmové dědictví, které nemá v ČR obdoby, se stává nejen klíčovou institucí pro uchování národní kulturní paměti, ale i prestižním partnerem v mezinárodním kontextu.

Digitalizace kulturních statků a národních kulturních památek IV.

Cílem výzvy je podpora digitalizace a zveřejnění kulturního dědictví České republiky prostřednictvím inovativních technologií maximálně šetrných k životnímu prostředí. Účel dotace je směřován k vytvoření mobilní digitalizační stanice – transportéru – pro vybudování digitalizačního stanoviště pro 3D skenování cenných historických a kulturních předmětů.

Digitalizační stanoviště umožní zpracovávání menších exponátů uvnitř dodávky a zároveň exponátů citlivých na přepravu, nebo větších exponátů přímo v muzeích. Muzea tak budou schopna digitalizovat své cenné objekty – historické předměty, přírodní exponáty a další – v místech nejvyšší potřeby a vytvořit tak 3D kopie exponátů, které mohou být následně použity pro další studium a zachování cenných předmětů v případě ztráty originálů.

Cíl byl dále dílčím způsobem plněn v rámci programu Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví II. V jeho rámci byla v letech 2022, 2023 a 2024 vypsána výzva:

ISO II B – Evidence a dokumentace movitého kulturního dědictví

Cílem tohoto výběrového dotačního řízení je podpora evidence a dokumentace movitého kulturního dědictví.

Výzva je určena k podpoře Národního památkového ústavu, vlastníků a správců sbírek zapsaných v CES, kteří zajišťují činnosti uvedené v § 10 odst. 3 písm. c) zákona č. 122/2000 Sb. a specializovaných pracovišť zřízených při Diecézních konzervátorských centrech Římskokatolické církve, jejichž zřizovatel uzavřel platné smlouvy o spolupráci na dokumentaci kulturních statků ve vlastnictví Římskokatolické církve s příslušnými pracovišti Národního památkového ústavu, a to v následujících okruzích:

- a) základní evidence a dokumentace sbírek – tj. pořízení digitální dokumentace sbírkových předmětů;
- b) podpora digitalizace.

3) Další rozvoj digitalizace v oblasti knihoven

Cílem výzvy byl rozvoj a obnova digitalizační infrastruktury knihoven jako správců kulturního a znalostního bohatství v souladu s implementací Konceptu rozvoje knihoven v České republice na léta 2021–2027, přijaté usnesením vlády ČR č. 840 ze dne 17. 8. 2020.

Tato výzva je zaměřena na podporu rozvoje digitalizačních pracovišť, kterými jsou Národní knihovna České republiky a Moravská zemská knihovna v Brně. Zmíněné dvě knihovny spolupracují na projektu Národní digitální knihovny (NDK) a návazných procesů, spočívajících v oblastech dlouhodobého uchování digitálního obsahu, jeho zpřístupnění a posílení agregace dat z digitálních knihoven jako správců kulturního a znalostního bohatství, a to prostřednictvím inovativních technologií maximálně šetrných k životnímu prostředí. Výzva se rovněž zaměřuje na optimalizaci a zefektivnění technologie systémů digitalizace, podporu konverze dat do nových formátů nutných pro moderní způsob zpřístupnění a uložení digitálního obsahu a další rozvoj České digitální knihovny a Centrálního portálu knihoven jako centrálních systémů knihoven pro zpřístupnění digitálního obsahu novodobých fondů. Součástí modernizace nástrojů pro vytváření a zpřístupnění digitálního obsahu je i implementace moderních metod strojového učení a umělé inteligence. Cílem je zkvalitnit prezentaci kulturního dědictví i pro další skupiny obyvatel se zvláštním zřetelem na zdravotně hendikepované spoluobčany.

Cílovou skupinou této výzvy jsou dvě knihovny, které prostřednictvím Národní digitální knihovny poskytují přístup uživatelské veřejnosti k dokumentům v digitální podobě a dalším svým službám.

Kromě zdrojů Ministerstva kultury byly a jsou pro realizaci opatření v minulosti využívány také další finanční zdroje, zejména z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP). V programovém období 2014–2020 byly z IROP podporovány mimo jiné projekty zaměřené na památky a muzea, které zahrnovaly také digitalizaci památek, mobiliáře a sbírek. Významně se na naplňování opatření podílí i současné období IROP 2021-2027, kde byly spuštěny mimo výzvy na oblast památek či muzeí také výzvy na knihovny.

1. 4. Podpora vzniku uměleckých děl v rámci nové výstavby

Předložení návrhu zákona, který zakotví povinnost zadavatelů největších veřejných zakázek společně s jejich realizací zadat i zhotovení uměleckého díla v hodnotě až 1 % celkové veřejné zakázky. Díla mohou mít různý charakter od klasického výtvarného díla po audiovizuální či prostorový koncept, který bude rozvíjet veřejné prostranství. Tato umělecká díla budou vznikat v dialogu s architekty a výběr autora díla bude transparentní.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 1.4.1.

Předložení návrhu zákona r. 2024

Stav: **Splněno částečně**

Plnění:

Návrh zákona byl textově připraven a rozeslán do vnějšího připomínkového řízení na přelomu října a listopadu 2019, v únoru roku 2020 se konal seminář v PSP za účasti tehdejšího ministra Zaorálka, ale zákon nebyl předložen vládě, ve které byl ministr Zaorálek do prosince 2021 členem a tím se nedostal do legislativního procesu. Nová vláda (ve funkci od prosince 2021) zákon nevyhodnotila jako prioritu a nezahrnula ho do Programového prohlášení vlády ani žádného návrhu legislativních prací.

1. 5. Podpora spolupráce MK a nižším stupněm veřejné správy

Cílem je vytvořit komunikační platformu pro užší a pravidelnější spolupráci s nižšími stupni veřejné správy a samosprávami. Odbory kultury a jejich vedení na úrovni měst, obcí a krajů aktuálně postrádají kanál pro častější sdílení informací napříč regiony a s MK. Cílem je podpořit vznik kvalitních kulturních politik na nižší úrovni i souvisejících projektů. Zásadní je metodická podpora pro podporu živého umění, kulturního dědictví a kulturních zařízení na úrovni měst a krajů.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 1.5.1.

Vznik komunikační platformy r.2025

Stav: **Splněno**

Plnění:

Jedná se o pravidelně probíhající činnost, kterou MK zajišťuje dvakrát ročně. V červnu a v prosinci pořádá poradou vedení MK se zástupci krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy. Součástí porad jsou také informace z oblasti spravované oddělením kreativních a kulturních odvětví a informace z dalších odborů ministerstva. Spolupráce a konzultace probíhají i mimo plánovaná setkání na pravidelné bázi a zástupci MK se pravidelně účastní také zasedání kulturní sekce Asociace krajů.

Specifickou platformou pro komunikaci MK se zástupci krajů ČR s potenciálem dlouhodobé spolupráce při tvorbě regionálních kulturních politik je pracovní skupina složená z řešitelů výzkumných projektů k mapování kulturních a kreativních odvětví.

Od ledna 2025 přechází pod správu MK web Kreativní Česko, který má ambici stát se základním informačním zdrojem a komunikační sítí pro aktéry kulturního a kreativního sektoru, včetně zástupců územních samospráv.

1. 6. Podpora decentralizace kulturní nabídky skrze spolupráci a síťování v kulturním a kreativním sektoru

Dle rozpočtových možností MK založí pravidelné dotační řízení podporující decentralizaci kulturní nabídky v ČR. Mezi možné nástroje patří rozdílné programy síťování včetně podpory rezidencí, koprodukcí či speciálního dotačního titulu (viz program Doppelpass v Německu). Podpořena může být mobilita umělců i děl. Cílem je předejít vzniku tzv. kulturních pouští a rovnoměrněji rozložit kulturní nabídku v ČR.
--

<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 1.6.1.

Vypsání výzvy r. 2022

Stav: **Splněno**

Plnění:

S tímto body souvisejí i další body implementace SKP (viz), např.:

3.4 Posilovat mezinárodní spolupráci a internacionalizaci českého umění

4.7 Podpora internacionalizace hudby

A) Plnění jako součást realizace běžných dotačních programů MK:

Probíhá pravidelná evaluace Programu státní podpory festivalů profesionálního umění, podařilo se upravit metodiku hodnocení žádostí o dotaci ve smyslu většího zohlednění současné praxe, kdy se stírá rozlišení na jednotlivé umělecké obory, projekty jsou interdisciplinární a jejich základní charakteristikou je síťování jak v mezinárodním kontextu, tak napříč regiony ČR. Bylo uzavřeno memorandum o spolupráci mezi MK a festivalem Janáček Brno, které festivalu umožňuje plánovat a realizovat náročné koprodukce s významnými světovými operními domy.

Pokračuje také každoročně Tradiční výzva Odboru mezinárodních vztahů „na podporu kulturních projektů vysílaných do zahraničí na rok 2024“, stejně jako běžné dotační řízení Odboru mezinárodních vztahů.

B) Plnění v rámci Národního plánu obnovy (NPO):

Díky výzvě Mobilita I.-III. došlo k mimořádnému posílení dotačních programů na podporu výjezdů českých uměleckých souborů (i jednotlivých umělců a odborníků) do zahraničí. Významně podpořeny byly i aktivity příspěvkových organizací MK: Moravské galerie, Národní galerie, Institutu umění-Divadelního ústavu.

Další výzvy cílily na podporu projektů mezinárodní umělecké a odborné spolupráce realizovaných na území ČR, kdy byla podpořena řada rezidenčních programů, workshopů,

přednášek, tvůrčích dílen, ale též například hostování zahraničních umělců v českých souborech.

Výzvy na poskytnutí tzv. kreativních voucherů úspěšně propojily firmy a individuální poskytovatele kreativních služeb v regionech. Rozdělení finančních prostředků v sérii výzev Kreativní vouchery zohledňuje počet obyvatel a subjektů kulturního a kreativního sektoru v jednotlivých krajích. Důležitým nástrojem síťování kreativců a malých a středních podniků v regionech je Celostátní galerie kreativců, kterou MK provozuje od roku 2023 a ve které je v současné chvíli registrováno více než 4 000 kreativních profesionálů. Galerie bude fungovat i po konci čerpání prostředků NPO jako komunikační platforma a může být využívána dalšími poskytovateli podobně cílených podpor (aktuálně se nabízí využití ve výzvách MŽP pro strukturálně postižené kraje).

Vzhledem k pozitivním zkušenostem se v rámci Velké reformy dotačních řízení (viz např. body 6.5., 6.6.) zvažuje promítnutí dobrých zkušeností a parametrů výzev z výzev NPO v této oblasti do dotací stálých.

Mobilita umělců je podporována také každoročně vypisovanou výzvou Ministerstva kultury na podporu zahraničních kontaktů v oblasti neprofesionálních uměleckých aktivit a programem NIPOS Podpora vybraných zahraničních kontaktů v oblasti neprofesionálních uměleckých aktivit (vysílání jednotlivců a přijímání jednotlivců a souborů na festivalech). PO NÚLK Strážnice podněcuje mobilitu umělců nejen organizací Mezinárodního folklorního festivalu Strážnice, ale také svým působením v rámci České národní sekce CIOFF (Mezinárodní rada organizátorů folklorních festivalů a lidového umění).

1. 7. Zvýšit aktivní práci s publikem

Cílem je podporovat a motivovat kulturní organizace k aktivní práci s publikem, tj. poskytovat metodické vedení v této oblasti a případně upravit kritéria podpory provozních příspěvků tak, aby kulturní organizace benefitovaly ze systematického budování vztahu s publikem.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 1.7.1.

Vznik metodického materiálu r. 2024

Stav: **Splněno částečně**

Plnění:

Toto opatření bylo naplněno mimo jiné prostřednictvím výzvy NPO na podporu projektů kreativního učení, díky které mají kulturní organizace možnost dofinancovat a rozšířit svoje doprovodné programy zaměřené na práci s dětským publikem a dospívajícími. Do série výzev pro školní roky 2023/2024 a 2024/2025 se zapojily knihovny, muzea, galerie, divadla, orchestry či soubory současného tance.

MK podporuje práci s publikem také ve svých tradičních dotačních řízeních v programu Kulturní aktivity či v Programu státní podpory profesionálních divadel, symfonických orchestrů a pěveckých sborů. Objem poskytovaných dotací na celoroční činnost kulturních institucí se v posledních letech výrazně navýšil. Dalším dotačním programem, kterým MK podporuje práci s publikem, je Podpora projektů výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví jeho dvěma okruhy: Edukační aktivity v rámci stálých muzejních expozic ze sbírek evidovaných v Centrální evidenci sbírek muzejní povahy Ministerstva kultury (CES) a Edukační aktivity v oblasti muzejnictví podporující rozvoj školních vzdělávacích programů, celoživotní vzdělávání na vysokých školách a vydávání metodických a odborných materiálů pro podporu výchovných a vzdělávacích aktivit v oblasti edukace v kultuře.

MK je také aktivním účastníkem diskuse o revizi rámcových vzdělávacích plánů v gesci MŠMT. I díky tomu se podařilo rozšířit klíčové kompetence o tzv. kompetence kulturní. Tato perspektiva klade nové cíle na formální vzdělávání a ve svém důsledku vytváří vhodné podmínky pro systematickou práci s publikem v kulturních institucích.

1. 8. Zpracování odborné analýzy v oblasti kulturního dědictví ve věci možnosti vstupů zdarma pro děti a mládež do 18 let do stálých expozic nejvýznamnějších sbírkových institucí

Jednou z možností širšího zpřístupnění kulturního dědictví je zavedení volných vstupů do stálých expozic klíčových institucí zřizovaných Ministerstvem kultury. Odborná analýza poskytne relevantní podklady, zda je tento přístup proveditelný a vhodný, případně v jaké konkrétní podobě.

<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 1.8.1.

Zpracování odborné analýzy v oblasti kulturního dědictví ve věci možnosti vstupů zdarma pro děti a mládež do 18 let do stálých expozic nejvýznamnějších sbírkových institucí
--

Stav: **Splněno**, úkol trvá

Plnění:

Zadání odborné analýzy ve věci možnosti vstupů zdarma vychází z podnětu bývalého ministra kultury Zaorálka. V jejím rámci byly momentálně dle jednotného vzoru osloveny jednotlivé PO a byl zpracován podklad pro učinění relevantního politického rozhodnutí nad rámec stávajícího Pokynu k naplňování standardu ekonomické dostupnosti muzeí a galerií MK a nad rámec Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025, jenž je základním strategickým dokumentem určujícím směřování vládní politiky ČR v oblasti vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na následující období.

Pravidelně je dvakrát ročně aktualizován a zveřejňován materiál s přehledem volných či zvýhodněných vstupů jednotlivých PO zřizovaných MK.

1. 9. Příprava na získání titulu „Evropské hlavní město kultury“ v roce 2028

Po vstupu v platnost ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2017 + 1545 ze dne 13. září 2017, kterým se mění rozhodnutí č. 445 + 2014 + EU o zavedení akce Unie ve prospěch Evropských hlavních měst kultury pro roky 2020 až 2033 bude zveřejněna Výzva k podání žádosti do soutěže o titul Evropské hlavní město kultury 2028 v ČR.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 1.9.1.

Vyhlášení výzvy r. 2021

Stav: **Splněno**, úkol trvá

Plnění:

Výzva byla 2021 vyhlášena a Evropské hlavní město roku 2028 bylo vybráno. Staly se jím České Budějovice.

Pozn.: Na spolufinancování přípravy a realizace projektu Evropské hlavní město kultury 2028 je v šesti letech (2024–2029) ze státního rozpočtu určena částka 480 milionů korun, z toho na investiční projekty 288 mil. Kč (přičemž maximální podíl státu na jednotlivé projekty bude 30 %) a na neinvestiční projekty částka 192 mil. Kč (přičemž maximální podíl státu bude 40 %). Schválená částka směřuje k evropskému standardu, kdy se do projektu EHMK zapojují všechny úrovně veřejné správy. V rámci spolufinancování projektu státem jsou financovány pouze projekty uvedené v bidbooku vítězného města, schválené Evropskou komisí a uvedené v Příloze č. 1 Usnesení vlády č. 400 ze dne 7. června 2023.

1. 10. Rozvoj Centrálního portálu knihoven - Knihovny.cz jako hlavního přístupového bodu ke kulturnímu dědictví a dalšímu obsahu ve správě knihoven

Centrální portál knihoven - Knihovny.cz je již v produkční fázi a nabízí obsah fondů a dalších služeb z desítek knihoven České republiky. Kromě běžné údržby je však potřeba zajistit jeho další rozvoj, maximalizovat zapojení českých knihoven a rozšiřovat portfolio nabízených služeb i jejich kvalitu. Technické prostředí a uživatelské rozhraní je nutné postupně obměňovat a inovovat a reagovat tím na celkový vývoj z hlediska integrace technologií do běžného života. Centrální portál Knihovny.cz by měl být pro uživatele hlavní službou při zajišťování informačních, kulturních a vzdělávacích potřeb.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 1.10.1.

Aktivní zapojení v průměru 15 knihoven a 15 % růst počtu uživatelů ročně r. 2027

Stav: **Splněno**

Plnění:

Opatření je součástí Koncepce rozvoje knihoven v ČR na léta 2021–2027 i předchozích strategických materiálů. Cílem je vznik společného přístupového bodu k informačním zdrojům knihoven. Projekt provozuje Moravská zemská knihovna, organizační záležitosti zajišťuje SDRUK (Sdružení knihoven ČR).

Počet zapojených knihoven do projektu roste, aktivní počty uživatelů budou vyhodnoceny dle stanoveného indikátoru v roce 2027. Aktuálně se zapojuje min. 15 knihoven ročně. Do portálu je nyní zapojeno 99 knihoven, dalších 8 knihoven je v procesu přistoupení.

V roce 2024 byl úspěšně převeden provoz katalogu Moravské zemské knihovny (MZK) na portál Knihovny.cz a současně byl zahájen převod katalogu Národní knihovny. Oba katalogy budou využívány v rámci rozhraní, funkcionality a souvisejících výhod portálu, což přispěje ke zvýšení efektivity a dostupnosti služeb. Tento krok zároveň povede k vyššímu využívání řešení Centrálního portálu knihoven (CPK).

V rámci probíhajících jednání byla dosažena dohoda, že Národní knihovna se společně s MZK stane oficiálním provozovatelem portálu Knihovny.cz. Tato spolupráce posílí význam CPK v knihovnickém prostředí a zajistí jeho dlouhodobý rozvoj. Obě instituce si zároveň rozdělí klíčové činnosti, zejména v oblastech vzdělávání a marketingu.

Dalším významným krokem je příprava redesignu domovské stránky portálu. Cílem je zvýšit její atraktivitu a zajistit, aby uživatelé ihned po vstupu pochopili hlavní přínosy a funkce portálu. Na tomto procesu v současnosti pracujeme s UX designérem a copywriterkou, kteří se zaměřují na zlepšení uživatelského dojmu a srozumitelnost obsahu. První změny by měly být k dispozici do března 2025, kdy startuje akce Březen měsíc čtenářství.

V roce 2024 se začaly více využívat sociální sítě k propagaci portálu, přičemž se změnilo i zaměření zacílené na moderní formáty příspěvků, jako jsou reels a další vizuálně atraktivní formáty. Současně vznikla série nových videí pro Youtube, která vysvětlují funkce a možnosti využití portálu, přičemž byla snaha oslovit především prostředí středních škol. V rámci projektu VISK byla financována brožura *Funkce portálu Knihovny.cz pro učitele středních škol*, která pedagogům ukazuje konkrétní příklady využití portálu ve výuce. Brožura byla distribuována prostřednictvím sítě knihoven do škol. Veškeré propagační materiály jsou nyní knihovnám volně k dispozici ke stažení na adrese: <https://poznejte.knihovny.cz/ke-stazeni>.

Na konci roku 2024 bylo do portálu Knihovny.cz zapojeno již 100 knihoven. Další jednání o připojení nových knihoven pokračují, avšak tempo zapojování se zpomalilo, především v důsledku intenzivních příprav na převod katalogů MZK a NK na CPK.

Návštěvnost portálu do loňského roku rostla (viz tabulka).

Rok	Návštěvnost
2019	74 250
2020	111 171
2021	187 849
2022	219 417
2023 (do 4. 10. 2023)	300 599
2023 (od 5. 10. 2023)	124 696
2024	465 236

Pozn.: Do 5. 10. 2023 byla využívána jiná metodika měření návštěvnosti a následně byla změněna v souladu s pravidly GDPR.

1. 11. Podpora digitalizace knihovních fondů a příjmu e-born dokumentů a zajištění jejich dostupnosti v online prostředí

Díky digitalizaci knihovních fondů a příjmu e-born dokumentů je možné kromě ochrany tohoto kulturního dědictví zajistit po dohodě se správci autorských práv vzdálený přístup k těmto dokumentům a tím výrazně zvýšit rychlost poskytnutí a dostupnost dat. Podpora digitalizace z dotačního programu VISK 6, VISK 7 a IROP. Digitalizace min. 4 mil. stran v každém roce.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 1.11.1.

Nárůst počtu digitálních dokumentů zpřístupněných z digitálních knihoven v plných textech formou vzdáleného přístupu o cca 4 mil. stran za rok – průběžně

Stav: **Splněno**

Plnění:

I nadále je digitalizace vzácných i novodobých knihovních fondů podporována prostřednictvím dotačních programů VISK 6 a VISK 7. Nepříspěvkové organizace si mohou požádat o dotaci na tuto činnost, příspěvkové organizace získávají finance přímo do svých rozpočtů, přičemž rovněž žádají o dotaci prostřednictvím vyplněných žádostí. V roce 2024 došlo k vypsání dvou výzev na podporu digitalizace prostřednictvím Národního plánu obnovy. První výzva (Další rozvoj digitalizace v oblasti knihoven, č. 441) se týkala rozvoje a obnovy digitalizační infrastruktury v krajských knihovnách, přičemž realizace jednotlivých projektů je v roce 2025. Druhá výzva (Rozvoj digitalizační infrastruktury knihoven, č. 444) byla otevřena pro Národní knihovnu ČR (NK ČR) a Moravskou zemskou knihovnu v Brně (MZK) a byla zaměřena na podporu rozvoje a modernizaci digitalizačních aktivit zmíněných knihoven, které jsou největšími producenty digitalizace knihovních fondů v ČR. Souběžně jsou v NK ČR a MZK realizovány projekty z výzvy č. 341. Další rozvoj digitalizace v oblasti knihoven běžící od roku 2024 a podporující optimalizaci a zefektivnění systémů souvisejících s digitalizací.

Digitalizace knihovních fondů pokračuje i z institucionálních zdrojů jednotlivých knihoven – zejména Národní knihovny ČR, Moravské zemské knihovny, Knihovny AV ČR a Vědecké knihovny v Olomouci. Knihovní fondy jsou pro svou digitalizaci vybírány na základě strategických dokumentů, které definují jednotlivé strategické priority v rámci fondů, které mají knihovny ve svých sbírkách. Existuje i celonárodní strategie digitalizace knihovních fondů, za jejíž sestavení a implementaci je odpovědná Národní knihovna ČR. Centrálním nástrojem pro zajištění efektivního procesu digitalizace a výběru jednotlivých dokumentů (s cílem zabránit duplicitám) je Registr digitalizace.

NK ČR a MZK spolupracují na projektu Národní digitální knihovny (NDK) a návazných procesů, spočívajících v oblastech dlouhodobého uchování digitálního obsahu, jeho zpřístupnění a posílení agregace dat z digitálních knihoven jako správců kulturního a znalostního bohatství, a to prostřednictvím inovativních technologií maximálně šetrných k životnímu prostředí. Výzva se rovněž zaměřila na optimalizaci a zefektivnění technologie systémů digitalizace, podporu konverze dat do nových formátů nutných pro moderní způsob zpřístupnění a dlouhodobého uchování digitálního obsahu, další rozvoj České digitální knihovny a Centrálního portálu knihoven jako centrálních systémů knihoven pro zpřístupnění digitálního obsahu novodobých fondů.

Roční počet zdigitalizovaných stran přesahuje stanovený indikátor 4 mil. stran za rok. Statistické údaje z Registru Kramerii uvádějí za rok 2024 přírůstek množství digitalizovaných stran v NK ČR v objemu 3,189 tisíc stran, v MZK pak v objemu 2,825 tisíc stran. Centrální portál České digitální knihovny agregující digitální knihovny Kramerius z nejvýznamnějších českých knihoven především z resortu kultury vykazuje za rok 2024 celkový nárůst obsahu o 8,163 tisíc stran na celkový počet stran více než 146 milionů stran na konci roku 2024. Příjem e-born dokumentů nebyl v roce 2024 legislativně schválen (je součástí úprav návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů). Přesto, že nedošlo ke schválení zákona, Národní knihovna ČR vyvinula systém pro příjem a zpracování dokumentů vzniklých v elektronické podobě. Na jaře 2025 spustí příjem tohoto typu dokumentů na základě dobrovolnosti a uzavření smlouvy mezi nakladatelem a knihovnou. Již v současné době probíhá vyjednávání o individuálně poskytnutých licencích tzv. elektronických dokumentů s celou řadou institucí. Reaguje tak na tu situaci, že chce zachovat kulturní a informační dědictví vzniklé v elektronické podobě. Kromě samotného příjmu a zpracování knihovna dokumenty přijaté v předem dohodnutém formátu dlouhodobě uloží ve svém dlouhodobém úložišti, a dokument rovněž bude v souladu s autorským zákonem zpřístupněn v digitální knihovně. Nicméně fakt, že stále nejsou sběr a uchování elektronických dokumentů podchyceny zákonnou normou, staví Česko republiku mezi malou skupinu evropských zemí, jež tuto agendu nemá legislativně ošetřenou. Každým rokem tak česká společnost přichází o desítky tisíc titulů, které nemají svůj fyzický nosič a mohou tak v prostředí elektronických médií kdykoli zmizet.

Kromě zdrojů Ministerstva kultury byly a jsou pro realizaci opatření v minulosti využívány také další finanční zdroje, zejména z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP). V programovém období 2014–2020 byly z IROP podporovány mimo jiné projekty zaměřené na digitalizaci knihovního fondu. Významně se na naplňování opatření podílí i současné období IROP 2021–2027, kde byly spuštěny mimo výzvy na oblast také čtyři výzvy na knihovny o celkové alokaci 1,9 mld. Kč.

1. 12. Rozvíjet a podporovat funkce knihoven jako kulturních, kreativních a komunitních center

Dle rozpočtových možností MK založit pravidelné výběrové řízení podporující jako kulturních, kreativních a komunitních center. Cílem je rozvíjet zejména oblast celoživotního a občanského vzdělávání ve spolupráci se vzdělávacími institucemi a dalšími partnery na celostátní, regionální a lokální úrovni, se zvláštní pozorností na oblast čtenářství, čtenářské gramotnosti, informační gramotnosti, digitální kompetence a občanského vzdělávání; podporovat mezigenerační dialog a neformální vzdělávání u všech věkových skupin uživatelů (např. Univerzita 3. věku). Mezi další nástroje podpory patří metodická podpora a sdílení dobré praxe.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 1.12.1.

Nárůst počtu realizovaných akcí o 4 % ročně a růst počtu návštěvníků a absolventů kurzů a akcí o 2 % ročně – každoročně

Stav: **Splněno částečně**, úkol trvá

Plnění:

Opatření reflektuje jeden ze základních pilířů stávající Koncepti rozvoje knihoven v ČR na léta 2021-27. Plnění probíhá v rámci dotačního programu MK Knihovna 21. století v tematických okruzích podpora práce s národnostními menšinami a integrace cizinců, podpora všeobecné dostupnosti knihovnických služeb pro občany se zdravotním postižením, kulturní, výchovná a vzdělávací činnost. Jsou podporovány projekty zaměřené na rozvoj čtenářské gramotnosti a podporu čtenářství u dětí a dospělých, dále zaměřené na podporu celoživotního učení pro všechny věkové kategorie s využitím přednášek, seminářů, besed, soutěží, výstav. Výsledky dotačního řízení jsou každoročně zveřejňovány na webu MK <https://mk.gov.cz/oblast-knihoven-cs-532>

V rámci NPO byl v roce 2023 vyhlášen dotační titul „Rozvoj regionálních kulturních a kreativních center – malá kulturní a kreativní centra“, který svým zaměřením a cílovou skupinou umožňuje i místním knihovnám zapojit se do rozvoje kulturního a kreativního sektoru ČR. Důraz u projektů byl kladen na zajištění mezisektorové spolupráce a rozvoj inovačního potenciálu kulturního a kreativního sektoru, zefektivnění a zvýšení udržitelnosti kulturní infrastruktury. Celkem bylo podpořeno 26 projektů, které získaly dotaci ve výši 838 118 574 Kč.

Knihovny organizují vzdělávání pro různé věkové skupiny a podporují mezigenerační dialog, příkladem dobré praxe je rozšířená Univerzita 3. věku. Podpoře regionálních kulturních tradic

a seznamování s osobnostmi regionu se věnují základní knihovny v rámci své standardní činnosti, financované z provozních prostředků. Knihovny organizovaly kulturní i vzdělávací aktivity s přihlédnutím k paměti místa, ve kterém působí.

V letech 2020–2021 z důvodu pandemie Covid-19 došlo k v knihovnách k výraznému poklesu kulturních, vzdělávacích a komunitních aktivit v důsledku uzavření knihoven nebo výrazného omezení přístupu do knihoven. Důsledkem je také výrazný pokles návštěvnosti v knihovnách.

V porovnání s rokem 2019 došlo v roce 2020 ke snížení počtu pořádaných akcí o 55 %. V roce 2021 již ale došlo k meziročnímu růstu počtu akcí o 18 %. Menšímu počtu akcí odpovídá i nižší počet účastníků o 46 % oproti roku 2019. I v tomto případě však došlo k meziročnímu růstu v roce 2021 oproti roku 2020 o 25 %.

V roce 2023 počet kulturních, komunitních a vzdělávacích akcí, stejně tak i počet návštěvníků přesáhl úroveň roku 2019. Lze předpokládat, že tuto dynamiku si tento segment služeb veřejných knihoven udrží i do budoucna.

Kromě zdrojů Ministerstva kultury byly a jsou pro realizaci opatření v minulosti využívány také další finanční zdroje, zejména z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP). V programovém období 2021–2027 se IROP podílí mimo jiné na naplňování Koncepce rozvoje knihoven v ČR na léta 2021–27 a podporuje ve 4 výzvách knihovny (základní/obecní knihovny/knihovny se specializovaným fondem) a to díky rekonstrukci knihoven, či nové výstavby, budování návštěvnických a edukačních center atd.

1. 13. Připravit a realizovat Národní program na podporu čtenářství a informační gramotnosti

Cílem Národního programu na podporu čtenářství a informační gramotnosti je dlouhodobě a cílevědomě podporovat rozvoj čtenářské a informační gramotnosti nejen u dětí, ale i dospělých. Program propojí současné aktivity na podporu čtenářství a bude podporovat vznik nových.
--

<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 1.13.1.

Vznik Národního programu podpory čtenářství a jeho systémové aplikace r. 2022

Stav: **Splněno částečně**, úkol trvá

Plnění:

Národní program na podporu čtenářství jako mezirezortní program zatím nevznikl. V r. 2021 bylo podepsáno Memorandum MK a MŠMT, které se týká především spolupráce knihoven a dalších kulturních a paměťových institucí se školami a školskými zařízeními v oblasti kulturního povědomí a čtenářské, informační a mediální gramotnosti. Realizaci klíčových témat Memoranda zajišťuje meziresortní pracovní skupina, složená ze zástupců MK a MŠMT, která se schází několikrát za rok a plnění Memoranda vyhodnocuje.

Jednotlivé projekty k čtenářské gramotnosti jsou podporovány v rámci dotačních řízení MK na podporu literárních akcí a v rámci dotačního řízení Knihovna 21. století.

V rámci Národního plánu obnovy pak bylo vypsáno v letech 2022 a 2023 dvě dotační řízení nazvané Podpora projektů kreativního učení. Kreativním učením se rozumí vzdělávání, ve kterém jsou umění a tvůrčí aktivity vědomě a cíleně užívány k rozvoji kompetencí, afektivních a kognitivních schopností, dovedností a znalostí. Umožňuje komplexní zapojení jednotlivce do vzdělávacího procesu po kognitivní, emocionální, sociální, etické a fyzické stránce. Podpořeno bylo více jak 200 projektů, které se jeví jako velmi úspěšné, proto v rámci velké reformy dotačního systému MKČR uvažuje o pokračování tohoto titulu i v rámci tradičních národních dotací.

V roce 2024 se MK ČR chystá přistoupit k Memorandum k mediální gramotnosti, spolu s MV a MŠMT, které by mělo doporučovat nástroje a postupy ohledně mediální gramotnosti v rámci vzdělávání.

MK ČR se v letech 2023 a 2024 aktivně zapojilo do procesu tzv. velkých revizí rámcových vzdělávacích programů (RVP), které v těchto letech administruje MŠMT prostřednictvím Národního pedagogického institutu (NPI). Vznikla pracovní skupina v rámci MKČR a velmi aktivně se podílela na připomínkování a formování stanovisek v oblasti „Umění

a kultura“ a také rozvoj základních kompetencí, kam patří i čtenářství.

Celostátní reprezentativní průzkumy čtení a čtenářství obyvatel ČR

Díky podpoře MK ČR se v roce 2021 podařilo Národní knihovně ČR realizovat dva celostátní průzkumy zaměřené na čtenářství v době pandemie Covid-19. Především se uskutečnil opakovaný celostátní reprezentativní průzkum dětské populace a mládeže ve věku 6 až 19 let se zaměřením na četbu knih, čtenářské chování, obvyklé způsoby trávení volného času, vlivy rodinného a školního prostředí na vztah dětí ke knihám a čtení obecně (předchozí průzkumy proběhly v letech 2013–2014 a 2017). Výzkum se realizoval na reprezentativním vzorku 2 040 respondentů. Druhý průzkum zacílil na dospělou (15+) internetovou populaci v rozsahu 1 005 respondentů. Obsahově se průzkum zaměřil na čtenářství knih a v širším kontextu na volnočasové a mediální aktivity.

Ve spolupráci s Ústavem pro českou literaturu AV ČR se v roce 2023 uskutečnil mezi obyvateli ČR staršími 15 let 5. reprezentativní sociologický průzkum Čtenáři a čtení v ČR 2023. Šetření proběhlo u 2 010 respondentů. Výsledky tohoto průzkumu byly v roce 2024 zveřejněny v publikaci *Ohrožený druh? Kolik, jak a co čteme*, kterou vydala NK ČR ve spolupráci s nakladatelstvím Host.

Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP) pravidelně realizuje s podporou MK ČR řadu projektů na podporu čtení a čtenářské gramotnosti:

Největší a nejznámější akcí na podporu dětského čtenářství je **Noc s Andersenem**. V r. 2023 se Noci s Andersenem zúčastnilo více než 103.000 dětských a dospělých „spáčů“ na 1.744 místech po celé zeměkouli. Kromě České republiky také na Slovensku, v Polsku, Velké Británii, Turecku, Francii, Slovinsku, Srbsku, Chorvatsku, USA, Austrálii, Španělsku, Švýcarsku, Kanadě, Itálii, Německu, Rakousku, Bulharsku či na Maltě. Vedle knihoven nocovaly děti ve školách, školních družinách, Českých školách bez hranic, muzeích a galeriích, zoologických zahradách, knihkupectvích, domech dětí, dětských domovech, dětských skupinách či domovech seniorů, v komunitních centrech, v centrech volného času, u junáků, skautů i pionýrů, v azylových domech...

Projekt **S knížkou do života (Bookstart)** je zaměřen na podporu čtenářství předškolních dětí. V roce 2024 bylo do projektu zapojeno 398 knihoven. Od doby vzniku projektu (2018) bylo osloveno 111 500 rodin s předškolními dětmi, které obdržely motivační knižní sady a uspořádalo se pro ně ročně minimálně 1000 akcí k podpoře čtenářské gramotnosti dětí i komunikace a čtenářství v rodině. Sady i aktivity jsou přizpůsobeny a určeny i dětem se zrakovým a sluchovým znevýhodněním. Projekt pozitivně hodnotí i veřejná správa. Projekt má již podporu ve Středočeském a Královéhradeckém kraji, objednávají si kraje Moravskoslezský a Karlovarský, speciální podpora byla v roce 2023 ve Zlínském kraji. V roce 2025 je plánovaná podpora v Libereckém a Olomouckém kraji, z dotace Regionálních funkcí knihoven. Projekt je podporován MK ČR. **Už jsem čtenář – Knižka pro prvňáčka** je projekt, který oslovil v r. 2023 téměř 600 knihoven, které předaly dětem u příležitosti dosažení čtenářské dovednosti 55 000 originálních, pro projekt vzniklých knížek a pasovaly tyto děti na čtenáře.

Slavnostní ceremoniály probíhají obvykle za přítomnosti rodičů, zřizovatelů a představitelů měst a obcí – a také s jejich podporou.

V projektu **Kde končí svět**, který podporuje čtenářskou a funkční gramotnost dětí, vznikly stovky literárních a výtvarných prací, proběhly krajské přehlídky aktivit, a nakonec byly na rytíře Řádu krásného slova pasovány děti i dospělí.

Kromě uvedených projektů a aktivit se každoročně uskutečňují akce jako je **Březen – měsíc čtenářů**, **Týden knihoven**, **Čtenář roku** nebo **Den pro dětskou knihu**. I do těchto projektů se daří zapojovat každoročně stovky knihoven. SKIP tyto projekty i činnost zapojených knihoven podporuje i propagačními materiály, např. plakáty.

1. 14. Dokončit proces legislativy povinného výtisku elektronických publikací a vytvořit a zajistit provoz systému pro jejich sběr, zpracování, zpřístupnění a ukládání
--

Základní podmínkou je přijetí nové legislativní úpravy povinného výtisku, jehož předmět bude rozšířen o povinné odevzdávání elektronických publikací. Návrh nové legislativy je v roce 2021 projednáván Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR. Vybudování systému pro příjem, zpracování, dlouhodobé uchování a zpřístupnění digitálních dokumentů.

<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 1.14.1.

Schválený zákon o povinném výtisku; spuštění systému r. 2022
--

Stav: **Splněno částečně**

Plnění:

V rámci legislativních prací byl v červnu 2024 Ministerstvem kultury předložen Legislativní radě vlády návrh zákona, kterým se mění zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů (tzv. trojnovela). V srpnu 2024 návrh schválila vláda a předložila ho k projednání Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Jedná se o sněmovní tisk č. 773.

Předložený návrh zákona reaguje na technologický rozvoj a vzrůstající počet publikací vydávaných pouze elektronicky, bez hmotného nosiče, nikoli tedy v tištěné podobě. Z tohoto důvodu se v zájmu zachování této části kulturního a informačního bohatství pro budoucí generace rozšiřuje povinnost vydavatelů odevzdávat vybrané elektronické publikace obdobně stávajícímu institutu povinného výtisku tištěné neperiodické publikace a periodického tisku. Dále návrh zavádí tzv. web-harvesting, tedy mapování webových stránek v čase, jejich sběr, uchovávání a zpřístupňování. Web-harvesting bude provádět Národní knihovna České republiky.

Národní knihovna ČR se na přijetí tohoto zákona intenzivně připravuje. Zajišťuje rutinní testování a vývoj všech potřebných aplikací i vazeb do knihovního systému – v oblastech příjmu, zpracování, uložení i zpřístupnění této formy obsahu. Zároveň provádí i školení svých pracovníků, kteří budou tyto činnosti koordinovat.

NK ČR v roce 2024 dokončila vývoj systému pro příjem a zpracování elektronických publikací a na základě aktuálního stavu legislativy rozhodla o spuštění pilotního provozu bez ohledu na neexistenci povinnosti odevzdávání povinného elektronického výtisku. Pilotní provoz bude realizován na základě licenčních smluv.

Na podporu významně větších objemů harvestingu webových stránek po změně legislativy NK ČR posílila datové kapacity pro ukládání sklizní a pracuje na zvýšení dlouhodobé ochrany sbírek jejich uložením v LTP NDK díky dotaci z NPO výzvy č. 341.

1. 15. Pravidelná spolupráce se zástupci místních samospráv
Je nutné podporovat pravidelnou spolupráci s kraji v oblasti rozvoje kulturních a kreativních odvětví v ČR. Cílem je vyvážený rozvoj v rámci celé ČR.
<i>Zajistí: Ministerstvo kultury ve spolupráci s Národní knihovnou ČR</i>

Úkol 1.15.1.
Pravidelná účast zástupce MK na komisi pro kulturu AKČR – průběžně

Stav: **Splněno**

Plnění:

Duplicitní s úkolem 1.5. Jedná se o každoročně probíhající činnost, která vyplývá z § 15 zákona č. 129/2000 Sb., (zákon o krajích) a § 5 zákona č.131/2000 Sb., o hlavním městě Praze“. MK proto zajišťuje dvakrát ročně, v červnu a v prosinci, poradou vedení MK se zástupci krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy. V posledních letech se tato jednání nekonala prezenční formou, probíhala on-line. V těchto případech bylo zajištěno plnění povinností vyplývajících ze zákona o krajích elektronickou formou. Prezenční formou se porada uskutečnila opět v červnu roku 2025 a předpokládá se, že se tak bude dít i nadále. Součástí předávaných informací jsou obvykle aktuality z oblasti spravované oddělením kreativních a kulturních odvětví, památkové péče a informace z dalších odborů ministerstva. Spolupráce a konzultace probíhají ale i mimo plánovaná setkání na pravidelné bázi a zástupci MK se pravidelně účastní také zasedání kulturní sekce Asociace krajů.

Strategie rozvoje a podpory kulturních a kreativních odvětví (KKO), schválená usnesením vlády č. 739 ze dne 23. 8. 2021 předpokládá úzkou spolupráci mezi MK a zástupci územních samosprávných celků. Platformou pro tuto spolupráci je jednak od roku 2024 pracovní skupina k mapování sektoru KKO (jeho struktury a potřeb) na regionální a národní úrovni, jednak od roku 2025 redakční rada webu Kreativní Česko, který nově přešel ze správy Institutu umění-Divadelního ústavu pod správu oddělení kulturních a kreativních odvětví MK.

1. 16. Zajistit provoz Metodického centra pro rekonstrukci a výstavbu knihoven
Rozšiřovat a zkvalitňovat činnost Metodického centra pro rekonstrukci a výstavbu knihoven s vazbou na realizaci dotačních programů na podporu výstavby a rekonstrukce knihoven. Cílem je personální a finanční stabilizace tohoto centra spadající pod Moravskou zemskou knihovnu.
<i>Zajistí: Ministerstvo kultury ve spolupráci s Moravskou zemskou knihovnou</i>

Úkol 1.16.1.
N/A – průběžně

Stav: **Splněno**

Plnění:

Cílem metodického centra je podporovat výstavbu a modernizaci knihoven, být spolehlivým zdrojem informací pro zřizovatele knihoven a odbornou knihovnickou veřejnost, umožnit vzájemnou výměnu zkušeností a sdílení aktuálních trendů při navrhování exteriérů a interiérů knihoven. Pro tyto účely slouží vlastní webové stránky.

Centrum aktivně spolupracuje s Knihovnickým institutem Národní knihovny ČR, Fakultou architektury VUT v Brně a také s mezinárodní organizací LIBER.

Činnost metodického centra je pravidelně prezentována na celostátních knihovnických akcích (např. Workshop pro metodiky, Knihovnická dílna, Odborné fórum UISK UK v Praze, seminář Regionální funkce knihoven, Archivy, knihovny a muzea v digitálním světě), v knihovnických časopisech (Duha, Čtenář, U nás) a prostřednictvím newsletteru.

Centrum je zastoupeno v redakční radě časopisu Čtenář, komisi soutěže Komunitní knihovna Jihomoravského kraje, je členem Expertní komise MK ČR pro Rozvoj regionálních kulturních center a kreativních center a členem pracovní skupiny LIBER Architecture Group.

Plnění činnosti probíhá průběžně a cíleně prostřednictvím Moravské zemské knihovny. Pro knihovny, zřizovatele a další odbornou veřejnost poskytuje:

- odborné konzultace a poradenství při výstavbě, rekonstrukci či modernizaci knihovny,
- přehled aktuálních vypsanych dotačních titulů a grantů souvisejících s výstavbou a rekonstrukcí,
- kontakty na výrobce a dodavatele knihovnického mobiliáře, architekty a designéry, kteří mají zkušenosti s výstavbou a zařizováním knihoven, popř. občanských budov,
- provoz a správu databáze nově postavených a zrekonstruovaných staveb všech typů knihoven v ČR,
- odborné semináře na téma architektura knihoven,
- metodické materiály související s výstavbou a rekonstrukcí knihoven,

- odbornou příruční knihovnu přístupnou veřejnosti včetně elektronických zdrojů dostupných z webu MCVRK

V rámci činnosti metodického centra jsou poskytovány konzultační a odborné poradenské služby týkající se výstavby a modernizace knihoven. V roce 2024 byly tyto služby (osobní návštěva, online konzultace, email a telefonicky) poskytnuty 70 knihovnám v celé ČR. Probíhá pravidelná aktualizace webových stránek včetně doplňování údajů do Databáze staveb, (uvedená do provozu v roce 2021 a poskytuje informace o nově postavených nebo zrekonstruovaných knihovnách v ČR). Celkem je v databázi 343 záznamů.

V rámci publikační činnosti Metodického centra vznikl Metodický pokyn pro postupy rekonstrukce knihoven (vyd. 2020) a brožura Veřejná knihovna – srdce obce (vyd. 2023). Do fondu příruční knihovny jsou pravidelně zakupovány odborné publikace související s architekturou a výstavbou knihoven, fond tvoří 73 publikací především zahraniční produkce.

V únoru 2024 byly předány vizualizace a 3D modely čtyřem obecním knihovnám z Jihomoravského kraje (Drnovice, Mokrá-Horákov, Lelekovice, MK Znojmo, pob. Loucká), které vznikly v rámci spolupráce s FA VUT; konkrétně ateliérového zadání pro studenty – *Knihovna pro 21. století*. V květnu 2024 proběhlo ve spolupráci s Knihovnickým institutem celostátní dotazníkové šetření zaměřené na činnost, služby a využívanost Metodického centra. Průzkum probíhal formou online dotazníku. Výsledky jsou dostupné na webových stránkách MCVRK. V roce 2024 ve spolupráci s KI NK ČR a Ateliérem Atrea, s.r.o. byla započata aktualizace celostátního dokumentu *Doporučení pro výstavbu a rekonstrukci knihoven* (vyd. 2012 - NK ČR, Atrea), která byla financována z VISK 1. Dokončení tohoto dokumentu se předpokládá v roce 2025. Probíhala spolupráce na tvorbě dokumentu *Ergonomie pracoviště*, který vzniká v rámci projektu *Posílení úrovně sociálního dialogu v odvětvích a podpora adaptace odvětví na změny tzv. bipartitní platforma s označením Knihovnictví* (sociální partneři Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP ČR) a Odborový svaz pracovníků knihoven (OSPK).

MZK provozuje webovou stránku MCRVK s trvale aktualizovanými informacemi pro knihovny různých typů.

MCRVK je personálně zajištěno jedním pracovníkem, rozpočtově je MCVRK výrazně sanováno z provozního rozpočtu MZK.

1. 17. Zajistit provoz Českého literárního centra

Rozšiřovat a stabilizovat funkci ČLC při MZK, posílit přítomnost na mezinárodních veletrzích, otevřít nové stipendijní programy pro mezinárodní výměnu, koordinovat programové aktivity s přípravou a realizací Národního programu na podporu čtenářství. Cílem je personální a finanční stabilizace ČLC.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 1.17.1.

N/A – průběžně

Stav: **Splněno**

Plnění:

České literární centrum (ČLC) bylo zřízeno Moravskou zemskou knihovnou v Brně z pověření Ministerstva kultury ČR. Má za cíl soustavnou a systematickou propagaci české literatury a knižní kultury v zahraničí, jeho úkolem je spojovat jednotlivé aktivity a instituce literární kultury, zviditelnovat českou literaturu a knižní kulturu v zahraničí i u nás, pomáhat rozvíjet a naplňovat její funkci nositele společně sdílených hodnot a témat v národním i mezinárodním kontextu.

Jeho činnost je v současnosti stabilizována a neustále rozšiřována, byla přijata „Koncepte Českého literárního centra 2023-2026“, link: <https://www.czechlit.cz/cz/ceske-literarni-centrum/koncepce-2023-2026/>.

Česká republika se stala čestným hostem pro Frankfurtský knižní veletrh 2026, největší světové události svého typu, čímž navázala na své mimořádně úspěšné hostování na knižním veletrhu v Lipsku 2019. Od loňského prosince funguje jako poradní orgán ministra kultury pětadvacetičlenná dramaturgická rada v čele s Moravskou zemskou knihovnou a její sekci ČLC, která bude v příštích měsících a letech formulovat v diskuzi obsahy a cíle české prezentace na frankfurtském veletrhu.

ČLC přípravu hostování podporuje trvalou podporou agentážní činnosti české literatury, autorskými a překladatelskými rezidencemi včetně stipendií, nakladatelskými zájezdy i semináři a autorskou mobilitou

ČLC je aktivní na evropské literární scéně jako člen:

- v evropském sdružení European Network for Literary Translation

ENLIT se sídlem v Domě knihy ve Frankfurtu nad Mohanem v Německu, současný ředitel ČLC Martin Krafl je prezidentem sdružení. Kulturně-literární organizace v tomto sdružení usilují o propagaci literatury a překladů u celosvětové sítě vydavatelů, autorů, překladatelů a dalších literárních profesionálů.

- v evropské organizaci European Alliance of Academies

EAoA se sídlem v Akademii umění v Berlíně v Německu

Aliance uměleckých akademií a kulturních institucí je nadnárodní síť, která se zasazuje o svobodu umění. Zúčastněné instituce se navzájem podporují prostřednictvím nových forem spolupráce a kdykoli je to zapotřebí, projevují vzájemnou solidaritu.

- v evropském sdružení European Network of Translation Residencies

(RECIT)

Profesní networkingová síť sdružující organizátory překladatelských rezidencí v Evropě.

ČLC poskytuje rezidenční stipendia včetně zajištění rezidenčních bytů pro literární překladatele a autory, čímž zajišťuje mezinárodní výměnu literární odborné veřejnosti. V ČR jsou rezidence realizovány v Praze, Brně, Horní Plané a Broumově; v zahraničí v Košicích (SK), Lipsku (DE), Kremži (AT), Corku (IR), A Coruňě (ES) a La Ciotatu (FR). ČLC organizuje také nakladatelské zájezdy na zahraniční knižní veletrhy v Lipsku (DE), Frankfurtu n. M. (DE), Mnichově (DE), Erlangenu (DE), Londýně (UK) a Boloni (IT).

1. 18. Sjednávat kolektivní a hromadné licence na zpřístupnění knihovních fondů v digitální podobě a motivovat držitele práv k dílům, jež nehodlají ekonomicky zhodnocovat, k jejich volnému zpřístupnění
Navázat na současnou licenční smlouvu o zpřístupnění digitalizovaných dokumentů nedostupných na trhu, která platí do konce roku 2023. Zajistit dlouhodobé financování licenční poplatků.
<i>Zajistí: Ministerstvo kultury ve spolupráci s Národní knihovnou ČR</i>

Úkol 1.18.1.
Uzavření licenční smlouvy r. 2024

Stav: **Splněno**

Plnění:

Národní knihovna České republiky a kolektivní správci autorských práv Dilia a OOA-S uzavřeli 19. prosince 2023 pokračování svého licenčního ujednání, které umožní i v období let 2024 až 2026 zpřístupnit širší obsah digitálních dat v režimu děl nedostupných na trhu (dále „DNNT“). Díky finanční a organizační podpoře MK tak mohou studenti, pedagogové, vědci i široká veřejnost bezplatně využívat starší české publikace v prostředí internetu. Jedná se o klíčovou službu v oblasti zpřístupnění českého písemného kulturního a vědeckého dědictví v digitální podobě a zároveň i o mimořádnou aktivitu podporující vzdělávání i výzkumné činnosti. Sekundárním efektem je i posílení motivace autorů vytvářet nová díla.

Registrovaní uživatelé knihoven tak mají v příštích třech letech zabezpečen prostřednictvím Národní digitální knihovny plnohodnotný přístup k digitálnímu obsahu novodobých bohemikálních fondů spadajících do výše uvedeného režimu. Jde zejména o české knihy vydané před 20 lety a periodika vydaná před 10 lety. Celkem se jedná o více než 180 000 titulů, které nejsou dostupné na knižním trhu, ale jsou chráněny autorským právem. Licence umožňuje jejich zpřístupnění za stejných funkčních podmínek, jak tomu bylo v období let 2019-2023. Tyto dokumenty je možné číst, ale nelze je stahovat nebo tisknout. Díky systematické digitalizaci novodobých fondů se bude navíc počet dostupných dokumentů postupně rozšiřovat.

Díla nedostupná na trhu jsou přístupná prostřednictvím portálů Knihovny.cz, České digitální knihovny a portálu DNNT. Dostupný obsah zprostředkuje v současné době 9 digitálních knihoven. Přípravuje se zapojení dalších knihoven, které využívají systém Kramerius. Podmínkou přístupu je, aby byl čtenář registrován v některé knihovně, která s Národní knihovnou ČR uzavřela smlouvu o zprostředkování služby DNNT. V roce 2024 to bylo 270 knihoven. Jejich uživatelé si zobrazily 11,5 mil. stran DNNT a 1,8 mil. stran volných děl, pro potřeby výzkumu bylo staženo dalších 22,1 mil. stran digitalizovaných děl. Data o dílech vyčleněných do systému jsou dostupná prostřednictvím webové aplikace Seznam

děl nedostupných na trhu, který je zároveň národním poskytovatelem dat do evropského rejstříku děl nedostupných na trhu EUIPO.

NK ČR v této oblasti aktivně spolupracuje se Svazem českých knihkupců a nakladatelů, uzavřeno bylo i společné memorandum.

1. 19. Motivace příspěvkových organizací Ministerstva kultury k vytváření systému slev

Motivace příspěvkových organizací Ministerstva kultury k vytváření systému slev, zveřejňování a pravidelná aktualizace přehledu o slevách ze vstupného a na kulturní akce na webu MK.

<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 1.19.1.

Zveřejnění aktualizovaného přehledu slev ze vstupného na webu MK – každoročně

Stav: **Splněno**

Plnění:

Jedná se o součást plánů hlavních úkolů MK. V současnosti provázané s Národním plánem podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025 (dále jen „Národní plán“), jenž je základním strategickým dokumentem, který určuje směřování vládní politiky ČR v oblasti vytváření rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na následující období.

Přehled slev ze vstupného na kulturní akce a do kulturních objektů jsou zveřejněny na webových stránkách: <https://mk.gov.cz/slevy-ze-vstupneho-na-kulturni-akce-a-do-kulturnich-objektu-cs-178>. Aktualizace probíhají 2x ročně. První aktualizace za dané roky probíhají vždy po 20. dubnu.

1. 20. Provoz specializovaných webů jako prostředek komunikace v jednotlivých oborech
--

Provoz a rozvoj specializovaných webů jako klíčových prostředků ke komunikaci v jednotlivých oborech neprofesionálního umění a uměleckého vzdělávání.

<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 1.20.1.

Uzavření licenční smlouvy r. 2024

Stav: **Splněno**

Plnění:

Pokud bylo záměrem tohoto bodu vytvářet weby nové, bylo vyhodnoceno, že to není nutné ani účelné a je to zcela zbytečné. Samostatné weby, resp. webové sekce, v jednotlivých oborech neprofesionálního umění a uměleckého vzdělávání provozují dvě příspěvkové organizace MK NIPOS a IDU. Od 1.7. 2025 byly tyto organizace sloučeny do Národního institutu pro kulturu, který bude nadále zabezpečovat plnění úkolů obou organizací.

NIPOS vytváří a naplňuje různé typy webů. Jsou to znalostní weby, které sbírají v několika databázových řadách informace o oboru jinde nedostupné (např. nejstarší web www.amaterskedivadlo.cz založený už v 90. letech 20.století), metodické weby poskytující inspiraci a ukázky choreografií jako příklady dobré praxe (www.ditevtanci.cz ke scénickému a folklornímu dětskému tanci), klasické oborové informační weby (např. www.nsdby.cz = národní sborová databáze). Někdy web slouží jako komunikační platforma pro nějakou aktivitu (např. www.artiden.cz, který je formou přihlášení se k týdenní celostátní aktivitě – k Týdnu uměleckého vzdělávání a amatérské tvorby). Samostatné webové stránky má rovněž každá celostátní oborová přehlídka v odborné gesci NIPOS (např. Jiráskův Hronov nebo Loutkářská Chrudim).

Další weby NIPOS:

<https://www.amaterskascena.cz/> - internetový časopis o amatérském divadle

<https://www.vytvarneprehlidky.cz/> - web k výtvarným přehlídkám

<https://oborovamapafav.cz> - Oborová mapa Filmové a audiovizuální výchovy v ČR

<https://foto.nipos.cz/> - umělecká fotografie – web

1. 21. Realizace odborného poradenství pro zástupce veřejné správy a NNO v oblasti kultury

MK zajistí právní a odborné poradenství subjektům působícím v kultuře, ÚSC a NNO v oblasti veřejných kulturních služeb a neprofesionálního umění. Jedná se zejména o provoz internetové poradny NIPOS a individuální odborné poradenství subjektům působícím v kultuře; realizace odborných seminářů pro pracovníky v kultuře, zástupce ÚSC a NNO.
--

<i>Zajistí: Ministerstvo kultury ve spolupráci s NIPOS</i>
--

Úkol 1.21.1.

N/A – průběžně

Stav: **Splněno**

Plnění:

Probíhá průběžně. Odborné poradenství je hlavní náplní činnosti NIPOS – Národního informačního střediska pro kulturu. Základním posláním NIPOS je podpora rozvoje kultury, především rozvoje kulturně - společenských a tvůrčích aktivit občanů v místech a regionech, se zřetelem k oblasti neprofesionálních uměleckých aktivit a k veřejnému užití autorských děl, poskytování informačních služeb a odborných konzultací orgánům a pracovníkům územní samosprávy, státní správy, občanských sdružení, právníkům i fyzickým osobám a dalším subjektům, působícím v místní a regionální kultuře, a to na základě soustavného vytěžování teoretických a praktických poznatků z analytické a výzkumné činnosti v oblasti kultury, z vlastního výzkumu a s využitím odborných znalostí z různých oborů umělecké činnosti. Odborná činnost NIPOS je zaměřena rovněž na získávání a analýzu poznatků o obecné úloze a postavení veřejných služeb kultury v sociálně-ekonomickém rozvoji regionů. NIPOS je odborným pracovištěm pro rozvoj neprofesionálních uměleckých aktivit a estetické výchovy dětí a mládeže, a pro rezortní statistiku. Dosud několikrát ročně probíhaly odborné semináře pro zástupce veřejné správy a NNO v oblasti kultury (organizováno NIPOS). Témata jsou různorodého charakteru - např. (oblast autorského práva, pracovně-právních vztahů, účetnictví příspěvkových organizací atp.). Lektory jsou jednak experti MK (např. na oblast autorského práva, profesori vysokých škol, např. rektorka AMU a další.) Seznam školení je pravidelně aktualizován na webových stránkách. Poradenství má také formu bezplatné internetové právní poradny pro veřejný sektor a NNO. Kontakt na právníka je na webu organizace.

Jedním z výstupů implementace NPO v iniciativě Status umělce je vytvoření Informačního a poradenského centra pro osoby věnující se umělecké činnosti mimo rámec pracovně-právních vztahů, a to rozšířením Infopointu pro mobilitu Institutu umění-Divadelního ústavu. Služby nově koncipovaného poradenského centra by byly primárně určeny osobám evidovaným v Registru umělců. Registr je dalším plánovaným výstupem implementace NPO

a jak předpokládá návrh novelizace zákona č. 203/2006 Sb., o některých druzích podpory kultury, od července 2025 jej bude spravovat MK.

Od 1.7.2025 jsou obě zmíněné příspěvkové organizace sloučeny v Národní institutu pro kulturu, který bude dále zajišťovat plnění jim svěřených úkolů.

1. 22. Mapování kulturní infrastruktury a kulturního dědictví v ČR
MK ve spolupráci s MMR, NPÚ a oběma úrovněmi místní samosprávy zajistí přehled kulturní infrastruktury a kulturního dědictví v ČR.
<i>Zajistí: Ministerstvo kultury ve spolupráci s MMR</i>

Úkol 1.22.1.
Přehled na webu MK a NPÚ

Stav: **Splněno**

Plnění:

Mapování infrastruktury patří ke stěžejním činnostem Ministerstva kultury. Probíhá ve spolupráci všech složek ministerstva i jeho příspěvkových organizací, pokud je to nutné, podílí se také jiné rezorty. Přehledy kulturní infrastruktury jsou pravidelně aktualizovány jak na webu MK tak jeho příspěvkových organizací.

Kulturní infrastruktura v nejširším slova smyslu je mapována formou pravidelných statistických šetření, které z pověření ČSÚ provádí NIPOS. Data jsou publikována mimo jiné na stránkách www.statistikakultury.cz. Od 1. 7. 2025 přecházejí tyto činnosti pod Národní institut pro kulturu.

1. 23. Digitalizace kulturního obsahu

V první fázi půjde o mapování best practice digitalizace kulturního obsahu a vznik metodiky. Cílem je dosáhnout synergického efektu digitalizace, nikoliv pouze podpory izolovaných projektů. Na základě metodiky bude poskytnuta podpora zejména pro subjekty, kterým aktuálně chybí potřebné financování v oblasti digitalizace. Část prostředků bude věnována na rozvoj digitálních dovedností souvisejících pracovníků. Zvýhodněny budou projekty umožňující sdílení kapacity a projekty nejsou omezeny pouze na kulturní dědictví.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 1.23.1.

Počet podpořených projektů: 90 r. 2025

Stav: **Splněno**

Plnění:

Programy podpořily odhadem téměř 500 projektů digitalizace kulturního obsahu, přičemž přednost mají projekty umožňující sdílení vybavení a kapacit. Kulturním institucím bude zpřístupněna metodika účinné digitalizace kulturního obsahu. Oblasti digitalizace realizované v rámci Národního plánu obnovy jsou prozatím tyto 3:

- a) Další rozvoj digitalizace v oblasti knihoven
- b) Rozvoj digitalizace, dokumentační a informační činnosti v oblasti vizuálního umění a architektury, hudby, divadla, tance, literatury a knižní kultury
- c) Digitalizace kulturních statků a národních kulturních památek

Současně byl vypracován a zveřejněn „Metodický pokyn pro digitalizaci kulturního obsahu – Národní plán obnovy“, který poskytuje rámec a doporučení pro efektivní postupy v této oblasti. Dokument, jehož autorem je Bohuš Získal, slouží jako metodická opora pro instituce a subjekty zapojené do digitalizace kulturního dědictví.

Príspevkové organizace MK také pokračují ve svých četných digitalizačních projektech i mimo NPO, ty jsou také podporovány Národními dotacemi.

Cíl 2: Účinná péče o kulturní dědictví

2. 1. Vznik koncepcí v oblasti památkové péče
MK na základě spolupráce s klíčovými aktéry zpracuje a předloží Koncepti památkové péče pro roky 2021-2025. Cílem je zajistit kontinuální zlepšování prostředí, které má dopad na zájmy péče o kulturní dědictví. Jedná se zejména o definování nutných úprav v legislativní oblasti a dále o efektivní nastavení kontinuální činnosti MK, která zajistí: efektivní ochranu nemateriálního kulturního dědictví, ochranu nejvýznamnějších kulturních památek prostřednictvím prohlášení za národní kulturní památky; vyhlášení nových památkových zón a rezervací, postupné revize stávajících zón a rezervací; poskytování příspěvků na obnovu památkového fondu v rámci dotačních programů Ministerstva kultury; zajištění metodické činnosti v oblasti státní památkové péče, zejména ve vztahu k právním předpisům státní památkové péče a k naplňování výkonu státní památkové péče; a podporu spolupráce dobrovolníků, občanských spolků a neziskových organizací s vědeckými ústavy, odbornou organizací a orgány státní památkové péče, paměťovými a sbírkotvornými institucemi, atd. při záchraně, monitoringu a dokumentaci památkového fondu. V případě nutnosti budou jednotlivé oblasti zpracovány v rámci samostatných koncepčních materiálů nižší úrovně.
<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 2.1.1.
Předložení koncepce vládě ČR

Stav: **Splněno**

Plnění:

Podle § 26 odst. 2 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, zpracovává Ministerstvo kultury prognózy, koncepce a návrhy dlouhodobých výhledů rozvoje státní památkové péče. Z tohoto důvodu byla vypracována Koncepce památkové péče v České republice na léta 2024–2028, která je oborovou implementací Státní kulturní politiky v oblasti památkové péče, kterou schválila vláda ČR. Text Koncepce památkové péče v České republice na léta 2024–2028 byl v roce 2024 umístěn na webové stránky Ministerstva kultury.

2. 2. Vytvoření podmínek pro účinnější implementaci mezinárodních úmluv a smluv v oblasti péče o kulturní dědictví, kterými je Česká republika vázána

Bude dokončena implementace mezinárodních úmluv do národního kontextu. Jedná se zejména o implementaci úmluvy o ochraně světového dědictví z roku 1972 (OPP), úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví z roku 2003 (ORNK), úmluvy o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů z roku 2005 (OULK) a úmluvy o opatřeních k zákazu a zamezení nedovoleného dovozu, vývozu a převodu vlastnictví kulturních statků z roku 1970 (SOOKS) a tzv. Haagské úmluvy na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu (1954).

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 2.2.1.

Vypracování a předložení návrhu implementace r. 2023

Stav: **Splněno**

Plnění:

Tento bod v sobě zahrnuje veškeré naplňování všech zmíněných úmluv – jedná se o veškeré úkoly pro smluvní státy plynoucí z rozhodnutí řídicích orgánů úmluv, předkládání periodických zpráv, zpráv o stavu památek, komunikaci se Sekretariátem UNESCO.

Dále se mimo jiné jedná i o pravidelnou účast na statutárních zasedáních řídicích orgánů jednotlivých úmluv, kde ČR prosazuje svá stanoviska. Všechny tyto aktivity probíhají ve spolupráci s danými odbory, ale i s dalšími partnery, především z řad příspěvkových organizací MK.

Jedná se o pravidelnou a kontinuální činnost. V daném období stojí zvláště za to zmínit přípravu revize Indikativního seznamu ČR (povinnost vyplývající z Úmluvy 1972), přípravu rozšíření systému inventarizace živého dědictví v rámci Úmluvy 2003.

V rámci Úmluvy UNESCO 1970 se OOKS mj. zúčastnilo sepsání návrhu modelové legislativy na ochranu kulturního dědictví pro země, které buď takové zákony dosud nezavedly a/nebo chtějí ochranu movitého kulturního dědictví posílit. Česká republika se v roce 2024 stala členem tzv. Restitučního výboru (ICPRCP).

MK pokračuje v implementaci Úmluvy UNESCO o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů z 20. října 2005 a je zapojeno do programu Paměť světa, jehož cílem je zachování nejvýznamnějšího dokumentárního dědictví lidstva a jeho zpřístupnění prostřednictvím moderní informační techniky.

Základním implementačním nástrojem pro Úmluvu o zachování nemateriálního kulturního dědictví UNESCO na úrovni veřejné správy, odborných institucí a zájmových skupin a jednotlivců je od roku 2023 Plán péče o tradiční lidovou kulturu v ČR na léta 2023 až 2030, více viz bod 2.5. Plán zahrnuje i úkoly směřující k obsahovému rozšíření implementace této úmluvy o další kulturní statky nemateriálního kulturního dědictví, které nespádají výlučně do oblasti tradiční lidové kultury, k němuž dojde dle předpokladů oficiálně od roku 2026.

2. 3. Příprava analýzy a návrhu úpravy právních předpisů v oblasti muzejnictví vč. navazující koncepce rozvoje muzejnictví na další období

MK bude pokračovat v jednání o nové muzejní legislativě a zajistí zpracování související odborné analýzy vč. navazující koncepce na aktuální období. Jedná se zejména o novelizaci vyhlášky Ministerstva kultury č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů.
--

<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 2.3.1.

Novelizace vyhlášky r. 2025

Stav: **Splněno**

Plnění:

Vyhláška č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, byla novelizována vyhláškou č. 92/2023 Sb. s účinností ode dne 1. 1. 2025. Vyhláška zajišťuje namísto dosavadní úpravy metodickými pokyny jednotný postup zacházení se sbírkami jak ve vlastnictví státu, tak ve vlastnictví územních samosprávných celků. Ve spolupráci s Celní správou České republiky participováno na technické novelizaci zákonů č. 122/2000 Sb., a dále zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty.

Ve spolupráci s Ministerstvem financí a Celní správou České republiky participováno na technické novelizaci zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, a dále na novele zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, která je obsahově širší a vedle souladu s celními předpisy směřuje i ke snížení administrativní zátěže celní správy, ministerstva i vlastníků a zúžení okruhu předmětů, které musí být opatřeny osvědčením k prodeji či vývozu, včetně jejich zpřehlednění (sněmovní tisk č. 784).

2. 4. Vznik systému pro evidenci muzejních sbírek

MK zajistí vznik systému pro evidenci muzejních sbírek, který bude odpovídat aktuálním potřebám v oblasti péče o kulturní dědictví.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 2.4.1.

Spuštění funkčního systému r. 2024

Stav: **Splněno částečně**

Plnění:

Ministerstvo kultury v rámci Národního plánu obnovy České republiky pověřilo Moravské zemské muzeum projektem modernizace muzejních evidenčních systémů (Registrační číslo projektu: CZ.31.2.0/0.0/0.0/22_034/0008308). Cílem projektu je zejména náhrada evidenčního systému DEMUS a jeho nadstavby ProMus a výraznější „upgrade“ CES, včetně jeho integrace se systémem novým. Projekt je významný i z ekonomického hlediska. Cílem je poskytnout paměťovým institucím řešení, které bude ekonomicky dostupné a centrálně podporované ze strany MK.

Příprava spuštění tohoto projektu se z objektivních důvodů posunula, neboť byla ovlivněna různými odbornými a administračními faktory. Projekt je v realizaci formou prováděné analýzy prostředí. Na základě této analýzy bude přistoupeno k samotné tvorbě nového systému, který by měl spojit „činnost“ systému centrální evidence sbírek muzejní povahy Ministerstva kultury se systémem evidence jednotlivých sbírkových předmětů. Návrh systému byl formálně schválen stanoviskem Odboru hlavního architekta Ministerstva vnitra (OHA). Aktuálně probíhá výběr řešitele programátorských prací systému. Finálně by měl být vytvořen nový systém do 31. 12. 2025. Centrální evidence sbírek prozatím dlouhodobě funguje na systému CES – online (<https://www.cesonline.cz>),

Do centrální evidence sbírek (CES) Ministerstvo kultury zapsalo všechny sbírky ve vlastnictví státu, krajů a obcí, jejichž správci muzea a galerie měli ze zákona povinnost o zápis sbírek požádat a učinili tak. Do CES byly zapsány i sbírky jiných právnických a fyzických osob, pokud se jejich vlastníci rozhodli o zápis požádat. Záznamy charakteristik sbírek jsou průběžně ve spolupráci se správci sbírek aktualizovány a doplňovány o písemné a obrazové informace. Při výběru materiálu určeného k doplnění CES zodpovídají správci sbírek za to, že zveřejněné informace nejsou v rozporu s právem autorským či se zákonem na ochranu osobních údajů.

2. 5. Plán péče o tradiční lidovou kulturu v ČR na léta 2021-2025 (s výhledem do roku 2030)
Ve spolupráci s národním a regionálními odbornými pracovišti pro péči o tradiční lidovou kulturu v krajích zabezpečit úkoly v oblasti péče o tradiční lidovou kulturu, navazující na dlouhodobé projekty MK a plynoucí z příslušných mezinárodně právních instrumentů, zahrnující zejména oblast identifikace, dokumentace, předávání, prezentace tradiční lidové kultury a mezinárodní spolupráce v této oblasti.
<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 2.5.1.
Sestavení plánu r. 2021

Stav: **Splněno**

Plnění:

Plán péče o tradiční lidovou kulturu v ČR na léta 2023–2030 byl sestaven a schválen v lednu 2023 poradou vedení MK ČR. Plán je hlavním implementačním nástrojem pro plnění úkolů plynoucích pro Českou republiku z Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví a zahrnuje péči v oblasti identifikace, dokumentace, předávání a prezentace tradiční lidové kultury a mezinárodní spolupráce v této oblasti. Plán byl uveřejněn na webu ministerstva a rozeslán na dotčená místa.

Na sestavení plánu a plnění úkolů se kromě Ministerstva kultury podílejí:

- Národní ústav lidové kultury, Strážnice
- Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, Praha
- Národní muzeum v přírodě, Rožnov p. R.
- Muzeum skla a bižuterie, Jablonec n. N.
- krajské úřady
- regionální pracoviště pro tradiční lidovou kulturu v krajích
- Etnologický ústav AV ČR, v.v.i.
- Česká národopisná společnost
- Ústav evropské etnologie FF MU
- Etnologický ústav FF UK
- Dotčené rezorty: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy; Ministerstvo vnitra; Ministerstvo obrany; Ministerstvo zemědělství; Ministerstvo zahraničních věcí

2. 6. Podpora projektové a předprojektové přípravy v KKS

Dle rozpočtových možností MK založit pravidelné výběrové řízení podporující přípravu kvalitních stavebních projektů v KKS. Obecným cílem je podpořit bezproblémové čerpání ze strukturálních fondů (zejména IROP) a zajistit dlouhodobou udržitelnost projektů.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 2.6.1.

Vypsání výzvy r.
2022

Stav: **Nesplněno**

Plnění:

Při přípravě Národního plánu obnovy byla neodborným zásahem včleněna do předpokladu realizace „Podpora projektové a předprojektové přípravy v KKS“ v návaznosti na ostatní operační programy (IROP). Tato část byla následně nesplnitelná, jelikož v případě vypsání výzvy v roce 2022 by již nemohlo dojít k dokončení jednotlivých dokumentací tak, aby je bylo možné podat v rámci připravovaných výzev Integrovaného regionálního operačního programu. Výstupem by tak byly projektové dokumentace či přípravy, na které by následně nebyly zdroje pro samotnou realizaci projektu, resp. stavby. Zajištění dlouhodobé udržitelnosti projektů by mělo vycházet primárně v kombinaci věcné náplně provozu s maximalizací užitku, nikoli přímočaré vtělení zajištění dlouhodobé udržitelnosti projektů jako obecný požadavek před realizací.

2. 7. Zajištění vydání metodického materiálu k evidenci kulturních památek
Vypracování metodického materiálu, který v návaznosti na občanský zákon upravuje zásady pro určování rozsahu kulturních památek
<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 2.7.1.
Zveřejnění metodického materiálu na webu MK r. 2022

Stav: **Splněno**

Plnění:

MK schválilo dne 12. 5. 2023 pod č. j.: MK 31338/2023 OPP metodiku určování rozsahu kulturních památek a způsob jejich evidence. Metodika byla zveřejněna na webu MK a rozeslána relevantním pracovištím památkové péče.

2. 8. Provedení analýzy možností zajištění přímého elektronického napojení stávajícího informačního systému evidence restaurátorů kulturních památek na Základní registr osob a Základní registr obyvatel
--

Zpracování analýzy, která prověří technické parametry a možnosti věčné provázanosti a propojení informačního systému evidence restaurátorů kulturních památek se Základním registrem osob a Základním registrem obyvatel
--

<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 2.8.1.

Provedení analýzy r. 2023

Stav: **Nesplněno**

Plnění:

Rejstřík restaurátorů kulturních památek (Seznam osob s povolením k restaurování) vede Ministerstvo kultury na základě ustanovení § 14a odst. 8 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Vzhledem k jiným úkolům oddělení IT (digitalizace Národního plánu obnovy a digitalizace Národních dotací) nebylo, prozatím, k tomuto kroku přistoupeno.

2. 9. Stavba nového pracoviště pro nitrátní filmové materiály
Přípravná fáze stavby archivního pracoviště pro nitrátní (tj. vysoce hořlavé) filmové materiály a výběr vhodného pozemku
<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 2.9.1.
Zahájení stavby pracoviště r. 2025

Stav: **Splněno částečně**

Plnění:

Jedná se o součást koncepce „*Dlouhodobá perspektiva řešení dislokace instituce*“. Cílem je nalézt nový nitrátní depozitář, který je parametricky určený. Aktuální prostory jsou nevyhovující po mnoha stránkách. NFA je ve fázi hledání vhodného pozemku pro stavbu budoucího nitrátního pracoviště.

2. 10. Řešení nového sídla Národního filmového archivu na Nákladovém nádraží Žižkov
--

Odkup a rekonstrukce čelní budovy Nákladového nádraží Žižkov, která bude sloužit jako sídlo Národního filmového archivu a Státního fondu audiovize
--

<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 2.10.1.

Dokončení odkupu sídla

Stav: **Splněno částečně**

Plnění:

Národní filmový archiv (NFA) dlouhodobě a s podporou MHMP i Ministerstva kultury jako svého zřizovatele usiluje o odkup čelní budovy Nákladového nádraží Žižkov. Již existuje kapacitní studie, která prokazuje, že NFA spolu se Státním fondem audiovize dokáže plnohodnotně a efektivně tuto budovu využít jako své sídlo. NFA přitom chce velkou část budovy otevřít veřejnosti, aby podpořil budoucí využití NNŽ jako místa, kde budou Pražané i návštěvníci kvalitně trávit volný čas (studijní centrum, kino atd.). Kapacitní studie, kterou si NFA nechal vytvořit, tento záměr potvrdila.

MHMP má v plánu odkoupit budovu NNŽ od Českých drah (ještě v roce 2024 vyjednat cenu). MK plánuje využití financí, které má alokovány, na odkup čelní budovy pro NFA a na rekonstrukci budovy. Budoucí sídlo NFA musí být v jeho majetku, aby bylo možné čerpat prostředky na rekonstrukci budovy pro potřeby sídla NFA.

MHMP odkupuje od ČD celou budovu v roce 2025, probíhají jednání s MHMP o dalším postupu.

2. 11. Program Péče o národní kulturní poklad a podpora vybraných národních institucí

Program Péče o národní kulturní dědictví pro státní muzea a galerie je již připraven a vládou je alokována finanční částka, např. v plném proudu je příprava novostavby depozitáře pro Národní galerii, na níž bude navazovat rekonstrukce Veletržního paláce.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 2.11.1.

Nárůst počtu podpořených projektů r. 2025

Stav: **Splněno**

Plnění:

„Program péče o národní kulturní poklad“ je aktivní a jeho předpokládané ukončení je k 31. 12. 2026. V roce 2023 byla předložena aktualizace, která se týká změn akcí připravovaných nebo plánovaných Národní knihovnou ČR, tedy „NK – Rekonstrukce a revitalizace Klementina – III. etapa“ a nově plánované akce „Realizace úsporných opatření v areálu CDH“ (Centrální Depozitář Hostivař). Jedním z hlavních důvodů aktualizace je zpomalení příprav akce v důsledku pandemie Covid-19 a změně koncepce efektivnějšího využívání prostor, jejíž realizace měla zásadní dopad do využití revitalizovaného objektu Klementina.

Pro realizaci některých dalších projektů vznikl nový investiční program s názvem Národní kulturní dědictví I. Bylo tedy dosaženo růstu počtu podpořených projektů, avšak tento parametr nelze bez zohlednění množství vstupů (volné kapacity, provozní nároky, vývoj cen, udržitelnost, priority a vize atd.) opětovně využívat.

2. 12. Příprava plánu na restrukturalizaci financování Národního filmového archivu
Vznik plánu restrukturalizace financování Národního filmového archivu s ohledem na předpokládaný vývoj stávajících finančních zdrojů a na potřebu dlouhodobé udržitelnosti
<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 2.12.1.
Publikace plánu na webu MK r. 2023

Stav: **Nesplněno**

Plnění:

Tento bod vznikl na základě předpokládaného vývoje vlastního financování NFA z poplatků za souhlas s užitím (neboli licencování), jak to vyplývá ze zákona č. 496/2012 Sb., (o audiovizí). Očekávalo se, že se tyto zdroje budou snižovat a že bude nutné posílit příspěvek na provoz NFA ze státního rozpočtu. Mezitím ale NFA natolik posílil své obchodní oddělení a jeho výkon (mj. díky komunikaci se všemi typy potenciálních odběratelů), že se ekonomický výkon plynoucí z poplatků za souhlas s užitím nesnižuje. Obsah, který NFA poskytuje, je ovšem neměnný, filmy, které může NFA nabízet, stárnou, a zájem provozovatelů TV vysílání a poskytovatelů legálního online obsahu klesá. Vzhledem k těmto skutečnostem a k prodloužení termínů okolo nového sídla Národního filmového archivu (viz bod 2.10. - této implementace) byl tento bod zatím odložen. Konzultace ve věci zadání studie však již proběhly.

2. 13. Zajištění stabilní infrastruktury pro dlouhodobou udržitelnost a ochranu digitálních dat
--

Zprovoznění vlastního kvalifikovaného LTP (Long-term Preservation) systému pro uložení digitálních audiovizuálních dat Národního filmového archivu.

<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 2.13.1.

Zahájení stabilního provozu LTP úložiště r. 2025
--

Stav: **Splněno**

Plnění:

Pořízení datového úložiště Národního filmového archivu (NFA) již proběhlo. Fungování úložiště probíhá bezpečně a v dobré infrastruktuře. S tím, jak roste objem digitálních dat, vyžaduje datové úložiště setrvalé rozšiřování kapacit. NFA má připravenou další veřejnou zakázku, o které průběžně jedná s OIVZ MK.

2. 14. Benchmarking muzeí a galerií
Nástroj pro evaluaci muzeí skrze stanovení a hodnocení výkonnostních ukazatelů v oboru muzejnictví.
<i>Zajistí: Ministerstvo kultury ve spolupráci s NIPOS</i>

Úkol 2.14.1.
zveřejnění evaluační zprávy na webu MK – každoročně

Stav: **Splněno**

Plnění:

Benchmarking spustilo Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS) ve spolupráci s Asociací muzeí a galerií České republiky v roce 2022. Muzejním institucím je určen k analýze vlastní činnosti, k čemuž slouží porovnávání výkonů v homogenní skupině, ale i porovnávání individuálních výkonů v časové řadě – benchmarking nabízí muzeím a galeriím možnost porovnávat své výkony s údaji ostatních subjektů s podobnou charakteristikou. Na webových stránkách Benchmarking muzeí (<https://benchmarkingmuzei.cz/>) byla zveřejněna data za rok 2023. Zároveň byla ze strany NIPOS provedena důkladná kontrola správnosti dat v jednotlivých letech. Takto to bude probíhat každoročně.

Benchmarking muzeí je přístupný ve dvou úrovních a to:

1. muzeím a galeriím, které vyplnily roční výkaz o muzeu a galerii a které chtějí své výsledky porovnat s ostatními respondenty výkazu;
2. veřejnosti se zájmem o data v oblasti muzeí a galerií; v této úrovni jsou k dispozici pouze agregovaná data z ročního výkazu o muzeu a galerii.”

2. 15. Podpora rozvoje digitalizace českého muzejnictví
Podpora komplexního rozvoje digitalizace českého muzejnictví, souvisejících informačních systémů a metodické činnosti.
<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 2.15.1.
Nárůst počtu digitalizovaných kulturních statků. Podpora informačních systémů r. 2025

Stav: **Splněno**, úkol trvá

Plnění:

Digitalizace českého muzejnictví je dlouhodobě výrazným bodem péče o kulturní dědictví. MK tuto problematiku řeší jak v rámci dlouhodobých stávajících dotačních programů „Podpora projektů zaměřených na poskytování standardizovaných veřejných služeb muzeí a galerií“ a „Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví, podprogramu ISO II/B – evidence a dokumentace movitého kulturního dědictví“, tak i v rámci iniciativy Národního plánu obnovy, jehož součástí byly výzvy „Digitalizace kulturního obsahu I.IV.“ a „Digitální rozvoj audiovizuálního dědictví“, které umožnily výrazné navýšení počtu digitalizačních kulturních statků.

V oblasti podpory informačních systémů byl Ministerstvem vnitra podpořen z prostředků Národního plánu obnovy projekt na modernizaci stávajících systémů evidence muzejních sbírek a sbírkových předmětů. Řešením projektu s názvem „Správa a evidence muzejních sbírek“ bylo pověřeno Moravské zemské muzeum. Dále byl Ministerstvem vnitra podpořen projekt z Národního plánu obnovy s názvem „Kybernetická bezpečnost“, jehož cílem je realizace technických bezpečnostních opatření, díky kterým dojde k zajištění bezpečnosti IT infrastruktury a digitalizátů, včetně související modernizace a rozšíření zastaralého HW a SW. Jeho realizaci zajišťuje Muzeum umění Olomouc.

Kulturním institucím byl zpřístupněn „Metodický pokyn pro digitalizaci kulturního obsahu – Národní plán obnovy“, který poskytuje rámec a doporučení pro efektivní postupy v této oblasti.

Na základě bohatých zkušeností s NPO se plánuje evaluační zpráva a vytvoření nových metodik v oblasti digitalizace kulturního obsahu.

2. 16. Uspořádání Generální konference ICOM v roce 2022 v Praze

Příprava, realizace a vyhodnocení nejvýznamnější celosvětové konference odborníků v oblasti muzejnictví, která proběhne roku 2022 v Kongresovém centru v Praze, a také v dalších paměťových institucích nejen v Praze, ale i na dalších místech České republiky.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 2.16.1.

Uspořádání konference r. 2023

Stav: **Splněno**

Plnění:

V souladu s tímto bodem byl zpracován materiál pro jednání schůze vlády, který byl schválen usnesením vlády ze dne 1. března 2021 č. 230 k uspořádání Generální konference International Council of Museums (ICOM) v roce 2022 v Praze. Generální konference ICOM pak v srpnu 2022 proběhla v Kongresovém centru v Praze s tématy „Síla muzeí / The Power of Museums“, zaregistrováno bylo více jak 3000 účastníků. Na akci byla schválena nová definice muzea ICOM. Finální zhodnocení akce proběhlo v roce 2023.

2. 17. Navýšení alokovaných prostředků ve stávajících dotačních programech SOM a nastavení způsobu podpory akvizic současného umění pro státní příspěvkové organizace.

Dle dostupných prostředků MK navýšit alokované finanční prostředky u stávajících dotačních programů SOM o 10 %. Vzhledem k dlouhodobým komplikacím při realizaci akvizic současného umění pro státní příspěvkové organizace je třeba stanovit také postup při této činnosti, včetně výše poskytnutých finančních prostředků.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 2.17.1.

Zveřejnění metodického materiálu na webu MK + navýšení prostředků dotačních programů o 10 % r. 2025

Stav: **Splněno**

Plnění:

V rámci současné probíhající reformy dotací, viz bod. 6.6. této implementace probíhají analýzy možností, jak dotační tituly pro podporu akvizic nadále spravovat a jak je případně rozšířit i na státní příspěvkové organizace. Žádosti každý rok několikanásobně překračují alokaci.

V roce 2024 proběhla reforma Akvizičního fondu změnou usnesení vlády České republiky a následnou změnou příkazu ministra a programové dokumentace. V dotačním programu jsou zveřejněny dvě výzvy – jedna pro státní příspěvkové organizace, druhá pro ostatní žadatele, kteří jsou správci nebo vlastníky muzejních sbírek zapsaných v CES. Státní příspěvkové organizace mohou žádat o 100% podporu. Na rok 2025 je alokováno pro státní příspěvkové organizace navíc 40 mil. Kč oproti standardní alokaci 21 mil. Kč na celý program.

V roce 2025 došlo k navýšení rozpočtu dotačního titulu „Program kulturní aktivity – podprogram: Podpora projektů spolků a pobočných spolků v muzejnictví“ o 1 000 tis. Kč, tedy ze 3 000 tis. Kč na 4 000 tis. Kč. (nárůst o 25 %). Dále došlo k navýšení rozpočtu podprogramu „ISO III/A – Zabezpečení objektů, v nichž jsou uloženy předměty movitého kulturního dědictví, bezpečnostními systémy a mechanickými zábranami“, o 4 000 tis. Kč, tedy z 9 000 tis. Kč na 13 000 tis. Kč (navýšení o 30 %) a podprogramu ISO II D – Preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí o 3 000 tis. Kč, tedy z 15 000 tis. Kč na 18 000 tis. Kč (navýšení o 16,5 %). Na výkup předmětů mimořádné hodnoty v rámci podprogramu ISO II C pak byly prostředky navýšeny o 34 mil. Kč na výkup kulturních statků ze sbírky Praga pro Národní technické muzeum

2. 18. Podpora hromadného odkyselování knihovních (a dalších, zejména archivních) fondů

Cílem opatření je zajistit odpovídající kapacity hromadného odkyselování pro ohrožené knihovní a archivní fondy. Bude nutné zajistit dostatečné finanční, organizační, personální i legislativní podmínky pro zahájení hromadného odkyselování kulturních statků uložených na území ČR. Realizace bude probíhat formou nově vytvořeného dotačního programu Ministerstva kultury se zaměřením na instituce, které zajišťují dlouhodobé uchování knihovních a archivních fondů.

Zajistí: Ministerstvo kultury ve spolupráci s Národní knihovnou ČR

Úkol 2.18.1.

Vytvoření dotačního programu na podporu hromadného odkyselování r. 2024

Stav: **Splněno**

Plnění:

Od r. 2022 MK každoročně vyhlašuje dotační podprogram VISK 4 Národní program ochrany knihovních fondů, zaměřený na ochranu, dlouhodobé uchování a zpřístupnění vzácných dokumentů knihoven a dalších fondů národního kulturního dědictví. Jeho základním cílem je, aby dokumenty byly uchovány v dobrém fyzickém stavu pro budoucí generace.

Mezi priority podprogramu VISK 4 patří zejména podpora restaurátorských a konzervátorských zásahů (včetně dovybavení centrálních a regionálních pracovišť), prevence plísní a mikrobiologického ohrožení fondů, zhotovení ochranných obalů z lepenky archivních kvalit, systematický průzkum fyzického stavu knihovních fondů, odkyselení dokumentů postižených degradací kyselého papíru, nákup měřicích a záznamových přístrojů pro měření a evidenci parametrů mikroklimatu a dalšího vybavení pro zlepšování parametrů pro uložení knihovních fondů, včetně dalšího rozvoje souvisejících koordinačních nástrojů.

Podprogram doplňuje digitalizační aktivity podporované v rámci podprogramů VISK 6 a VISK 7, které rovněž přispívají k prevenci poškození a ochraně originálu dokumentu.

Funguje Registr odkyselování, který eviduje odkyselené knihy na území ČR, ze kterého je zřejmé, že řada knihoven se do řešení rizikové kyselosti fondů způsobujícího jejich nevratné poškození již zapojila. V rámci podprogramu VISK 4 je proces odkyselování v knihovnách každoročně podporován dotacemi, ale vzhledem k rozsahu a rychlosti probíhajícího rozpadu fyzických nosičů je nutné zvažovat postupy vedoucí k efektivnější a rychlejší deacidifikaci národního kulturního dědictví.

Národní knihovna ČR, ale i další knihovny systému disponují vybavením, proškolenými pracovníky na průzkum fyzického stavu fondu a řešení přípravy na odkyselování i následnou kontrolu kvality odkyselení.

V rámci dotačního programu VISK 4 bylo v roce 2024 odkyseleno 72 svazků. Na základě schválené žádosti o dotaci z programu VISK 4 Národní program ochrany knihovních fondů a doplatku NK ČR bylo v roce 2024 v hromadné technologii ZFB:2® úspěšně odkyseleno 453 kusů knihovních dokumentů (199,95 kg) z fondu NK ČR, které byly vybrány na základě nízké hodnoty pH získané v rámci soustavného a systematického průzkumu fyzického stavu knihovních fondů a jsou evidovány v Registru odkyselování.

Otázkou je, zda takové tempo stačí k řešení obrovského množství „kyselých fondů“. Z průzkumů fyzického stavu knih a Registru odkyselování <https://registrodkselovani.nkp.cz/home>, které je rovněž financováno z VISKových projektů, vyplývá, že je toto množství mezi lety 1845-2010 obrovské, a to není prozkoumáno ještě velké množství knih.

Od roku 2018 je vytvořena certifikovaná metodika „Příprava novodobých knihovních fondů na hromadné odkyselování a kontrola kvality odkyselení – kritéria výběru a proces zpracování“, podle které školíme pracovníky knihoven, ti jsou pak schopní knihy na odkyselení připravit a odeslat.

V ČR neexistuje hromadná technologie odkyselování, i když zde byly a snad ještě jsou snahy technologii na odkyselení vybudovat, nejen pro ČR, ale třeba i V4 země a jejich knihovny. Ale chybí zdroj financování, podpory, spoluúčasti apod.

Knihovny jsou na odkyselování připraveny – jsou zapojeny do průzkumu fyzického stavu fondů, mají připraveny exempláře k odkyselování, zejména noviny a svazky novin na nekvalitním kyselém papíře, ale chybí financování.

2. 19. Vybudování mobilního pracoviště záchrany kulturního dědictví

Aktuálně nejsou k dispozici žádné možnosti, jak poskytnout podporu v případě katastrofy mimo zapůjčení základního vybavení či převozu poškozených dokumentů na centrální pracoviště. V rámci opatření jde o vytvoření mobilního pracoviště první pomoci, které by bylo vybudováno v klasických kontejnerech vhodných pro transport na nákladním voze – v prvním kontejneru by byla vytvořena mobilní vakuová komora, ve druhém pak mobilní laboratoř (očista, zpracování poškozených dokumentů, krizové balení, zbavení prachu a nečistot, třídění). Kontejnery by byly standardizované i pro jiné možnosti přepravy (vlak, vrtulník). Bude nutná finanční podpora vybudování pracoviště a sdílení know-how v budování pracoviště s akademickou sférou (VŠCHT, ČVUT) a soukromým sektorem.

Zajistí: Ministerstvo kultury ve spolupráci s Národní knihovnou ČR

Úkol 2.19.1.

Vznik mobilního pracoviště r. 2027

Stav: **Splněno částečně**

Plnění:

Národní knihovna ČR společně s Ministerstvem kultury ČR, Českým výborem ICOM, Vojenským technickým ústavem a za podpory soukromých dárců vybudovala mobilní konzervační pracoviště Archa I pro ošetření vzácných rukopisů, knih a archivních dokumentů poškozených nebo ohrožených během krizových situací. Speciální kontejner konstruovaný ve spolupráci s restaurátory, odborníky z armády i dalšími techniky je vybaven pro základní konzervátorské postupy, jako jsou desinfekce, čištění, sušení, vakuového balení a dokumentace knihovních fondů i papírových dokumentů. Archa I byla připravena v rekordním čase necelých 8 měsíců a předána pracovníkům Ukrajinské knihovnické asociace a Národní knihovny Yaroslava Mudrého v Kyjevě, kde bude sloužit při záchraně předmětů kulturního dědictví. Mimořádný projekt Archa I je výsledek unikátní spolupráce veřejného a soukromého sektoru v rámci programu Podpora ukrajinské kultury.

Takové pracoviště NK ČR plánovala už od roku 2010 pro účely zásahu při povodních v České republice nebo okolních zemích. Inspirovali jsme se v zahraničí, např. v Kolíně nad Rýnem v Německu, kde vzniklo obdobné pracoviště při záchraně katastrofy při zborcení archivu.

Mobilní konzervační pracoviště určené pro záchranu listinného dědictví Ukrajiny, které bude díky těmto zásahům uchováno pro budoucí generace v co nejlepším stavu, bude zachováno. Náklady na realizaci pracoviště včetně potřebných zařízení a materiálů na určitou dobu jsou 10,5 milionu Kč. Zařízení a materiály zajistila Národní knihovna ČR díky příspěvkům MND a.s., Nadace Karel Komárek Family Foundation a pana Libora Winklera a jeho přátel.

Cílem pracoviště ARCHA I je zajištění prvotního zásahu směřujícího k ochraně fondů zasažených přírodní katastrofou či obdobnými událostmi, poskytnutí první pomoci

při pohromách, kdy dojde k rozsáhlému a různorodému poškození knihovních fondů, obecně písemného kulturního dědictví, a to přímo v postižené oblasti, v místě ohrožení fondů. Základním prvkem je mobilní jednotka vytvořená z upraveného kontejneru, kde je umístěno příslušenství pro akutní a okamžité zásahy a ambulantní opravy knihovních fondů, včetně příručního skladu potřebného materiálu. Pracovníci mají k dispozici kromě vybavení pro transport a obalového a prokladového materiálu, rovněž IT vybavení a vybavení pro fotodokumentaci a kvalitní osvětlení, vybavení na úklid pracoviště, vybavení pro evidenci a značení, přístrojové vybavení pro odborné zásahy, ochranné osobní pomůcky, laboratorní sklo a plast, vybavení pro ambulantní opravy nebo vybrané chemikálie na zásahy. Činnosti jsou prováděny na dílčích lokacích v kontejneru tak, aby work-flow záchranných prací bylo logicky uspořádáno za sebou. Výhodou mobility je možnost převézt takto specificky vybavené pracoviště přímo do místa pohromy, konfliktu a během řádově několika hodin až dnů okamžitě zasáhnout. Zásadním bodem pro včasnou a efektivní péči je fakt, že prvních 48 hodin má rozhodující význam. Přidanou hodnotou je rovněž možnost mezinárodní pomoci. Jsme členy neformálního uskupení, resp. sítě restaurátorských pracovišť po celém světě i PRESCONS, IFLA, tyto kontakty lze zúročit pro rychlost a efektivitu zásahů.

Pracovnice OOKF se významně podílely na přípravě online školení a instruktážních videí pro ukrajinské knihovníky v rámci projektu Archa I pro Ukrajinu. Dne 19.6.2024 bylo zahájeno školení s názvem „Záchrana písemného kulturního dědictví I“ ("Rescuing the written cultural heritage I"). Školení probíhalo na platformě ZOOM. Školení bylo zaměřeno na činnosti a kroky pro záchranu knih. Nejprve proběhly teoretické přednášky, potom následovala krátká videa dokumentující jednotlivé postupy a zásahy, které bude možné dělat v mobilním pracovišti. Nakonec následovala diskuze na daná témata, jako konkrétní volba čisticího prostředku na vybrané typy znečištění, mikrobiologické znečištění, dezinfekci apod. Ve dnech 26. a 27. června 2024 proběhly další dva dny školení „Záchrana písemného kulturního dědictví II a III“ ("Rescuing the written cultural heritage II and III"), zaměřené na metody ambulantních oprav knih, různé případové studie, krizové plány, používání sad první pomoci a kolečka první pomoci, příprava knih na sušení a zamražení, případové studie různých typů poškození vyvolané různými živelními pohromami a katastrofami, krizové plány a specializovaný slovník odborných termínů. Během školení bylo přihlášeno více jak 275 účastníků z různých knihoven a kulturních institucí s tím, že někde docházelo k výpadkům elektřiny a kolegové se nemohli připojit. Proto byl pořízen záznam školení, aby si jej mohli v budoucnu poslechnout. Dne 30.8.2024 proběhlo navazující školení s názvem „Záchrana písemného kulturního dědictví IV“ (angl. "Rescuing the written cultural heritage IV").

Na Ukrajinu bylo pracoviště předáno začátkem ledna 2025 a koncem ledna proběhlo zaškolení na místě pracovníci OOKF, NK ČR.

V případě dostatku finančních prostředků může vzniknout i druhé mobilní pracoviště, které bude určeno i přímo pro potřeby ČR a případy povodní, požárů či dalších přírodních katastrof (výše uvedené pracoviště Archa 1 bude v prvních letech provozu určeno k záchraně světového kulturního dědictví v ukrajinských paměťových institucích). Jak se ukazuje, je to stále aktuální téma a různé havárie, přírodní katastrofy přichází nečekaně a zdá se stále častěji. Ukazují to i aktivity a činnosti IFLA, Preservation and Conservation standing committee,

kde je tato aktivita prezentována a bude zřejmě využitelná i mimo ČR, při záchraně písemného kulturního dědictví na řadě míst po celém světě.

Problematika budování takového pracoviště se ukázala jako velmi složitá právě díky vysoké specializaci.

Na budování takového typu pracoviště navazuje série školení pracovníků zasahujících v místě katastrofy, havárie či válečného konfliktu, a to jednak obecného charakteru, ale i praktického zaškolení na konkrétní vybavení a zařízení takového pracoviště.

2. 20. Novostavba Národní knihovny ČR a systematická podpora modernizace knihoven prostřednictvím budování nových objektů, depozitářů a jejich vnitřního vybavení

Nová budova Národní knihovny ČR naplní ideu moderní knihovny 21. století. Uloží většinu fyzických sbírek novodobé domácí a zahraniční literární produkce co nejdostupněji a zpřístupní je rychle a bezpečně uživatelům s využitím současných prostředků automatizace, robotizace a speciální mechanizace. Poskytne veřejnosti moderní, estetické a zároveň funkční prostory, které budou respektovat specifické individuální a skupinové požadavky na studium, diskuse a relaxaci. Bude tvořit otevřenou instituci pro podporu vědy, výzkumu a vzdělanosti obyvatel. Zapomenout nelze ani na podporu výstavby a vnitřního vybavení dalších knihoven na území ČR.

Zajistí: Ministerstvo kultury ve spolupráci s Národní knihovnou a Moravskou zemskou knihovnou

Úkol 2.20.1.

Zahájení stavby r. 2027

Stav: **Splněno částečně**

Plnění:

Potenciální vznik nové budovy NK je nutné hledět jako na komplexní záležitost spojenou s definováním dlouhodobé sídelní struktury NK ČR, do níž aktuálně patří zejména objekty Klementina a Centrálního depozitáře NK ČR v Praze Hostivaři. V rámci Klementina, která je stále hlavním sídlem Národní knihovny ČR, proběhlo od roku 2010 několik fází revitalizace, díky nimž je modernizováno asi 50 % objektu. Dalších 50 % objektu na komplexní revitalizaci čeká, nicméně průběžně jsou prováděny drobné úpravy prostorového využití objektu, které mají za cíl zpřístupnit více prostor Klementina uživatelům knihovny a otevírat Klementinum moderním službám národních knihoven. Takto došlo například k otevření tzv. studijních a relaxačních zón či obnovení provozu bývalé studovny Státní technické knihovny jakožto prostoru pro pořádání příležitostných kulturních, odborných a vzdělávacích akcí. V následujících letech se počítá s komplexní modernizací tzv. Haly služeb, restaurováním mobiliáře Všeobecné studovny či modernizací vytápění. Paralelně s kroky v Klementinu realizuje NK ČR svůj investiční program i v rámci hostivařských depozitářů. Zde ve sledovaném období došlo k významné modernizaci starší budovy depozitáře (modernizace úložných prostor, technologií, zateplení budovy a oprava fasády atd.) a v březnu 2024 byla zahájena dostavba nové části depozitáře, která naváže na již existující novou budovu. Dokončena by měla být v horizontu dvou let.

Národní knihovna se v návaznosti na zpracování své Strategie rozvoje na období let 2024-2027 rozhodla v tomto období akcentovat právě výše uvedenou modernizaci a stavební úpravy svých stávajících budov. To však neznamená, že se nevěnuje i sestavování vizí směrem

k své sídelní struktuře v dlouhodobém časovém spektru. Zde v současné době zvažuje možné propojení se s dalšími vzdělávacími a kulturními subjekty v Praze a širším okolí a společný konstrukt tzv. Informačního a vzdělávacího hubu, tj. multifunkčního otevřeného prostoru zaměřeného na studium, relaxaci, společné setkávání a kulturní využití nejenom mladé vzdělávající se generace, ale veřejnosti všeobecně. Díky možné spolupráci kulturních institucí, akademického prostředí, vysokých škol a knihoven by tak mohlo vzniknout jedinečné místo v podobě originálního, architektonicky a městotvorně uchopeného celku, které by bylo symbolem, že pro českou společnost je základním pilířem jejího rozvoje podpora oblastí vzdělávání, kultury, demokracie a budování evropské identity. Díky takovéto spolupráci by případný objekt Informačního a vzdělávacího hubu byl i ekonomicky a provozně udržitelnou záležitostí.

Opatření má dále v názvu i systematickou podporu modernizace knihoven prostřednictvím budování nových objektů, depozitářů a jejich vnitřního vybavení, k čemuž dlouhodobě dochází v rámci dotačního programu VISK 3, jehož cílem je podporovat transformaci zejména obecních knihoven orientovaných převážně na využívání klasických tištěných dokumentů na knihovny a informační centra multimediálního charakteru, poskytující služby i handicapovaným uživatelům.

Dále je zde třeba uvést výzvy Národního plánu obnovy Rozvoj regionálních kulturních a kreativních center – malá kulturní a kreativní centra a Rozvoj regionálních kulturních a kreativních center – velká kulturní a kreativní centra.

2. 21. Rozvoj LTP úložiště Národní knihovny ČR

Odpovídající rozvoj LTP (Long-term Preservation) úložiště Národní knihovny ČR odpovídající objemu digitálních dokumentů, které jsou součástí kulturního dědictví ve správě knihoven. Účelem je komplexní archivace digitálních dokumentů důležitých pro záchranu bohemikálního kulturního dědictví vzniklých digitalizací tištěných knihovních fondů i e-born dokumentů (e-knihy, online časopisy, web – obsah webarchivu, ...). Součástí prací bude i rozšíření o podporu uchování obsahu dokumentů na pevných nosičích v souladu se specifikacemi vytvořenými v rámci opatření

Zajistí: Ministerstvo kultury ve spolupráci s Národní knihovnou a Moravskou zemskou knihovnou

Úkol 2.21.1.

Zahájení stabilního provozu LTP úložiště s kapacitou pokrývající objem materiálů v knihovnách v digitální podobě určených k archivaci r. 2027

Stav: **Plněno průběžně**

Plnění:

LTP úložiště NK ČR je postupně vyvíjeno dle dlouhodobých potřeb NK ČR i MZK, které se promítly do projektů financovaných v rámci iniciativy Další rozvoj digitalizace v oblasti knihoven NPO. V LTP jsou kromě digitalizovaných dokumentů vytvořených na digitalizačních linkách NK ČR a MZK dlouhodobě uchovávány dokumenty vytvořené v rámci dotačního programu VISK 7. Pomocí projektů realizovaných v rámci NPO budou vytvořeny nástroje pro uložení dat, které vznikly ze spolupráce se společností Google, dále data z Webarchivu, a rovněž data z dotačního programu VISK 6.

Kromě toho se LTP v současné době vyvíjí pro uchování e-born dokumentů, které by měly být do Národní knihovny ČR předávány po schválení návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 773).

Dále se LTP připravuje na příjem dalších typů dokumentů – zvukové dokumenty, elektronické audioknihy, datová média konvertovaná do ISO souboru.

NK ČR se dlouhodobě věnuje i analytickým pracím definujícím základní fungování svého LTP úložiště – v letech 2021-2023 byly sestavena rozsáhlá analýza dalšího rozvoje, na jejímž základě jsou podnikány výše uvedené kroky v rámci modernizace procesu archivace. Dále byl proveden tzv. self-audit, který byl realizován podle mezinárodně platné metodiky

Digital Preservation Coalition Rapid Assessment Model (DPC RAM) a následně postoupen nezávislému zhodnocení.

LTP NK ČR je každoročně rozvíjeno dle požadavků pracovníků NK ČR i MZK, kromě toho je LTP v posledních dvou let intenzivně vyvíjeno prostřednictvím projektů v Národním plánu obnovy. V NK ČR byly realizovány dílčí cíle projektů NPO z výzvy 341 pro rok 2024, které zajistily prostředky pro obnovu hardware infrastruktury a datového úložiště LTP. Byly také realizovány projektové cíle pro podporu efektivnější správy obsahu LTP a příjem nových typů dokumentů a pružnější těsnější vzájemnou koordinaci obsahu LTP a digitálních knihoven, včetně nastavení licenčních oprávnění pro zpřístupnění.

Díky těmto projektům bude do dlouhodobého úložiště možné uložit dokumenty digitalizované prostřednictvím spolupráce s Google společností, dále data z Webarchivu, dokumenty vytvořené v dotačním programu VISK 6 a také budou konvertovány a uloženy ty dokumenty, jež byly reformátovány v dřívějších letech a byly uloženy v digitální knihovně K3. Rovněž se připravuje úprava LTP pro dlouhodobé uchování jiných typů dokumentů (například datových CD/DVD, zvukových dokumentů), a již je připraveno ukládání e-born dokumentů.

2. 22. Budování a provoz systému Webarchiv
Zajistit rozvoj a provoz systému sklizení, archivace a zpřístupnění českého webu (především WebArchiv) včetně systému trvalého uchování.
<i>Zajistí: Ministerstvo kultury ve spolupráci s Národní knihovnou ČR</i>

Úkol 2.22.1.
Realizovat každoročně nejméně 2 celostátní sklizně webových domén CZ. Zajištění provozu LTP – každoročně

Stav: **Splněno**

Plnění:

Archivace českého webu je dlouhodobě probíhající činnost Národní knihovny ČR. Každoročně je sklizeno 70 TB dat, dle vytvořené politiky pro akvizici webových zdrojů. K 10.2.2025 disponuje Webarchiv již 648 TB dat. První dokument byl archivován 3. 9. 2001. Úlohou Webarchivu je řešení problematiky archivace národního webu, tj. bohemikálních dokumentů zveřejněných v prostředí sítě internet – shromažďování webových zdrojů, jejich archivace a ochrana a zajištění dlouhodobého přístupu k těmto archivovaným dokumentům. Provádí se kompletní archivace, tj. automatický sběr webových zdrojů s národní doménou.cz, přičemž ke sklizni dochází v současné době 1x ročně. Vedle toho pravidelně probíhá výběrová archivace (na základě URL nejzajímavějších webových zdrojů vybraných podle selekčních kritérií) a tematické archivace (zaměřené na určité aktuální téma, např. volby, povodně apod.). Webarchiv je od roku 2007 členem mezinárodního konzorcia pro archivaci webu IIPC a rovněž se podílí na sklizení zdrojů podle témat, které toto konsorcium navrhne napříč všechny zapojenými webovými archivy. Zpřístupnění všech sklizených webových zdrojů je vázáno na autorský zákon, přičemž všechny webové zdroje jsou dostupné ze studoven Národní knihovny ČR (NK ČR). Webový zdroj, který je dostupný ze vzdáleného přístupu, je buď vydané dle licence Creative Commons nebo NK ČR uzavřela s držitelem autorských práv licenční smlouvu na zpřístupnění. K únoru 2025 má knihovna s autory uzavřeno 4 602 smluv.

Prostřednictvím projektu realizovaného v rámci iniciativy Další rozvoj digitalizace v oblasti knihoven NPO se v současné době realizuje vývoji nástrojů pro konverzi dat Webarchivu tak, aby mohlo dojít k jejich dlouhodobému uchování v LTP NK ČR. Zpřístupnění všech sklizených webových zdrojů se děje v režimu autorského zákona, přičemž všechny webové zdroje jsou dostupné ze studoven Národní knihovny ČR. Webový zdroj, který je dostupný prostřednictvím vzdáleného přístupu, je zpřístupněn buď dle licence Creative Commons nebo Národní knihovna ČR uzavřela s držitelem autorských práv licenční smlouvu na zpřístupnění. Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách

a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zavádí jako činnost Národní knihovny ČR web-harvesting, tedy mapování webových stránek v čase, jejich sběr, uchovávání a zpřístupňování. Knihovna v současné době připravuje technické parametry pro zpřístupnění webových zdrojů dle připravované legislativy. Na podporu významně větších objemů harvestingu webových stránek po změně legislativy NK ČR posílila datové kapacity pro ukládání sklizní a pracuje na zvýšení dlouhodobé ochrany sbírek jejich uložením v LTP NDK díky dotaci z NPO výzvy č. 341.

2. 23. Vytvořit a zajistit fungování systému konverze a trvalého uchování obsahu elektronických dokumentů na pevném nosiči ("e-born")

Cílem opatření je vybudovat systém konverze a trvalého uchování obsahu elektronických dokumentů na pevném nosiči (CD, Mg. pásky, disky, diskety a další nosiče). Systém současně umožní i zpřístupnění e-born dokumentů. Vytvoření metodik, nástrojů a standardů konverze z analogové do digitální podoby pro jednotlivé druhy analogových nosičů a pro dlouhodobé uchování a zpřístupnění jednotlivých druhů dokumentů.

Zajistí: Ministerstvo kultury ve spolupráci s Národní knihovnou a Moravskou zemskou knihovnou

Úkol 2.23.1.

Vytvoření nástrojů pro konverzi. Zajištění provozu LTP r. 2027

Stav: **Splněno**

Plnění:

První se problematice konverze a archivace datových CD, DVD, USB disků a pružných médií věnovala Moravská zemská knihovna v Brně, která vytvořila desktopovou aplikaci CDArch. Tato aplikace umožní vytvořit z uvedených médií ISO soubory a rovněž metadata. V roce 2024 došlo k vytvoření nového standardu pro datová CD/DVD, který bude v roce 2025 implementován do aplikace CDArch. Prostřednictvím tohoto nástroje se budou moci vytvářet balíčky podle Standardu NDK, které by posléze měly být uchovávány i dlouhodobém úložišti Národní knihovny ČR. Na vývoji zpřístupňovací aplikace těchto datových CD/DVD je realizován projekt v rámci Národní plánu obnovy. NK ČR zajistila zpracování analýzy pro další postup vedoucí k vzniku zpřístupňovací aplikace, podle které bude v roce 2025 realizován vývoj a implementace v sdíleném prostředí spolupracujících knihoven.

V roce 2025 bude rovněž vytvořen standard pro zvuková CD/DVD, jejichž konverze však s velkou pravděpodobností nebude moci být realizována prostřednictvím CDArch. Konverze zvukových CD/DVD je podmíněna využitím kvalitnější mechaniky než v případě datových CD/DVD. Problematika konverzí dalších typů dokumentů (magnetofonové pásky, videokazety) je průběžně komunikována na pracovních skupinách zabývajících se vytvářením standardů pro audiovizuální dokumenty.

2. 24. Vybudovat Národní zvukové centrum

Cílem vybudování Národního zvukového centra je dlouhodobě zajistit finanční a organizační podporu oblasti zpracování, digitalizace a ochrany zvukových dokumentů (nosičů zvuku). Plně rozvinout spolupráci se institucemi, které v dílčích souvislostech řeší otázku uchování zvukových dokumentů a vybudovat celostátní systém. Centrum naváže na probíhající aktivity Národního muzea a zaměří se zejména na zpracování sbírek zvukových záznamů a jejich záchrannou digitalizaci

Zajistí: Ministerstvo kultury ve spolupráci s Národním muzeem

Úkol 2.24.1.

Vznik Národního zvukového centra r. 2024

Stav: **Nesplněno**

Plnění:

Cíl má návaznost na cíl C18 Koncepce rozvoje knihoven na léta 2021–2027, s výhledem do roku 2030, tj. „vybudovat Národní zvukové centrum s cílem zajistit finanční a organizační podporu oblasti zpracování, digitalizace a ochrany zvukových dokumentů“. MK upravilo dotační podmínky podprogramu VISK7 pro digitalizaci zvukových dokumentů. Program však není ze strany knihoven příliš využíván. Pětiletý projekt NAKI II Nový fonograf při Národním muzeu jakožto jeho hlavním řešiteli nastavil mj. základní metodiky a workflow pro digitalizaci historických nosičů a vybudoval špičkovou zvukovou laboratoř na digitalizaci v ČMH. Národní muzeum aktuálně vytváří novou verzi portálu pro zpřístupnění a prezentaci kulturního dědictví, eSbírky 2.0, v rámci které je počítáno i s digitální prezentací historických zvukových dokumentů, které byly vytvořeny v průběhu projektu NAKI II Nový fonograf. Velkým problémem nadále zůstává to, že v roce 2022 skončila podpora virtuálního portálu Národní fonotéka, který byl do té doby provozován Národní technickou knihovnou. Portál nemá žádného provozovatele.

V roce 2024 byla po schůzce odborníků na zvukové kulturní dědictví s vrchním ředitelem Mgr. Milanem Němečkem, Ph.D., vrchním ředitelem Ing. Vlastislavem Ourodou, Ph.D., a se zástupkyněmi Odboru muzeí a galerií (OMV) a Odboru umění, knihoven a kreativních odvětví (OUKKO) z pověření vedení MK ustavena Pracovní skupina pro přípravu koncepce Národního zvukového centra, jež je tvořena odborníky, kteří se dlouhodobě zabývají problémem chybějící systematické péče o zvukové kulturní dědictví v České republice. Pracovní skupina působí v rámci Institutu umění – Divadelního ústavu (IDU) v koordinaci se sekretariátem České hudební rady (ČHR). Koordinací pracovní skupiny a její komunikací s MK je pověřena PhDr. Lenka Dohnalová, Ph.D., tajemnice ČHR – IDU. Úkolem pracovní skupiny je provádění mappingu aktivit, fondů a sbírek zvukových nosičů v České republice

a navržení systémového řešení, jímž bude zajištěna trvalá péče, záchrana a zpřístupnění zvukového kulturního dědictví České republiky. Tato aktivita by měla vést k vytipování nejohroženějších zvukových nahrávek a k jejich urychlené digitalizaci a záchraně pro budoucí generace. Pracovní skupina se setkává cca 4x ročně. Její činnost není nijak finančně ohodnocena ze strany MK, ani ze strany jiných subjektů. Pracovní skupinu vůči MK kromě PhDr. Lenky Dohnalové, Ph.D., zejména zastupují nezávislá konzultantka PhDr. Iva Horová a PhDr. Michal Hora z Národní knihovny České republiky.

OMG z vlastní iniciativy a na základě úzké spolupráce s pracovní skupinou v roce 2024 vytvořil na webových stránkách MK podstránku Péče o zvukové kulturní dědictví (<https://mk.gov.cz/pece-o-zvukove-kulturni-dedictvi>), která slouží zejména ke komunikaci pracovní skupiny s odbornou veřejností. Na podstránce je taktéž publikována výzva OMG ke spolupráci s pracovní skupinou. Podstránku OMG dle potřeby pracovní skupiny aktualizuje a doplňuje o další materiály.

Na základě vzájemné domluvy OMG vytvořil a rozeslal dopisy ředitelům relevantních příspěvkových organizací MK s výzvou ke spolupráci s pracovní skupinou. Dále vytvořil jiný dopis s výzvou ke spolupráci s informací o možnosti získání dotace na digitalizaci kinematografických, zvukových a audiovizuálních záznamů z NPO, který přenechal k dispozici pracovní skupině, aby jej mohla rozeslat jiným institucím. Dopis rozeslal svým jménem PhDr. Vít Richter.

OMG dosud obdržel několik zpráv o schůzích pracovní skupiny a o prozatímních výsledcích pilotního mappingu. Do října 2024 na výzvu ke spolupráci a žádost o informace odpovědělo pracovní skupině 13 ze 21 oslovených subjektů, které byly vybrány tak, aby mezi nimi byly zastoupeny všechny významné a všech typů. Položeno bylo 9 konkrétních otázek. Sběr dat probíhal komplikovaně a v mnoha případech nebyly otázky zodpovězeny v úplnosti. Nejlépe reagovaly nestátní subjekty, nejhůře knihovny. Na základě pilotního mappingu pracovní skupina zjistila neuspokojivý stav v přehledu o zvukových nosičích ve sbírkách či fondech institucí i fyzické ohrožení zvukových nosičů, zejména těch nejstarších (fonoválečky, šelakové desky) a magnetofonových pásek, které je třeba urychleně fyzicky ošetřit, evidovat (katalogizovat) a následně digitalizovat. CD produkce je sice také fyzicky ohrožena, avšak nahrané tituly se vyskytují v mnoha multiplikátech a již v „digital born“ formátu, takže zde není digitalizace tak naléhavým úkolem. Tento problém v institucích je způsoben kromě objektivních faktorů (nedostatek finančních prostředků, velký objem sbírek/fondů) také významným nedostatkem odborných pracovníků v této oblasti. Odborníci, disponující komplexnějším přehledem a věnující se tématu hlouběji, jsou velmi vzácní, obvykle nedocenění a nemají odpovídající motivaci a zázemí pro své působení. Cílenější výuka mladé generace byla zahájena relativně nedávno na MU.

Od začátku listopadu 2024 probíhá ze strany pracovní skupiny urgence subjektů, které dosud nereagovaly. Pracovní skupina také prochází weby dotčených subjektů a ověřuje a dohledává další informace. Své snahy se taktéž snaží více medializovat.

Pracovní skupina by v letech 2025/2026 chtěla, aby ji opět MK podpořilo při provádění průzkumů, přičemž by mělo zvážit, jak to provést důrazněji, protože předcházející výzva

MK nebyla zřejmě dostatečně úspěšná. Dále by pracovní skupina ráda obdržela nějaké finanční ohodnocení za dosavadní i budoucí výstupy mappingu, jelikož jde o časově náročnou aktivitu členů pracovní skupiny, kteří ji dělají nad rámec své práce, a finanční prostředky zejména na vytvoření zvukové databáze. Následně by také chtěla vyřešit otázku institucionálního ukotvení problematiky tak, aby bylo možné žádat o granty.

Cíl 3: Rozvoj živého umění

3. 1. Využití živého umění ke zpřístupnění a prezentaci kulturního dědictví
Dle rozpočtových možností MK založit formou speciálního okruhu na podporu propojení kulturního dědictví a současného umění.
<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 3.1.1.
Vypsání výzvy r. 2023

Stav: **Splněno**

Plnění:

V rámci Národního plánu obnovy (NPO), který probíhá na MKČR v letech 2021–2025 se spustila celá řada nových výzev v oblasti živého umění, které umožňují jednak rozšiřování dovedností a kompetencí aktérů živého umění, jednak další rozvoj digitalizace kulturních obsahů. Pilotována je například absorpční kapacita pro investiční dotace na projekty digitalizace v oblasti živého umění.

MKČR v druhé polovině roku 2023 spustilo reformu dotačních titulů, kde se o výzvě podobného typu uvažovalo. K propojení kulturního dědictví a současného umění probíhá také v každoročně vyhlašovaném programu na podporu regionálních kulturních tradic, kde jsou podporovány projekty, které jsou často zaměřené právě na oživování kulturních památek prostřednictvím divadelních vystoupení neprofesionálních souborů, ale také koncertů vážné hudby nebo výstav.

3. 2. Vznik koncepce podpory umění

MK rozpracuje základní teze SKP v oblasti živého umění do samostatné koncepce pro tuto oblast. V případě nutnosti budou jednotlivé oblasti zpracovány v rámci samostatných koncepčních materiálů nižší úrovně.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 3.2.1.

Předložení koncepce r. Q2 2022

Stav: **Nesplněno**

Plnění:

Na implementaci materiálu Koncepce rozvoje umění 2015–2020 se průběžně pracuje. Vzhledem ke změně situace jako byl Covid-19 a následný Národní plán obnovy bylo vyhodnoceno, že aktualizace materiálu prozatím není třeba, i vzhledem k rozdílnému pojetí priorit v oblasti “živého umění” v Programovém prohlášení vlády (od 12/2021). V rámci NPO vznikla celá řada výzev podporujících “živé umění”, resp. jeho aktéry. Zadání pro zpracování nové Koncepce podpory umění je plánováno až na období po vyhodnocení pilotních výzev NPO a po zavedení aktuálně připravovaných legislativních změn, zejména po novelizaci zákona č. 203/2006 Sb., o některých druzích podpory kultury. Důležitým milníkem budou také závěry právě probíhající velké revize dotačních programů MK.

3. 3. Vytvořit status umělce a umělkyně

Ve spolupráci s příslušnými resorty přijmout opatření týkající se sociální, daňové a dalších oblastí zaručujících umělcům sociální jistoty. Cílem je zejména definovat a právně ukotvit status umělce a umělkyně, tj. novelizovat Zákon č. 203/2006 Sb., o některých druzích podpory kultury. Následně bude MK do budoucna sledovat a prosazovat opatření v rámci obecných legislativních úprav tak, aby byly chráněny a posilovány sociální jistoty umělců a umělkyní. Jedná se zejména o již existující právní úpravy týkající se výběru daní, odměňování autorů, autorského práva a dalších. Mj. bude status umělce zohledněn v Katalogu prací ve veřejných službách a správě (nařízení vlády č. 222/2010 Sb.). V souvislosti s novou zákonnou normou je současně vhodné vytvořit Sociální fond pro umělce + umělkyně včetně vytvoření programu sociálního spoření k podpoře druhé kariéry umělců. Fond definuje umělecké profese, které budou mít nárok na speciální přístup k placení sociálního (důchodového a nemocenského), případně i zdravotního pojištění s přihlédnutím k jejich specifickým pracovním podmínkám. Jeho smyslem bude snížit rizika výpadku příjmů a zajistit základní sociální stabilitu uměleckých profesí.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 3.3.1.

Předložení koncepce r. Q2 2022

Stav: **Splněno**

Plnění:

Návrh zákona zavádějící principy známé jako Status umělce byl 12/23 předložen jako návrh zákona, kterým se mění zákon č. 203/2006 Sb., některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 227/2009 Sb., a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Cílem předloženého návrhu je především zavést do právního řádu institut statusu umělce jako efektivní nástroj finanční podpory pro umělce, kteří mají na trhu práce mnohdy velmi specifické postavení, čímž se zvýší právní jistota těchto osob. Zejména pandemie Covid-19 ukázala, že řada umělců se pohybuje mimo tradiční rámec pracovního a ekonomického života, zamýšlený status by v tomto ohledu mohl poskytnout určitou jistotu. Status umělce budou moci získat i osoby vykonávající činnosti bezprostředně související s uměleckou činností, čímž bude zajištěna i možnost podpory těchto osob například v době případných omezení v důsledku vyhlášení nouzového stavu. Návrh bude mít, v rámci efektivního naplnění jeho účelu, dopady na státní rozpočet v podobě navýšení prostředků určených na pč. 79/2025 Sb. podporu umělců (především formou příspěvků na tvůrčí nebo studijní účely) ve výši 100 mil. Kč; o tuto částku bude nutno každoročně navyšovat rozpočet kapitoly 334 – Ministerstvo kultury.

Vytvoření legislativního ukotvení „Statusu umělce“ je jedním z indikátorů plnění Národního plánu obnovy, MKČR tak k tomuto kroku muselo přistoupit, aby neohrozilo čerpání celého NPO.

Novela (zákon č. 79/2025 Sb.) vstoupila v platnost dne 25. 3. 2025, s účinností od 1. 7. 2025 (souvisí s bodem 4.9.1.) (souvisí s bodem 4.9.1.).

3. 4. Posilovat mezinárodní spolupráci a internacionalizaci českého umění

Cílem je ve spolupráci s MZV rozvíjet internacionalizaci českého umění a kulturní diplomacii. S ohledem na pestrost podporovaných aktivit je nutné nejprve připravit souhrnný systém podpory internacionalizace. Následně prostřednictvím příspěvkových organizací či systému dotačních titulů podporovat aktivity, které usnadňují mobilitu umělců, mobilitu uměleckých děl a služeb a podporují mezinárodní spolupráci a profesní růst. Jedná se například o projekty zahraničních a mezinárodních rezidencí a mobilitu umělců, teoretiků, uměleckých manažerů v ČR i v zahraničí, mezinárodní výměny včetně koprodukcí, přijímání uměleckých souborů a jednotlivců do ČR a jejich vysílání do zahraničí, podporu vydávání překladů české literatury v zahraničí, podporu krátkodobé mobility jednotlivců za účelem profesního růstu a navázání mezinárodní spolupráce.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 3.4.1.

Zveřejnění strategie internacionalizace na webu MK + vypsání výzvy r. 2022

Stav: **Splněno částečně**

Plnění:

Vzhledem ke změněné situaci jako byl Covid-19 a následný Národní plán obnovy bylo vyhodnoceno, že samostatný materiál strategie internacionalizace není prozatím potřeba, resp. vznikne později s využitím právě rozsáhlých zkušeností s NPO, který sám obsahuje rozsáhlou strategii a realizaci na poli internacionalizace (dotační výzvy Mobilita I, II, III.), jejichž cílem (zjednodušeně) je zajistit rozvoj a obnovu KKS, zejména posílit kompetence, odbornost a propagaci odborných pracovníků z oblasti KKS a rozšířit síť jejich zahraniční spolupráce na pořádání prezentací české kultury na zahraničních přehlídkách, festivalech a veletrzích v oblasti scénického umění, hudby, vizuálního umění, uměleckých/lidových řemesel a literatury. Další z cílů výzvy byla podpora projektů zaměřených na pořádání konferencí, seminářů, vzdělávacích akcí v kultuře s mezinárodním přesahem a tvůrčích a manažerských rezidencí a stáží v zahraničí. Aktivita jsou orientované na stimulaci mezinárodní spolupráce, mobility, rozvíjení síťování, rozvoje dovedností, profesního růstu a udržitelnosti v oblastech KKS. Podpořené projekty povedou k obnovení narušené sítě mezinárodní spolupráce v KKS, podpoří osobní růst profesionálů v kulturních a kreativních odvětvích a rozvoj dovedností a kompetencí a zvýší udržitelnost celého sektoru.

Bod souvisí také s dalšími body SKP (viz), resp. implementace, jako j např.:

3.4 Posilovat mezinárodní spolupráci a internacionalizaci českého umění

4.7 Podpora internacionalizace hudby

A) Plnění jako součást realizace běžných dotačních programů MK:

Probíhá pravidelná evaluace Programu státní podpory festivalů profesionálního umění, podařilo se upravit metodiku hodnocení žádostí o dotaci ve smyslu většího zohlednění současné praxe, kdy se stírá rozlišení na jednotlivé umělecké obory, projekty jsou interdisciplinární a jejich základní charakteristikou je síťování jak v mezinárodním kontextu, tak napříč regiony ČR. Bylo uzavřeno memorandum o spolupráci mezi MK a festivalem Janáček Brno, které festivalu umožňuje plánovat a realizovat náročné koprodukce s významnými světovými operními domy.

Pokračuje také každoročně Tradiční výzva Odboru mezinárodních vztahů „na podporu kulturních projektů vysílaných do zahraničí“, stejně jako běžné dotační řízení Odboru mezinárodních vztahů.

B) Plnění v rámci Národního plánu obnovy (NPO):

Díky výzvě Mobilita I.-III. došlo k mimořádnému posílení dotačních programů na podporu výjezdů českých uměleckých souborů (i jednotlivých umělců a odborníků) do zahraničí. Významně podpořeny byly i aktivity příspěvkových organizací MK: Moravské galerie, Národní galerie, Institutu umění-Divadelního ústavu.

Další výzvy cílily na podporu projektů mezinárodní umělecké a odborné spolupráce realizovaných na území ČR, kdy byla podpořena řada rezidenčních programů, workshopů, přednášek, tvůrčích dílen, ale též například hostování zahraničních umělců v českých souborech.

Výzvy na poskytnutí tzv. kreativních voucherů úspěšně propojily firmy a individuální poskytovatele kreativních služeb v regionech.

Vzhledem k pozitivním zkušenostem se v rámci Velké reformy dotačních řízení, viz např. body 6.5, 6.6 tohoto dokumentu, se zvažuje promítnutí dobrých zkušeností a parametrů výzev z výzev NPO v této oblasti do Národních dotací, tedy dotací stálých.

Mezinárodní spolupráce a internacionalizace českého umění je podporována a rozšiřována také výběrovým dotačním řízením Podpora zahraničních kontaktů v oblasti neprofesionálních uměleckých aktivit, které vysílá nejlepší amatérská tělesa na prestižní zahraniční soutěže, přehlídky a festivaly. Pozitivní přínos je patrný zejména v přetrvávajícím zájmu zahraničních organizátorů o účast českých a moravských souborů.

Dále k zajištění opatření přispívá výběrové řízení PO NIPOS Podpora vybraných zahraničních kontaktů v oblasti neprofesionálních uměleckých aktivit (vysílání jednotlivců a přijímání jednotlivců a souborů na festivalech). NIPOS také zajišťuje činnost Českého střediska AITA/IATA (mezinárodní nevládní organizace amatérských divadelníků se sídlem v Bruselu). V neposlední řadě je tento bod naplňován i PO NÚLK, která zajišťuje činnost České národní sekce CIOFF a jejím prostřednictvím probíhá mezinárodní spolupráce na úrovni CIOFF (Mezinárodní rada organizátorů folklorních festivalů a lidového umění).

3. 5. Restart kulturního a uměleckého sektoru

MK ve spolupráci s kraji realizuje program pro restart kulturního a kreativního sektoru. Jedná se zejména o investice do lidského kapitálu. Cílem je tzv. bottom-up přístupem ve spolupráci s lokální samosprávou podpořit rozvoj dovedností nutných k adaptaci na dopady krize (např. digitálních, manažerských či finančních dovedností). Dále je nutné obnovit krizí poškozené sítě uvnitř KKS i navenek a v neposlední řadě zajistit sdílení inovativních postupů v českém KKS.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 3.5.1.

Vypsání výzvy r. 2022

Stav: **Splněno**

Plnění:

Pandemická krize Covid-19 znamenala citelný zásah do života lidí napříč celou společností, nehledě na jejich ekonomický či sociální status či oblast činnosti, kterou se zabývají. Kultura byla v pandemii jedna z nejzávažněji zasažených oblastí. Odhlédneme-li od viditelných a měřitelných ekonomických dopadů, postupně se vyjevují další následky, jež jsou závažné a dlouhodobé, zejména v kulturně-společenské oblasti.

“Restart“ byl v celé EU a ve všech oblastech povzbuzován tzv. Národním plánem obnovy, který umožňuje do kulturního sektoru v ČR investovat téměř 6 mld. korun. Jedná se o širokou paletu aktivit, které byly a budou podpořeny. Od analytických studií a sběru dat, přes vzdělávací programy pro vzdělavatele i vzdělávané, rekonstrukce a budování kulturních a kreativních center či možnost síťování a budování mezinárodních kontaktů pro umělce až po podklady pro možné legislativní návrhy, které souvisejí se společenským životem.

MK vypsalo celou řadu výzev (cca 30) napříč kulturním sektorem. Přehled jednotlivých iniciativ zde:

V rámci iniciativy **Status umělce** byly připraveny analýzy, výzkumy a podklady pro budoucí legislativní řešení, projekty pro kreativní učení a další aktivity, jež mají zvyšovat kulturní a kreativní gramotnost, a podporovat rozvoj dovedností v oblasti realizace projektu v zahraničí. Dalším přínosem je rozvoj zkušeností v kontextu mezinárodního prostředí, navázání nových mezinárodních kontaktů pro profesní rozvoj. Projekty podporují mezinárodní uměleckou a odbornou spolupráci v kreativním sektoru u nás.

V letech 2023-2025 MK (Oddělení umění a Odbor mezinárodních vztahů) vypsalo celkem 17 výzev na poskytnutí dotací na aktivity zaměřené na rozvoj kompetencí pracovníků

kulturního a kreativního sektoru. Bylo podpořeno více než 35 000 osob při rozvoji kompetencí jako jsou digitální gramotnost, manažerské a finanční dovednosti, kompetence ke kreativnímu učení a k internacionalizaci. Kreativní profesionálové tak mohli zvýšit svou konkurenceschopnost v mezinárodním kontextu i adaptabilitu na změny trhu práce.

Rozvoj regionálního kulturního sektoru a kreativního sektoru je iniciativa s nejvyšší alokací, je na ni určena částka 3,4 mld. korun. Sem patří například výzva velká kulturní a kreativní centra, která je momentálně ve fázi hodnocení. Díky této výzvě může vzniknout do podzimu roku 2025 až 15 kulturních a kreativních center v regionech ČR.

Kromě výrazných investic do kulturní infrastruktury MK podpořilo realizaci výzkumných projektů zaměřených na analýzu potřeb kreativního sektoru. Do mapování se zapojily jednotlivé kraje ČR, akademická pracoviště, výzkumné instituce i oborové a profesní asociace. Data byla sbírána a analyzována ve spolupráci s Českým statistickým úřadem a organizací NIPOS. Výstupem jsou jak krajské strategické dokumenty, tak kompletní zpráva s doporučeními pro novou Státní kulturní politiku.

Další iniciativou je **Digitalizace kulturního a kreativního sektoru**. Zde je k dispozici 800 milionů korun, které jsou určeny pro instituce, které mají za úkol digitalizovat naše kulturní dědictví. Díky tomu se tyto informace stanou přístupnějšími mnohem širšímu okruhu lidí. V tuto chvíli je otevřena první výzva v rámci iniciativy, která je určena muzeím, galeriím, Národnímu památkovému ústavu, Římskokatolické církvi a vlastníkům a správcům národních kulturních památek.

MK realizovalo sérii výzev určených nejen pro oblast kulturního dědictví, ale i živého umění. Podpořeny byly projekty muzeí, galerií, Národního památkového ústavu, Národního filmového archivu, projekty zaměřené na rozvoj digitalizační infrastruktury knihoven i dokumentační a informační činnost v oblasti profesionálního umění

Kreativní vouchery jsou další iniciativou a je na ně určeno 560 milionů korun. Kreativní vouchery jsou obrovská pomoc kreativcům a zároveň malým a středním firmám. Díky tomu, že firmy budou moci žádat o kreativní vouchery, budou si moci dovolit kreativní služby, které jim poskytnou kreativci, kteří budou sdruženi do celostátní databáze.

Za období implementace NPO vypsalo MK celkem 7 dotačních výzev na poskytnutí kreativních voucherů. Specifikem byly výzvy administrované ve spolupráci s agenturou Czech Trade na podporu průmyslového a produktového designu. Další z výzev byla zacílena na oblast audiovizí. Společným milníkem všech výzev je rozdělení minimálně 3 300 kreativních voucherů.

Zákon o veřejných kulturních institucích byl publikován ve Sbírce zákonů pod č. 263/2024 Sb. Účinnosti nabyl dne 1. 1. 2025.

PO NIPOS vydala v průběhu roku 2024 dvě publikace zabývající se restartem kulturního a uměleckého sektoru. První z nich byla metodika pro krizovou podporu veřejných kulturních služeb ve veřejné správě s názvem Krize v kultuře (Jak se na ni připravit, jak jí projít

a jak kulturu restartovat.) Druhá publikace s názvem Pandemická krize jako výzva pro kulturu (Návrh nelegislativních opatření pro Ministerstvo kultury) bude využita jako jeden z podkladů pro tvorbu nové Státní kulturní politiky.

3. 6. Zajištění podpory mezinárodní spolupráce prostřednictvím národní kanceláře programu EU Kreativní Evropa – Kultura

Zajistit podporu projektů v rámci komunitárního programu Kreativní Evropa jejich dofinancováním do výše 70 % kalkulovaných nákladů pro jejich bezproblémovou realizaci a zvýšení kapacity kulturních subjektů v ČR ucházet se o podporu z programu. Pro naplňování opatření bude nutné navyšovat dotační titul pro podpořené projekty o 10 % ročně.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 3.6.1.

Navýšení dotačního titulu pro podpořené projekty o 45 % r. 2027

Stav: **Splněno**

Plnění:

Ministerstvo kultury každoročně podporuje projekty, které uspěly v rámci programu Kreativní Evropa – tematický okruh Kultura. Jedná se o možnost dodatečného financování projektů již čerpajících granty z programu Kreativní Evropa.

Každoroční alokace na dotační titul Podpora spolufinancování projektů, které uspěly v rámci unijního programu Kreativní Evropa, má díky stále vyšší poptávce ze strany žadatelů stabilně rostoucí tendenci.

Pro zajištění vyššího podílu dofinancování úspěšných projektů ze státního rozpočtu tak, aby se podpořila kapacita kulturních subjektů v ČR ucházet se o podporu z programu Kreativní Evropa, navýšilo Ministerstvo kultury od roku 2025 možnosti finanční podpory skokovým zvýšením maximálního procentuálního podílu spolufinancované částky. Hlavní organizátor může získat až 60 % a spoluorganizátor až 50 % svého podílu na spolufinancování realizace projektu, oproti dřívějším 25 % a 20 %. Dále došlo ke zrušení horního limitu dotace na projekt v daném roce. Pro dosažení maximální efektivity rozdělení alokované částky je zároveň výzva na rok 2025 vypsána jako jednokolová.

3. 7. Zvyšování kvalifikace v KKS

Dle rozpočtových možností MK a souvisejících resortů podporovat rozvoj dovedností a dalšího vzdělávání pracovníků a studentů VŠ v KKS. Jedná se zejména o podporu mezioborových vzdělávacích předmětů a programů, a dále akcí zvyšujících kvalifikaci a konkurenceschopnost profesionálů v KKS např. v oblasti managementu, digitálních dovedností, uplatnění na trhu práce aj.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 3.7.1.

Vypsání výzvy r. 2022

Stav: **Splněno**

Plnění:

Plnění proběhlo v rámci Národního plánu obnovy (NPO) prostřednictvím dotačních titulů na podporu vzdělávacích kurzů a rozšíření tzv. stipendijního vzdělávání. Jednalo se zejména o tyto výzvy:

- 1) Rozvoj kompetencí pracovníků KKS: Individuální tvůrčí a studijní projekty (I.-III.)
Rozvoj kompetencí: Vzdělávací aktivity pro pracovnice a pracovníky KKS (I.-II.)
- 2) Hostování zahraničních lektorů na českých vysokých školách zaměřených na KKO (I.-III.)

Výše zmíněné výzvy přinesly možnost rozšiřování a zvyšování kompetencí pracovníků KKO v oblastech klíčových pro budování udržitelnosti a posilování odolnosti sektoru v mimořádných situacích: rozšiřování možnosti uplatnění, posilování nezávislosti na institucích, napojení na mezinárodní síť.

Také v rámci výzev Mobilita I., II. a III. a Podpora projektů mezinárodní umělecké a odborné spolupráce realizovaných v ČR (I. a II.), které jsou podrobně zmiňované např. v bodě 3.4 této implementace.

MK ČR každoročně poskytuje dotace na vzdělávání knihovníků v podprogramu VISK 2 – Mimoškolní vzdělávání pracovníků knihoven. Zaměření kurzů se posouvá směrem k nástavbovým kurzům a e-learningu. Je podporována i tvorba, příprava a realizace knihovnických rekvalifikačních kurzů pro získání odborné způsobilosti a prohlubování odborných způsobilostí podle Národní soustavy kvalifikací (dle zákona o uznávání výsledků dalšího vzdělávání č. 179/2006 Sb.), rozvoj digitálních kompetencí, kurzy pedagogického minima pro knihovníky, lektorské a prezentační dovednosti aj. Dotační program byl rozšířen

na oblast rekvalifikačního i inovačního studia. Předmětem podpory je také vybavování krajských vzdělávacích center.

V roce 2021 byl MK ČR kultury podpořen projekt VISK 1 Moravskoslezské vědecké knihovny v Ostravě, příspěvkové organizace, částkou 626 000 Kč. Za spolupráce odborníků z Národní knihovny ČR, MZK v Brně aj. vznikla sada celkem 28 modulárních studijních textů podle platného hodnotícího standardu vysokoškolské pozice v úrovni 7 (magisterská). Většina těchto studijních textů byla v roce 2024 aktualizována. Garantované studijní texty budou sdíleny autorizovanými osobami při zkouškách podle NSK a jsou k dispozici taktéž odborné knihovnické veřejnosti (<https://www.msvk.cz/pro-knihovny/studijni-texty/>).

Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně ve spolupráci s MZK, Moravskoslezskou vědeckou knihovnou v Ostravě a NK ČR realizovaly v 2023 projekt na vytvoření online kurzu knihovnického minima, který budou moci využít všechna krajská vzdělávací centra pro obecní knihovny ve své působnosti. Projekt podpořilo MK ČR dotací z podprogramu VISK 1

Dne 2. 5. 2022 projednal poradní orgán ministra kultury Ústřední knihovnická rada Koncepti celoživotního vzdělávání pracovníků knihoven na léta 2022-2027, viz https://ipk.nkp.cz/docs/Koncepce_CZV_202120271.pdf. Koncepce se zabývá všemi oblastmi formálního a neformálního vzdělávání pracovníků knihoven. Jsou zde definována rámcová pravidla pro obnovování (inovaci) kvalifikace s cílem dlouhodobě udržet, resp. obnovovat odbornou kvalifikaci na odborných knihovnických pozicích, pravidla pro prohlubování a rozšiřování kvalifikace s cílem zajistit a garantovat kvalitu specializačního vzdělávání pro knihovnické profese, jeho úplnost, aktuálnost a začlenění do systému celoživotního vzdělávání knihovníků a doporučení pro oblast zvyšování kvalifikace s cílem udržet kombinované formy vysokoškolského studia na bakalářské i magisterské úrovni na všech oborových vysokých školách a ovlivnit vysokoškolské oborové studijní programy tak, aby respektovaly požadavky praxe.

Byl připraven Metodický pokyn k zařazování zaměstnanců knihoven na odborných knihovnických pozicích do platových tříd podle Katalogu prací.

NK ČR v roce 2021 vydala příručku pro nové vedoucí/ředitele knihoven Jak řídit knihovnu v tištěné i elektronické verzi dostupné na <https://prirucky.ipk.nkp.cz/rizeni/start>. Na příručku navázaly 2 cykly vzdělávání pro management knihoven (Rozvoj manažerských kompetencí), které realizoval SKIP ve spolupráci s NK ČR. Trénink pro manažery a manažerky knihoven uspořádal SDRUK formou tří seminářů, zaměřených na sadu konkrétních nástrojů, které pomohou v řešení konfliktů.

V roce 2023 NK ČR vydala příručku Personální práce v knihovnách. Příručka je průběžně aktualizována.

SKIP realizuje pravidelný cyklus vzdělávání metodiků knihoven pověřených výkonem regionálních funkcí. Workshopy pro metodiky se staly za dobu své existence vyhledávanou platformou dalšího profesního vzdělávání, ale i osobního setkávání knihovníků-metodiků s cennou výměnou zkušeností.

Sekce SDRUK pro regionální funkce uspořádala ve spolupráci s NK ČR a Krajskou knihovnou v Pardubicích v letech 2021 a 2023 celostátní seminář “Regionální funkce knihoven”. V roce 2022 proběhl pro metodiky krajských knihoven odborný seminář v Havlíčkově Brodě, v roce 2024 ve Vědecké knihovně v Olomouci.

SKIP spolupracuje na projektu, realizovaném Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR společně se svými členy a partnerem projektu ČMKOS. Cílem je připravit využitelná doporučení pro implementaci opatření u vybraných pracovních pozic v odvětvích a sjednotit názory sociálních partnerů na bipartijní úrovni v problémových oblastech.

MK podpořilo zvyšování kvalifikace v sektoru KKS zejména sérií výzev NPO v iniciativě Status umělce. Jako příklad lze uvést podporu vzdělávacích akcí krajských knihoven, otevřených všem pracovníkům kulturního a kreativního sektoru. Jednalo se o finančně i regionálně dostupnou nabídku vzdělávacích kurzů z oblasti digitálních, finančních a manažerských dovedností. Dalším příkladem úspěšných výzev NPO byla podpora hostování zahraničních lektorů na českých vysokých školách v oblasti kulturních a kreativních odvětví. Specifickou kategorií výzev pak byla podpora individuálních tvůrčích a studijních projektů, jež rozšířila běžnou nabídku tzv. stipendijního programu MK.

Cíl 4: Rozvoj kulturních a kreativních odvětví

4. 1. Transformace Státního fondu kinematografie na Fond Audiovize

V prvním kroku se jedná o revizi statutu SFKMG tak, aby bylo možné podpořit small-screen, VOD distribuci, technický rozvoj animace nebo rezidenční pobyty. Novela statutu SFKMG umožňují efektivnější podporu v tranzitivním období. Druhým krokem je novela zákona o audiovizi zahrnující rozšíření oblastí podpory, zvýšení % filmové pobídky a řešení dlouhodobých podmíněných závazků alokací, zefektivnění administrativních procesů rozhodování o podpoře, rozšíření příjmů a výdajů včetně dalších parařiskálních poplatků, rozšíření kapacity kanceláře a Rady. Legislativní změna umožní začlenění herního vývojářství například pro vývoj tzv. vertical slices. Součástí bude i revize kapacity a fungování fondu. Výstupem bude i úprava kritérií hodnocení pro nové oblasti působnosti, např. hry nelze hodnotit stejnými kritérii jako celovečerní hraný film.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 4.1.1.

Schválený zákon r. 2024

Stav: **Splněno**

Plnění:

Zákon o transformaci Státního fondu kinematografie na Fond audiovize je hotov. Novela zákona č. 496/2012 Sb. byla publikována ve Sbírce zákonů jako zákon č. 480/2024 Sb. kterým se mění zákon č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizi), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Zákon nabyl účinnosti 1. 1. 2025.

Svět audiovize se rychle a dynamicky mění a naše legislativa na něj nebyla připravena. Dosavadní systém se stal neudržitelným a na to reaguje právě velká mediální novela. Výsledkem by měla být podpora širokého spektra projektů, narovnání plateb aktérům v oblasti audiovize do systému a nový systém pobídek.

Hlavním důvodem pro změnu byla dlouhodobá neudržitelnost a nestabilita stávajícího systému. Novela reaguje na proměny audiovizuálního průmyslu a podporuje celé spektrum audiovizuálních projektů v rámci selektivní podpory a řeší novým způsobem filmové pobídky tak, aby se předcházelo možnému odlivu velkých projektů a zároveň docházelo k efektivní podpoře malých projektů, které pomáhají rozvíjet talent našich tvůrců.

Důležitým momentem je současné nerovné zpoplatnění jednotlivých aktérů oblasti audiovize. Novela má za cíl jej zharmonizovat. Nastavit pro všechny povinné 2 % parařiskálního poplatku a motivovat tuzemské i mezinárodní VOD platformy k investici do tvorby místního obsahu

stanovením zákonného procenta z obrátu. Oproti původnímu návrhu bude vytvořen 4. pilíř, který bude zahrnovat samostatnou selektivní podporu pro animaci a gaming.

Všechny tyto změny byly navrhovány tak, aby systém využíval spolupráce jednotlivých aktérů a pomáhal rozvíjet audiovizuální infrastrukturu, která podpoří i menší nezávislé produkce, kam budou moci snadněji vstupovat noví talenti a debutující tvůrci.

Nejpodstatnější změnou, vedle sjednocených parafiskálních poplatků a povinného procenta přímých investic pro VOD, bude navázání výše pobídek na výkon audiovizuálního průmyslu, respektive na výběr parafiskálních poplatků.

4. 2. Schválení a implementace Strategie rozvoje KKO
Cílem je přijmout Strategii rozvoje Kulturních a kreativních odvětví na roky 2021-2023 korespondující se SKP; implementovat akční plán na roky 2021-2023 a připravit akční plán na roky 2024-2025.
<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 4.2.1.
Evaluační zpráva z plnění akčního plánu 2021-2023 r. 2024

Stav: **Splněno**

Plnění:

Strategie KKO na období 2020–2025 (s výhledem do r. 2030) a Akčního plánu na období 2020–2023 byla přijata v roce 2021 přijata vládou.

Rozvoj KKO v tuto chvíli probíhá jako integrální součást Národního plánu obnovy, kde je mnoho různorodých výzev vycházejících mj. i z této Strategie rozvoje KKO a naplňujících potenciál KKO (viz také body 4.3 a 4.6).

Na základě zkušeností s NPO bude v druhé polovině roku 2024 vyhodnocen přínos jednotlivých výzev a zvolen další postup při nastavování dalších strategií KKO a jejich akčních plánů, viz také bod 4.3 v jehož rámci vzniká 14 krajských strategií KKO. V rámci reformy dotačních titulů, viz bod 6.6., se zvažuje rozšíření národních výzev pro oblast KKO.

4. 3. Podporovat rozvoj KKO na lokální úrovni

MK poskytne podporu pro mapování KKO na lokální úrovni a bude podporovat vznik strategických materiálů pro KKO na lokální úrovni. Jedná se zejména o metodické vedení v oblasti KKO, přenos dobré lokální praxe napříč ČR a dotační program na podporu mapování KKO.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 4.3.1.

14 krajských strategií rozvoje KKO r. 2025

Stav: **Splněno**

Plnění:

Plnění bodu proběhlo vypsáním výzvy „Podpora regionálního rozvoje kulturního a kreativního sektoru – tvorba strategických materiálů rozvoje a podpory KKS, mapování kulturních a kreativních odvětví“ v první polovině roku 2023 v rámci Národního plánu obnovy (NPO). Program směřuje k podpoře krajských strategií rozvoje KKO, celkem už rozdělilo 30 milionů pro všech 14 krajů, které mají dodat 14 krajských strategií. Nyní probíhá plnění projektů.

4. 4. Vznik mezíresortní pracovní skupiny pro KKO
MK založí a povede mezíresortní pracovní skupinu pro kulturní a kreativní odvětví
<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 4.4.1.
Zápis z prvního setkání skupiny na webu MK r. 2021

Stav: **Splněno**

Plnění:

Pracovní skupina vznikla v roce 2021. Zápisy z pracovních setkání jsou uveřejněny na webu MKČR, pracovní skupina je i nadále svolávána, momentálně se zabývá operativně nastavováním stávajících i nových výzev v oblasti KKO v rámci Národního plánu obnovy. Ty pak budou vyhodnoceny a bude přijat následný postup při strategii v rámci KKO.

4. 5. Posilování internacionalizace KKS a exportu KKO

Cílem je nastavit systematický přístup k internacionalizaci v oblasti KKS a exportu KKO. Meziresortní skupina nastaví strategické směřování a následně MK dle možností na základě Národního plánu obnovy podpoří projekty v této oblasti. Pro rozvoj exportu a mezinárodní spolupráce je důležité podporovat vstup českých subjektů, zboží a služeb na nové trhy, konkrétně účast a uměleckou prezentaci českých subjektů na zahraničních veletrzích, přehlídkách, festivalech a fórech; v této souvislosti podporovat pravidelné fyzické či virtuální národní prezentace na nejdůležitějších knižních a hudebních veletrzích, veletrzích performing arts a veletrzích současného umění.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 4.5.1.

zveřejnění zprávy na webu MK r. 2022

Stav: **Splněno částečně**

Plnění:

Bod se částečně pokrývá s bodem 3.4 „Posilovat mezinárodní spolupráci a internacionalizaci českého umění“. Národní plán obnovy (NPO) sám obsahuje rozsáhlou strategii a realizaci na poli internacionalizace (dotační výzvy Mobilita I, II, III.), jejichž cílem bylo zajistit rozvoj a obnovu KKS, zejména posílit kompetence, odbornost a propagaci odborných pracovníků z oblasti KKS a rozšířit síť jejich zahraniční spolupráce na pořádání prezentací české kultury na zahraničních přehlídkách, festivalech a veletrzích v oblasti scénického umění, hudby, vizuálního umění, uměleckých/lidových řemesel a literatury. Další z cílů výzvy byla podpora projektů zaměřených na pořádání konferencí, seminářů, vzdělávacích akcí v kultuře s mezinárodním přesahem a tvůrčích a manažerských rezidencí a stáží v zahraničí. Aktivita byly orientované na stimulaci mezinárodní spolupráce, mobility, rozvíjení síťování, rozvoje dovedností, profesního růstu a udržitelnosti v oblastech KKS. Podpořené projekty povedou k obnovení narušené sítě mezinárodní spolupráce v KKS, podpoří osobní růst profesionálů v kulturních a kreativních odvětvích a rozvoj dovedností a kompetencí a zvýší udržitelnost celého sektoru.

Bod souvisí také s dalšími body SKP (viz), resp. implementace, jako je např.:

- 3.4 Posilovat mezinárodní spolupráci a internacionalizaci českého umění
- 4.7 Podpora internacionalizace hudby

4. 6. Podporovat vzdělávání a síťování v KKO

Základním kamenem KKO je duševní vlastnictví a vzájemná inspirace. Drtivá většina úspěšných projektů v oblasti KKO je založena na spolupráci kreativních profesionálů z rozdílných oblastí. S ohledem na strukturu sektoru, kdy většina subjektů je tvořena jednotlivci nebo mikropodniky do devíti zaměstnanců je nutné podporovat projekty v oblasti jejich propojování a síťování, jelikož subjekty k tomu samostatně mají jen omezenou kapacitu. Jedná se o první krok k podpoře vzniku úspěšných komerčních i společenských projektů. Jako součást obnovy kulturního a kreativního sektoru bude MK podporovat i projekty v oblasti kulturních a kreativních odvětví.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 4.6.1.

30 podpořených projektů r. 2023

Stav: **Splněno**

Plnění:

Vzdělávání a síťování v oblasti KKO je jednou z hlavních částí výzev NPO ke kreativním odvětvím – je to klíčová součást NPO.

Součástí NPO je také budování tzv. velkých Kulturních a kreativních center ve všech regionech ČR, dohromady jich bylo podpořeno 29, mají vzniknout nejpozději na konci roku 2025. Centra budou středobodem kulturních a kreativních aktivit regionu, propojí umělecký, podnikatelský i občanský sektor, a zajistí další rozvoj potenciálu každého kraje.

Součástí NPO je také výzva na vznik tzv. malých Kulturních a kreativních center ve všech regionech ČR, které mají iniciovat mezisektorovou spolupráci a rozvoj inovačního potenciálu kulturního a kreativního sektoru v jednotlivých obcích, zefektivnění či zvýšení udržitelnosti kulturní infrastruktury, a přimět jednotlivé stakeholdery ke kooperativnímu financování při realizaci a udržitelnosti projektu. Podpořeno bylo asi 35 malých kreativních center, projekty mají být realizovány do konce roku 2025.

Dále byla podpořena výzva „Mapování a tvorba regionálních strategií kulturních a kreativních odvětví“, viz také bod 4.3 této implementace.

Také byly vypsány opakované výzvy na rozvoj kompetencí v rámci Kreativního sektoru a rozvoj kreativního učení.

Odhadovaný předpoklad podpořených projektů ve všech těchto oblastech je více jak 600.

4. 7. Podpora internacionalizace hudby

Dle rozpočtových možností MK je nutné v rámci kanceláře SoundCzech i v rámci dotačních titulů a dalších podpůrných nástrojů posílit podporu internacionalizace českého hudebního sektoru prostřednictvím lokálních a mezinárodních vzdělávacích programů neformálního vzdělávání (workshopy, mentoring, příklady dobré praxe aj.).

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 4.7.1.

Zvýšení podpořených subjektů o 20 % r. 2023

Stav: **Splněno**

Plnění:

Vzhledem k realizaci Národního plánu obnovy byly vypsány dotační tituly Mobilita I., II. a III., které měly za cíl rozvoj a obnovu KKS, zejména posílit kompetence, odbornost a propagaci odborných pracovníků z oblasti KKS a rozšířit síť jejich zahraniční spolupráce prostřednictvím projektů zaměřených na pořádání prezentací české kultury na významných mezinárodních přehlídkách, festivalech a veletrzích v oblasti scénického umění, hudby, vizuálního umění a literatury a v rámci studijních pobytů a tvůrčích rezidencí v zahraničí. Oproti Národním dotacím odboru mezinárodních vztahů došlo k výraznému nárůstu (cca 100 %) podpořených projektů v oblasti hudby a její internacionalizace.

Dopady a zkušenosti z NPO v této oblasti budou vyhodnoceny a reflektovány v rámci standardních Národních dotací.

4. 8. Podpora hudebního průmyslu – jeho zmapování s cílem nastavení efektivních nástrojů podpory tohoto sektoru

Komplexní mapování hudebního sektoru je prvním krokem k nastavení jeho efektivní podpory. Cílem je zmapovat strukturu sektoru, value-chain, a klíčové překážky (bottlenecks) v jeho rozvoji

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 4.8.1.

Zveřejnění zprávy na webu MK a IDU r. 2023

Stav: **Splněno částečně**

Plnění:

Vzhledem ke změněné situaci jako byl Covid-19 a následný Národní plán obnovy bylo vyhodnoceno, že samostatný bod pouze na „podporu hudebního průmyslu“ se nejeví jako efektivní, resp. bude k němu přistoupeno později, na základě zkušeností z četných „postcovidových“ výzev v rámci Národního plánu obnovy (NPO).

MKČR v druhé polovině roku 2023 spustilo reformu dotačních titulů (viz bod 6.6), kde je podpora hudebního průmyslu samozřejmou součástí. PO NIPOS provedl v první polovině roku 2024 první fázi analytické práce a řídil a organizoval fokusní skupiny napříč odbory ministerstva, do kterých se zapojily všechny odbory ministerstva, včetně těch, které řeší podporu hudebnímu průmyslu. Nový systém hodnocení výdajů, jehož cílem je zajistit transparentnost toků peněz, doporučit zlepšení a kultivovat následnou diskuzi o veřejných rozpočtech, schválila vláda nejdříve v obecné formě v listopadu 2023 a konkrétní mandát pro MKČR 7. 2. 2024. Týmy odborníků MK a MF prováděly na základě vládou schváleného návrhu revizi výdajů v oblasti kulturních dotací a zaměřily se zejména na otázku efektivity současné dotační politiky. Cílem této konkrétní revize výdajů je zejména posouzení efektivity stávající dotační politiky v oblasti kultury, a to zejména z hlediska formulace cílů dotací a podpory. Do reformy dotací se zapojily všechny odbory ministerstva i 6členný tým příspěvkové organizace NIPOS, který měl ve svých řadách metodologické odborníky a analytiky.

4. 9. Zohlednění rozvoje kulturních a kreativních odvětví v rámci zákona o některých druzích podpory kultury

MK předloží novelu zákona o některých druzích podpory kultury tak, aby lépe reflektoval současné postavení kultury a kreativity ve společnosti i hospodářství.
--

<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 4.9.1.

Schválení zákona r. 2025

Stav: **Splněno**

Plnění:

Návrh zákona zavádějící principy známé jako Status umělce byl 12/23 předložen jako návrh zákona, kterým se mění zákon č. 203/2006 Sb., některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 227/2009 Sb., a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (souvisí s bodem 3.3.1.). Novela (zákon č. 79/2025 Sb.) vstoupila v platnost od 25. 3. 2025, s účinností od 1. 7. 2025.

Cílem předloženého návrhu je především zavést do právního řádu institut statusu umělce jako efektivní nástroj finanční podpory pro umělce, kteří mají na trhu práce mnohdy velmi specifické postavení, čímž se zvýší právní jistota těchto osob. Zejména pandemie Covid-19 ukázala, že řada umělců se pohybuje mimo tradiční rámec pracovního a ekonomického života, zamýšlený status by v tomto ohledu mohl poskytnout určitou jistotu. Status umělce budou moci získat i osoby vykonávající činnosti bezprostředně související s uměleckou činností, čímž bude zajištěna i možnost podpory těchto osob například v době případných omezení v důsledku vyhlášení nouzového stavu. Návrh bude mít, v rámci efektivního naplnění jeho účelu, dopady na státní rozpočet v podobě navýšení prostředků určených na podporu umělců (především formou příspěvků na tvůrčí nebo studijní účely) ve výši 100 mil. Kč; o tuto částku bude nutno každoročně navyšovat rozpočet kapitoly 334 – Ministerstvo kultury.

MKČR v druhé polovině roku 2023 spustilo reformu dotačních titulů (viz bod 6.6), kde je podpora hudebního průmyslu samozřejmou součástí. PO NIPOS provedl v první polovině roku 2024 první fázi analytické práce a řídil a organizoval fokusní skupiny napříč odbory ministerstva, do kterých se zapojily všechny odbory ministerstva, včetně těch, které řeší podporu hudebnímu průmyslu. Nový systém hodnocení výdajů, jehož cílem je zajistit transparentnost toků peněz, doporučit zlepšení a kultivovat následnou diskuzi o veřejných rozpočtech, schválila vláda nejdříve v obecné formě v listopadu 2023 a konkrétní mandát pro MKČR 7. 2. 2024. Týmy odborníků MK a MF prováděly na základě vládou schváleného návrhu revizi výdajů v oblasti kulturních dotací a zaměřily se zejména na otázku efektivity současné dotační politiky. Cílem této konkrétní revize výdajů je zejména posouzení efektivity stávající dotační politiky v oblasti kultury, a to zejména z hlediska formulace cílů dotací a podpory. Do reformy dotací se zapojily všechny odbory ministerstva i 6členný tým

příspěvkové organizace NIPOS, který měl ve svých řadách metodologické odborníky a analytiky.

Celá reforma a její závěry, pravděpodobně, vyústí také v další možné návrhy změn v rámci zákona o některých druzích podpory kultury tak, aby lépe reflektoval současné postavení kultury a kreativity ve společnosti i hospodářství.

Cíl 5: Širší role kultury v ČR

5. 1. Pokračování v kontinuální podpoře výzkumné činnosti vysokých škol, výzkumných ústavů, odborných pracovišť působících v oblasti péče o zachování, rozvoj, zpřístupňování a prezentaci všech forem kulturního dědictví a umění, příp. dalších subjektů dle podmínek výzkumných programů MK

Cílem je aktivně spolupracovat v oblasti výzkumu potřebného pro rozvoj veřejné správy. Jedná se zejména o poskytování spolupráce věcných odborů a OVV při hodnocení vybraných druhů výsledků výzkumné činnosti dle Příkazu ministra kultury č. 21/2018.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 5.1. 1.

Plnění úkolu kontinuálně

Stav: **Splněno** (Plněno průběžně)

Plnění:

Základním aktuálním strategickým dokumentem, který definuje oblast a zaměření podpory a výzkumné činnosti v MK, je Koncepce aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní identity Ministerstva kultury na léta 2023–2030, jež byla schválena UV č. 985 ze dne 5. 10. 2020. Koncepce navazuje na předchozí strategický dokument na období let 2016–2022.

Hlavním cílem Koncepce je zaměřit výzkum v oblasti národní a kulturní identity umění v evropském a světovém kontextu tak, aby jeho výsledky vedly ke společenským, inovačním či ekonomickým přínosům.

Dynamika světového společenského vývoje klade před každý národ úkoly úspěšně zvládnutelné pouze s pomocí výzkumu. Ocitli jsme se v proudu čtvrté průmyslové revoluce a při tom čelíme hrozbám klimatických změn, pandemií, demografického zlomu, migrací, tlaků na veřejné finance a dalším, což vyvolává obavy občanů o budoucnost svoji i svých dětí. Dlouhodobá udržitelnost stability a rozvoje společnosti je základním předpokladem úspěšného překonání výše uvedených obtíží a problémů, neboť vytváří potřebný pevný základ pro tvorbu a aplikaci potřebných inovací. Aplikovaný výzkum MK je vysoce mezioborový, realizovaný v silné meziinstitucionální spolupráci a produkující výsledky s potenciálem praktických aplikací v řadě oblastí života společnosti i oborů národního hospodářství, včetně průmyslu a služeb.

Důraz je kladen nejen na směřování výzkumu k výsledkům podporujícím rozvoj inteligentních specializací ve smyslu RIS3, ale také na koncepční podporu muzejní a galerijní práce, která přináší prohloubení znalostí humanitních oborů. Česká republika má ohromný potenciál v rozvoji kultivovaného kulturního cestovního ruchu s vysokým přínosem realizovaným

na vlastním území s využitím obnovitelných zdrojů, který však je třeba udržovat v odpovídající kondici. Služby navázané na cestovní ruch, založený na kulturním dědictví i na kulturních průmyslech, poskytují příležitosti k zaměstnanosti i v průmyslově málo rozvinutých regionech a přináší významný příspěvek k tvorbě národního důchodu.

Rozvíjení a šíření znalostí v oblasti národní a kulturní identity je nejen pozitivním stimulem při řešení sociálních, demografických a migračních problémů, ale také nutnou podmínkou úspěšného zotavení společnosti po přírodních nebo člověkem vyvolaných katastrofách. Komunita jako komplexní adaptivní systém může úspěšně ekonomicky, fyzicky i duchovně přežít jen díky poučení ze zkušenosti a k tomu potřebuje dobrou paměť s pochopením historie i souvislostí.

Aplikovaný výzkum v oblasti záchrany, zachování a ochrany památek přináší mnoho výsledků využitelných při údržbě, opravách i modernizaci stávajícího stavebního fondu. Nově vyvinuté postupy diagnostiky stavu objektů, nové materiály a technologie jsou využitelné pro prodloužení životnosti staveb a významně snižují produkci odpadů. Porozumění tradičním materiálům a technologiím přispívá k renesanci jejich užívání, k recyklaci a budování cyklické ekonomiky. ČR patří k nejvýznamnějším světovým hráčům ve výzkumu, vývoji i získaných znalostech v oboru restaurování a ochrany památek a tato skutečnost je další významnou příležitostí v kulturní diplomacii a při výchově odborníků pro památkovou péči nebo při nápravě škod po přírodních nebo válečných pohromách.

V neposlední řadě Koncepce podporuje výzkum, vývoj a inovace národní a kulturní identity s výsledky, které se uplatňují v obtížné oblasti současných a budoucích trendů urbanizace. Koncepce chápe tuto oblast v její společenské složitosti, komplementaritě sídelního i krajinného vývoje a katalytických příležitostech pro iniciaci a podporu spolupráce lokálních/regionálních samospráv s občanskými entitami i ekonomickými partnery, jak ve službách, tak v kulturních průmyslech či v lokalizačních aspektech investic vzhledem k příznivému dopadu dobře prezentovaných hodnot kulturního dědictví na atraktivitu regionu.

Podpora výzkumu a vývoje v resortu Ministerstva kultury, která je legislativně upravena zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), probíhala v období let 2021-2025 ve dvou základních oblastech:

- a) účelová podpora realizace projektů z 2. a 3. veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích na léta 2018/2020-2022 (95 projektů v r. 2021 a 83 projektů v r. 2022) Programu na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II). Na tuto od roku 2023 navázala účelová podpora realizace projektů Programu NAKI III – program na podporu aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní identity na léta 2023 až 2030. Na základě výsledků 1. veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích na léta 2023-2027 byla v r. 2023 zahájena podpora 76 projektů NAKI III.

Plné znění obou výzkumných programů je přístupné na webu ministerstva.

Seznamy MK podporovaných programových projektů v tomto období jsou součástí Výročních zpráv MK za období 2021-2025.

b) institucionální podpora dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumných organizací (IP DKRVO) zřizovaných Ministerstvem kultury (20 příspěvkových organizací, které plní podmínky výzkumné organizace (VO) pro tento typ podpory a byly v souladu s Metodikou hodnocení výzkumných organizací a ukončených programů účelové podpory schválené Usnesení vlády (UV) č. 107/2017 – Metodika 2017+ a Příkazem ministra kultury č. 11/2018 - zhodnoceny na základě jimi předložených koncepcí VO na léta 2019–2023. Na tuto podporu navazuje hodnocení VO a jejich koncepcí období let 2024–2028 provedené dle Příkazu ministra kultury č. 6/2023, kterým se vydává Metodika hodnocení výzkumných organizací pro poskytování institucionální podpory ze státního rozpočtu na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací v působnosti Ministerstva kultury na léta 2024–2028. Výsledky vstupního hodnocení jsou rovněž uveřejněny.

Výše poskytnutých podpor výzkumu resortem Ministerstva kultury v letech 2021-2025 (v tis. Kč)

	r. 2021	r. 2022	r. 2023	r. 2024	r.2025	Celkem
programová podpora NAKI II/NAKI III	393 868	345 039	301 106	335 799	346 331	1 722 143
institucionální podpora rozvoje výzkumných organizací MK	130 088	163 087	163 087	148 950	148 950	754 162

Kromě soustavné finanční podpory v rámci možných výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace MK prostřednictvím svých organizačních útvarů, konkrétně Odboru výzkumu a vývoje (OVV), hodnotí plnění cílů a uplatněné výsledky podporovaných výzkumných projektů/aktivit institucionálně financovaného výzkumu, u institucionální podpory od r. 2024 pak provádí nejen hodnocení výsledků, ale průběžně hodnotí podle všech stanovených kritérií výzkumnou organizaci. U vybraných druhů výsledků výzkumné činnosti typu N (metodik osvědčených orgánem státní správy do jehož působnosti daná problematika spadá (NmetS); památkových postupů (Npam) a specializovaných map s odborným obsahem (Nmap), hodnocení probíhá ve spolupráci s věcnými odbory MK (Odborem památkové péče, Odborem muzeí a galérií, Odborem umění, knihoven a kreativních odvětví, Odborem regionální a národnostní kultury a Odborem médií a audiovize). Postup hodnocení těchto výsledků je dán interním předpisem, a to Příkazem ministra kultury č. 21/2018, který byl od r. 2023 nahrazen Příkazem ministra kultury č. 5/2023, kterým se vydává Směrnice o postupu schvalování výsledků výzkumu a vývoje „Programu NAKI III – program na podporu aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní identity na léta 2023 až 2030“ a institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací v působnosti Ministerstva kultury na léta 2024 – 2028. Tato směrnice kromě postupů u výsledků druhu N (příloha č. 1) nově definuje (v příloze č. 2) i postupy hodnocení pro výsledky specifické či specificky upravené v rámci výzkumných programů/ IP DKRVO MK. Platné znění interního předpisu je přístupné

na webu. Na základě spolupráce OVV a věcných útvarů bylo od r. 2021 do konce r. 2024 v rámci obou typů podpory výzkumu poskytovaného MK zhodnoceno a schváleno 300 uplatněných výsledků typu N, z toho 91 NmetS, 26 Npam a 183 Nmap. V oblasti účelové/programové podpory pak tyto výsledky nejčastěji vznikly v rámci společných projektů, ve kterých jako příjemci a další účastníci spolupracují subjekty akademického a resortního sektoru.

5. 2. Vydávání osvědčení o schválení metodik orgánem státní správy, postupů (Npam) a vydávání stanovisek

Vydávání osvědčení o schválení metodik orgánem státní správy do jehož působnosti daná problematika spadá (NmetS); památkových postupů (Npam); a vydávání stanoviska k využitelnosti specializovaných map s odborným obsahem (Nmap), které jsou získány jako výsledky výzkumné činnosti.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 5.2. 1.

Vydaná osvědčení a metodiky – kontinuálně

Stav: **Splněno** (plněno průběžně)

Plnění:

Bod je duplicitní s bodem 5.1., a konstatuje stálou činnost Odboru výzkumu a vývoje (OVV), které vydává osvědčení o schválení metodik orgánem státní správy, do jehož působnosti daná problematika spadá (NmetS); památkových postupů (Npam); a vydávání stanoviska k využitelnosti specializovaných map s odborným obsahem (Nmap), které jsou získány jako výsledky výzkumné činnosti. Podrobně je popsáno v příkazu ministra kultury č. 5/2023, kterým se vydává Směrnice o postupu schvalování výsledků výzkumu a vývoje „Programu NAKI III – program na podporu aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní identity na léta 2023 až 2030“ a institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací v působnosti Ministerstva kultury na léta 2024–2028.

Informace uvedena u plnění opatření 5.1., zde se uvádí identicky:

U vybraných druhů výsledků výzkumné činnosti typu N (metodik osvědčených orgánem státní správy do jehož působnosti daná problematika spadá (NmetS); památkových postupů (Npam) a specializovaných map s odborným obsahem (Nmap), hodnocení probíhá ve spolupráci s věcnými odbory MK (Odborem památkové péče, Odborem muzeí a galérií, Odborem umění, knihoven a kreativních odvětví, Odborem regionální a národnostní kultury a Odborem médií a audiovize). Postup hodnocení těchto výsledků je dán interním předpisem, a to Příkazem ministra kultury č. 21/2018, který byl od r. 2023 nahrazen Příkazem ministra kultury č. 5/2023, kterým se vydává Směrnice o postupu schvalování výsledků výzkumu a vývoje „Programu NAKI III – program na podporu aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní identity na léta 2023 až 2030“ a institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací v působnosti Ministerstva kultury na léta 2024 – 2028. Tato směrnice kromě postupů u výsledků druhu N (příloha č. 1) nově definuje (v příloze č. 2) i postupy hodnocení pro výsledky specifické či specificky upravené v rámci výzkumných programů / IP DKRVO MK. Platné znění interního předpisu je přístupné na webu ministerstva.

Na základě spolupráce OVV a věcných útvarů bylo od r. 2021 do konce r. 2024 v rámci obou typů podpory výzkumu poskytovaného MK zhodnoceno a schváleno 300 uplatněných výsledků typu N, z toho 91 NmetS, 26 Npam a 183 Nmap. V oblasti účelové/programové podpory pak tyto výsledky nejčastěji vznikly v rámci společných projektů, ve kterých jako příjemci a další účastníci spolupracují subjekty akademického a resortního sektoru.

5. 3. Spolupráce s akademickou sférou v oblasti výzkumu v KKS

MK na webu zveřejní informace o potřebných oblastech výzkumu, jejichž výsledky mohou být využity k rozvoji veřejné správy v oblasti KKS. Cílem je relevantním aktérům poskytnout přehled o potřebách MK i KKS a navázat užší spolupráci. Dále se jedná o poskytování informací relevantním aktérům o potřebných oblastech výzkumu, jejichž výsledky mohou být využity k rozvoji veřejné správy v oblasti KKS. Analytické oddělení by tak nově soustřeďovalo a vyhodnocovalo požadavky organizačních útvarů MK na veřejné zakázky ve výzkumu v oblasti kultury pro potřeby orgánů veřejné správy a zajišťovalo by za MK spolupráci s příslušným poskytovatelem této podpory (TA ČR).

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 5.3. 1.

Specifikace výzkumných témat na webu MK r. 2022

Stav: **Nesplněno**

Plnění:

Tak, jak je opatření definováno, naplněno býti nemohlo. V Ministerstvu kultury nevznikl od r. 2021 žádný speciální analytický útvar, který by ve spolupráci s věcnými odbory definoval a následně na webu MK zveřejnil informace o potřebných oblastech výzkumu, jejichž výsledky mohou být využity k rozvoji veřejné správy v oblasti kulturně-kreativního sektoru. Toto opatření proto bylo naplněno alespoň částečně tím, že v Konceptci aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní identity Ministerstva kultury na léta 2023–2030, schválené UV č. 985 ze dne 5.10.2020 a jejím hlavním implementačním dokumentu Programu NAKI III – program na podporu aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní identity na léta 2023 až 2030 je definován Strategický cíl č. 4: Zabezpečit vazby Koncepce/Programu na kulturní a kreativní průmysly.

Dopadem zajištění vazeb Koncepce na KKP je zavedení obdobného modelu jako v řadě vyspělých zemí (např. Francie), kde kulturní průmysly mají samostatné programy s odlišnými cíli i nástroji podpory, ale vazby na programy podpory kulturního dědictví atd. jsou sledovány, vyhodnocovány a slouží k podpoře lepšího uplatnění výsledků výzkumu a vývoje v praxi. Proto je na základě provedených analýz čtvrtá oblast realizována formou horizontální vazby – v každém specifickém cíli Strategického cíle č. 1: Zaměřit podporu poskytovanou podle Koncepce/Programu do oblasti národní a kulturní identity, kde jsou sledovány vazby na KKP podle předem definovaných kritérií. V programu NAKI III jsou u každého projektu na základě vyjádření uchazeče/příjemce podpory sledovány vazby na KKP, tj. vazby na činnosti jako design nábytku; design služeb; film a video; fotografie; grafický design; hudba a zvuk; informační a komunikační technologie; kulturní dědictví; marketingové strategie; online marketing; PR; práce s texty; produktový a průmyslový design; řemesla; webdesign atd.

Na základě Prvního průběžného hodnocení realizace Koncepce aplikovaného výzkumu a vývoje v oblasti národní a kulturní identity Ministerstva kultury na léta 2023 až 2030 předloženého v říjnu 2024 Radě pro výzkum, vývoj a inovace lze konstatovat, že v první (a jediné s ohledem na krácení výdajů státního rozpočtu na výzkum kapitoly MK) realizované veřejné soutěži ve výzkumu, vývoji a inovacích na rok 2023 byly zahrnuty jako součást návrhu projektu vazby na KKP (nyní KKO – kulturní a kreativní odvětví). Ze 76 podpořených projektů se k naplňování strategického cíle č. 4 přihlásilo 47 projektů, tj. 62 %. To je ve srovnání s předchozím obdobím do r. 2020 (do schválení Koncepce) se jedná mírný nárůst v jednotkách procent.

5. 4. Realizace výzkumného programu NAKI III na léta 2023-2030 vládou a jeho realizace

Cílem je v letech 2022, 2023 a 2027 realizovat veřejné soutěže

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 5.4. 1.

Vyhlášení 1. kola (pro projekty na léta 2023-2027) vyhlášení 2. kola (pro projekty na léta 2024-2027) vyhlášení 3. kola (pro projekty na léta 2028-2030) r. 2022/2023/2027

Stav: **Splněno**

Plnění:

Program NAKI III – program na podporu aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní identity na léta 2023 až 2030 (dále jen „Program“) schválený UV č. 349 ze dne 21. dubna 2021 navazuje na předchozí program NAKI I a NAKI II, který rozvíjí. Program je hlavním implementačním dokumentem „Koncepte aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní identity Ministerstva kultury na léta 2023–2030“ schválené usnesením vlády ze dne 5. října 2020 č. 985. Plné znění programu je přístupné na webu ministerstva.

Dne 14. března 2022 byla vyhlášena 1. veřejná soutěž ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích v rámci programu NAKI III. Na adresu Ministerstva kultury bylo doručeno v soutěžní lhůtě celkem 216 přihlášek projektů, z toho bylo poskytovatelem vyloučeno z veřejné soutěže celkem 6 projektů, nepřijato k podpoře celkem 134 projektů a přijato k podpoře na léta 2023-2027 celkem 76 projektů. Výsledky veřejné soutěže byly dne 16. prosince 2022 zpřístupněny na webových stránkách Ministerstva kultury.

Druhou veřejnou soutěž ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích (2.VS) v rámci programu NAKI III pro podporu projektů na léta 2024-2027 nebylo možné v r. 2023 realizovat. Vzhledem k úsporným opatřením vlády z let 2022 a 2023 na straně výdajů státního rozpočtu na výzkum v kapitole MK nebyly žádné zdroje k novým alokacím rozpočtovány, proto MK nemohlo plánovanou 2. VS vyhlásit. Aktuálně schválené výdaje na program NAKI III včetně zdrojů nároků z nespotřebovaných výdajů (pro čerpání v letech 2024-2026) v letech 2023-2027 (pro roky 2026 a 2027 jako výhledy výdajů státního rozpočtu) pokrývají pouze smluvní závazky těchto běžících projektů.

Třetí veřejná soutěž by měla být vyhlášena v r. 2027 na období let 2028-2030.

5. 5. Rozvoj institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumných organizací
--

Každoroční uplatňování návrhů na navýšení výdajů institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje 20 výzkumných organizací zřizovaných MK až nad úroveň 130 mil. Kč za výdajový rok.
--

<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 5.5.1.

podpora ve výši min. 130 mil. Kč-každoročně při přípravě rozpočtu dle zákona č. 130/2002 Sb.,

Stav: **Splněno** (plněno průběžně)

Plnění:

Opatření ve stanoveném minimálním objemu podpory je za období let 2021-2025 včetně plněno, a to i v rámci nutné konsolidace veřejných financí od r. 2024, kdy meziročně klesla celková podpora o -8,9 % (ze 163,087 mil. Kč na 148,950 mil. Kč). Institucionální podpora dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumných organizací MK (IP DKRVO) je poskytována na základě prováděných hodnocení 20 výzkumných organizací spadajících do jeho působnosti jehož výsledky MK zveřejňuje. Hodnocení peer review proběhlo podle Příkazu ministra kultury č. 11/2018, kterým se stanovuje Metodika hodnocení výzkumných organizací pro poskytování institucionální podpory ze státního rozpočtu na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací v působnosti Ministerstva kultury na léta 2019 – 2023, jímž se v souladu s usnesením vlády ze dne 7. února 2017 č. 107 specifikovaly pro podmínky výzkumu a vývoje v působnosti MK Metodiku hodnocení výzkumných organizací a programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací („M17+“)

Hodnocení peer review prováděl odborný poradní orgán poskytovatele – Rada ministra kultury pro výzkum („RMKPV“), který má dlouholeté zkušenosti z hodnocení projektů programů NAKI a NAKI II a podrobné informace o výzkumu a vývoji prováděném výzkumnými organizacemi v působnosti MK. RMKPV pro každou VO jmenovala tři hodnotitele, kteří ji na základě stanovených kritérií hodnotili, a společně po řadě diskuzí a jednání zpracovali společný konsensuální posudek. Případné rozdílné názory hodnotitelů pak byly řešeny na zasedání RMKPV. Všechny VO a jejich konsensuální posudky pak společně hodnotila RMKPV na svém zasedání ve dnech 8. - 9. října 2018, závěrečné hodnocení za období 2019-2023 proběhlo dne 8. dubna 2024. Výsledky a dokumenty pro období 2019-2023 jsou uveřejněny na webu ministerstva. Výsledkem komplexního hodnocení poskytovatele je zařazení zhodnocených VO do čtyřstupňové škály A-D a s tím související rozdělení podpory na IP DKRVO.

Návazně na ukončené období proběhlo hodnocení VO a jejich koncepcí období let 2024-2028 provedené dle Příkazu ministra kultury č. 6/2023, kterým se vydává Metodika hodnocení výzkumných organizací pro poskytování institucionální podpory ze státního rozpočtu na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací v působnosti Ministerstva kultury na léta 2024–2028. Výsledky vstupního hodnocení jsou rovněž uveřejněny.

První průběžné hodnocení plnění koncepcí a výsledků výzkumu za rok 2024 proběhlo dne 13. 2. 2025 a výsledky budou návazně sděleny hodnoceným výzkumným organizacím a uveřejněny na webu MK.

Výše poskytnutých IP DKRVO resortem Ministerstva kultury v letech 2021-2025 (v tis. Kč)

	r. 2021	r. 2022	r. 2023	r. 2024	r.2025	Celkem
Institucionální podpora rozvoje výzkumných organizací MK	130 088	163 087	163 087	148 950	148 950	754 162

5. 6. Zajistit vznik dotačních programů pro rekonstrukci a výstavbu knihoven pro rozvoj jejich komunitní a vzdělávací činnosti

Zajistit vznik dotačních programů pro rekonstrukci a výstavbu knihoven pro rozvoj jejich komunitní a vzdělávací činnosti
--

<i>Zajistí: Ministerstvo kultury ve spolupráci s Národní knihovnou a Moravskou zemskou knihovnou</i>
--

Úkol 5.6.1.

Podpora ve výši min. 130 mil. Kč – každoročně při přípravě rozpočtu dle zákona č. 130/2002 Sb., r. 2022

Stav: **Splněno**

Plnění:

V rámci Moravské zemské knihovny (MZK) Probíhá průběžně metodická podpora a odborné konzultace a poradenství, jak využít a zhodnotit prostory v knihovnách, či přehled aktuálních vypsaných dotačních titulů a grantů souvisejících s výstavou a rekonstrukcí knihoven.

V rámci Národního plánu obnovy (NPO) byl v roce 2023 vytvořen dotační titul „Rozvoj regionálních kulturních a kreativních center – malá kulturní a kreativní centra“, který svým zaměřením a cílovou skupinou umožňuje i v rámci místních knihoven rozvoj kulturního a kreativního sektoru v rámci ČR. Důraz předkládaných projektů by měl být kladen na zajištění mezisektorové spolupráce a rozvoj inovačního potenciálu kulturního a kreativního sektoru, zefektivnění či zvýšení udržitelnosti kulturní infrastruktury, a přimět jednotlivé stakeholdery ke kooperativnímu financování při realizaci a udržitelnosti projektu. Celkem bylo podpořeno 26 projektů, které získaly dotaci ve výši 838 118 574 Kč.

V rámci velké reformy dotačních titulů (viz 6. 6., této implementace) se zvažuje podpora rozvoje komunitní a vzdělávací činnosti knihoven tak, aby pravidelné výzvy byly součástí Národních dotací.

Návazně na ukončené období proběhlo vstupní hodnocení VO MK a jejich koncepcí na léta 2024-2028 v r. 2023, výsledky jsou uveřejněny na webu MK.

V letech 2023 a 2024 Ministerstvo pro místní rozvoj vyhlásilo několik výzev z programu IROP na období 2021 až 2027 na podporu výstavby a rekonstrukce knihoven. IROP 2021–2027 podporuje základní a obecní knihovny, stejně jako knihovny se specializovaným fondem, ve čtyřech výzvách s celkovou alokací 1,9 mld. Kč z prostředků EU.

5. 7. Pokračování v přeshraniční spolupráci v rámci společných nominací kulturních statků na Seznam světového dědictví

Zajištění péče a správy o kulturní statky Montanregionu Krušnohoří a Lázeňských měst Evropy. Hlavním nástrojem je jednání řídicí skupiny, jednání pracovní skupiny
--

<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 5.7.1.

Zveřejnění zápisu z jednání skupin na webu MK r. - průběžně

Stav: **Splněno**

Plnění:

Po zapsání 2019 a 2021 nadnárodních památek Hornického regionu Krušnohoří (2019) a Slavných lázeňských měst Evropy (2021) probíhá mezinárodní spolupráce při správě a péči o tyto světové památky. Od roku 2022 probíhají jednání o nominaci Evropských papíren mezi ČR, Itálií, Německem, Španělskem a Polskem, které projekt koordinuje. Za ČR je zapojena ruční papírna ve Velkých Losínách.

5. 8. Spolupráce zemí V4
Naplnění závazků vyplývajících z Expertní zprávy jednání ministrů kultury zemí V4
<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 5.8.1.
Zpráva na webu MK r. 2025

Stav: **Splněno**

Plnění:

Jedná se o probíhající kontinuální spolupráci. V rámci slovenského předsednictví se v červnu 2023 v Bratislavě uskutečnilo 32. setkání ministrů kultury zemí Visegrádské skupiny. Za Českou republiku byl účastí pověřen náměstek člena vlády Bc. Michal Šásek. Hlavním tématem společné diskuze byly perspektivy zachrany lokalit kulturního dědictví postižených mimořádnými událostmi. Jako předsednická země visegrádské skupiny si Slovensko vybralo toto téma nejen z důvodu nedávného požáru historického centra Banské Štiavnice, ale také v kontextu přetrvávajícího ničení kulturního dědictví na Ukrajině. Součástí 32. setkání ministrů kultury zemí Visegrádské skupiny bylo také udělení Mezinárodní visegrádské ceny za podporu a rozvoj spolupráce zemí V4 v kulturní oblasti, kterou obdrželo Národní centrum kultury Polska se sídlem ve Varšavě (Narodowe Centrum Kultury).

Visegrádská spolupráce v oblasti kultury spočívá zejména ve výměně odborných zkušeností, tvorbě platform pro společná témata a koordinaci spolupráce vůči dalším zahraničním partnerům. Pilíři spolupráce jsou péče o kulturní dědictví, audiovizí, knihovnictví, hudba, muzejní, galerijní a živé umění. Na posledním jednání ministrů kultury obdržely projekty plnou podporu zúčastněných ministrů k jejich dalšímu pokračování.

Jednání expertů Ministerstva kultury ČR s experty partnerských ministerstev kultury zemí V4 o podobě a stavu jednotlivých projektů spolupráce probíhají kontinuálně. Cílem jednání je zhodnocení konkrétních projektů, programů a konferencí, které přispívají k prohloubení spolupráce v regionu a vzájemné výměně zkušeností na vysoké odborné úrovni. Spolupráce je reflektovaná v pracovním dokumentu, tzv. Expertní zprávě, jež je každý rok aktualizována. V roce 2024 se například připravuje vyslání českých účastníků na V4 Heritage Academy. Jedná se o letní školící program zaměřený na management statků světového dědictví. Dále se připravuje v září 2024 účast české delegace na 7. ročníku mezinárodní konference Heritage Forum. Za českou stranu předběžně přislíbil účast mimo jiné náměstek ministra kultury. Obě akce připravuje ve spolupráci s visegrádskými partnery polské Mezinárodní kulturní centrum v Krakově. Jedná se o jedny z nejúspěšnějších projektů spolupráce států V4.

Při reflexi aktuálního stavu projektů dospělo MK k závěru, že projekty probíhají po pracovní a expertní ose na velmi vysoké úrovni. Nevyskytují se žádné problémy, ani komplikace,

kté by bylo třeba diskutovat na úrovni ministrů kultury. V tuto chvíli tak nevzniká akutní potřeba pro svolání setkání ministrů

V rámci českého předsednictví se dne 26. června 2024 uskutečnilo jednání expertů ministerstev kultury zemí V4, jehož cílem bylo zhodnocení zejména nových projektů, programů a konferencí, které přispívají k prohloubení spolupráce v regionu a vzájemné výměně zkušeností na vysoké odborné úrovni. Výsledky této spolupráce jsou podrobně reflektovány v pracovním dokumentu, tzv. Expertní zprávě. Při reflexi aktuálního stavu projektů dospělo MK k závěru, že projekty probíhají po pracovní a expertní ose na velmi vysoké úrovni. Nevyskytují se žádné problémy, ani komplikace, které by bylo třeba diskutovat na úrovni ministrů kultury. V tuto chvíli tak nevzniká akutní potřeba pro svolání setkání ministrů. Experti také nominovali nového laureátovi Mezinárodní visegrádské ceny, kterým se v roce 2025 stane ArtColony Cered.

Dne 15. října 2024 obdržela hudební proexportní kancelář SoundCzech Mezinárodní visegrádskou cenu 2022. Ocenění získala za dlouhodobou iniciaci mezinárodní výměny a spolupráci v rámci visegrádských zemí cílenou na profesionály z hudební scény. Cenu předali ředitelka International Visegrad Fund, paní Linda Kapustová Helbichová a náměstek ministra kultury, pan Bc. Michal Šašek.

Stěžejní projekty popsány v 5.11.

5. 9. Podpoření kvalifikačního a celoživotního vzdělávání v oblasti neprofesionálního umění

Jednou z možností podpory v souvislosti s prvním hlavním cílem je i dotační program na podporu rozvoje zájmových kulturních – mimouměleckých aktivit. Cílem je nadále podporovat subjekty s projekty na pomezí vzdělávání a kultury.

Zajistí: Ministerstvo kultury ve spolupráci s NIPOS

Úkol 5.9.1.

N/A r. – průběžně

Stav: **Splněno**

Plnění:

Viz také 1.21.

NIPOS každoročně připravuje a realizuje rozsáhlou nabídku kvalifikačního i zájmového vzdělávání ve všech oborech neprofesionálního umění, v nichž působí. Cílovou skupinou jsou pedagogové, umělci vedoucí a zájemci o obory. Krátkodobé i dlouhodobé dílny i semináře jsou realizovány jak v rámci celostátních přehlídek, tak jako jednotlivé vzdělávací aktivity přímo pořádané NIPOS, či organizované v jeho odborné gesci. Např. v rámci Jiráskova Hronova se každoročně koná 10–15týdenních dílen s účastí 200 seminaristů, podobně je tomu v rámci přehlídek Loutkářská Chrudim či Dětská scéna. Lektory některých z nich jsou i zahraniční experti. Dalším příkladem je Cyklus setkání Klubu sbormistrů dětských pěveckých sborů, cyklus seminářů filmové postprodukce, semináře pro učitele výtvarné výchovy, které pod názvem Daleko i Blízko připravnými semináři pro celostátní přehlídku výtvarných prací. Samostatnou vzdělávací akcí je celostátní dílna Dramatická výchova ve škole (každoročně v Jičíně) a dílna komplexní estetické výchovy Tvorba – tvořivost – hra zaměřená na hledání vztahů mezi esteticko-výchovnými obory (Bienále na různých místech v ČR). Od 1.7.2025 přešly uvedené úkoly spravované NIPOS pod Národní institut pro kulturu.

Pokračují dlouhodobé vzdělávací cykly Divadlo z různých úhlů pohledu, Loutkářská konzervatoř apod.

NIPOS a NÚLK realizují již od roku 1998 dvouletý vzdělávací kurz pro vedoucí folklorních souborů, pedagogy a zájemce o lidovou kulturu pod názvem „Škola folklorních tradic“. Kurz je akreditován MŠMT. Obě příspěvkové organizace se pravidelně v gesci kurzu střídají a na jeho realizaci trvale kooperují.

V rámci dotačního výběrového řízení na podporu rozvoje zájmových kulturních – mimouměleckých aktivit jsou podporovány projekty, jejichž cílem je především kulturní vzdělávání, tzn. vzdělávání nejen v kultuře, ale i jejím prostřednictvím či za jejího přispění.

Program tak kontinuálně naplňuje cíl Ministerstva kultury podporovat subjekty, jejichž aktivity se pohybují na pomezí mezi vzděláváním a kulturou.

Obsah dotačního titulu zároveň silně akcentuje preventivní rozměr kulturně-výchovných aktivit proti různým sociálně-patologickým jevům ve společnosti, a jako takový byl i jedním ze zásadních příspěvků České republiky v rámci programových cílů maďarského předsednictví EU v roce 2024, které definovalo propojení kultury a zdraví jako jednu ze svých programových priorit.

5. 10. Internationalizace KKO
Využití nástroje ekonomické diplomacie MZV a evaluace jejich dopadu
<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 5.10.1.
Evaluační zpráva na webu MK r. 2023

Stav: **Splněno**

Plnění:

V této oblasti se jedná o duplicitní bod např. s bodem 3.4.

V oblasti internacionalizace české kultury se MK v posledních třech letech zvláště věnovalo čerpání finančních prostředků z Národního plánu obnovy. Nebylo tedy nutné využít nástroje ekonomické diplomacie MZV, které naopak zapojení do Národního plánu obnovy v této oblasti nevyužilo. V rámci NPO vznik samostatný instrument podpory internacionalizace (dotační výzvy Mobilita I, II, III.), jejichž cílem (zjednodušeně) je zajistit rozvoj a obnovu KKS, zejména posílit kompetence, odbornost a propagaci odborných pracovníků z oblasti KKS a rozšířit síť jejich zahraniční spolupráce na pořádání prezentací české kultury na zahraničních přehlídkách, festivalech a veletrzích v oblasti scénického umění, hudby, vizuálního umění, uměleckých/lidových řemesel a literatury. Další z cílů výzvy byla podpora projektů zaměřených na pořádání konferencí, seminářů, vzdělávacích akcí v kultuře s mezinárodním přesahem a tvůrčích a manažerských rezidencí a stáží v zahraničí. Aktivita jsou orientované na stimulaci mezinárodní spolupráce, mobility, rozvíjení síťování, rozvoje dovedností, profesního růstu a udržitelnosti v oblastech KKS. Podpořené projekty povedou k obnovení narušené sítě mezinárodní spolupráce v KKS, podpoří osobní růst profesionálů v kulturních a kreativních odvětvích a rozvoj dovedností a kompetencí a zvýší udržitelnost celého sektoru. MK do budoucna zapojení do nástrojů ekonomické diplomacie nevyklučuje, což potvrdilo i podpisem memoranda a spolupráci s MZV.

Bod souvisí také s dalšími body SKP (viz), resp. implementace, jako j např.:

3.4 Posilovat mezinárodní spolupráci a internacionalizaci českého umění

4.7 Podpora internacionalizace hudby

Celý NPO v oblasti mobilit a tedy internacionalizace bude následně vyhodnocován a evaluován, předpokládané datum evaluační zprávy je polovina roku 2025.

5. 11. Pokračování v navázané spolupráci se zeměmi Visegrádské čtyřky v oblasti ochrany a péče o kulturní dědictví

Spolupráce v pracovní skupině pro kulturní dědictví zemí Visegrádské skupiny
--

<i>Zajistí: Ministerstvo kultury ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí</i>
--

Úkol 5.11.1.

Zápis z pravidelných setkání na webu MK – průběžně
--

Stav: **Splněno**

Plnění:

Spolupráce v rámci zemí V4 pravidelně funguje, její Pracovní skupina se v oblasti ochrany a péče o kulturní dědictví současné době zabývá zejména projekty Letní Akademie kulturního dědictví V4 a Fórum dědictví střední Evropy. Zápisy jsou zveřejňovány.

Ve dnech 8. – 14. července se v Polsku uskutečnil 13. ročník V4 Heritage Academy. Od roku 2009 organizuje Mezinárodní kulturní centrum v Krakově (ICC) ve spolupráci se svými visegráskými partnery letní školící program zaměřený na management statků světového dědictví. Poslední ročník se uskutečnil ve spolupráci s maďarskou stranou – Ministerstvem výstavby a dopravy a Lechner Knowledge Centrem. 13. ročník letní školy se uskutečnil ve dvou polských městech: Krakově a Zabrze a jeho tematickým fokusem bylo industriální dědictví Horního Slezka. Účastníci tak měli příležitost hlouběji porozumět výzvám a příležitostem spojeným se správou míst, které v budoucnu usilují o zápis na seznamu světového dědictví UNESCO.

Ve dnech 3. – 6. září 2024 se v Krakově konal 7. ročník Heritage Forum of Central Europe s tématem „Odpovědnost a obnova“. Českou republiku na konferenci zastupoval náměstek ministra Mgr. Ondřej Chrást zastupovala a Petra Kroupová, expertka Národního památkového ústavu na instrumenty Haagské úmluvy. Téma konference bylo zvoleno s ohledem na současnou situaci na Ukrajině a oslavou výročí Haagské úmluvy o ochraně kulturních statků v případě ozbrojeného konfliktu z roku 1954 a Benátské charty z roku 1964. Náměstek Chrást vystoupil v panelu Poválečná obnova kulturního dědictví na Ukrajině s příspěvkem k projektu Archa 1-3, který se zabývá záchranou kulturního dědictví.

Aktuálně probíhá příprava 14. ročníku V4 Heritage Academy, který se uskuteční ve dnech 23. – 28. června 2025 v Kutné Hoře a jejím okolí.

5. 12. Intenzivní spolupráce na koncepci jednotné prezentace ČR v zahraničí

Mezirezortní Komise pro jednotnou prezentaci České republiky v zahraničí, ve které MK koordinuje pracovní skupinu Country of Culture and Creativity. Jedná se zejména o koordinaci jednotlivých aktivit v zahraničí, zapojení do jednotného vizuálního stylu státní správy.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 5.12.1.

N/A – průběžně

Stav: **Splněno**

Plnění:

Mezirezortní Komise pro jednotnou prezentaci ČR v zahraničí se pravidelně schází, podpora prezentace české kultury v zahraničí je nedílnou součástí činnosti Ministerstva kultury. Zaměřuje se na podporu kulturních aktivit, které rozvíjejí mezinárodní kulturní spolupráci, výměnu, mobilitu jednotlivců i skupin a v neposlední řadě také prezentaci české kultury na festivalech, přehlídkách, výstavách.

Členy Komise jsou zástupci všech rezortů na úrovni náměstků odpovědných za komunikaci či jimi pověřených delegátů, Kanceláře prezidenta republiky, Úřadu Vlády a dále představitelé státních agentur CzechInvest, Česká centra, CzechTrade a CzechTourism. Postavení stálých hostů Komise mají nestátní instituce Asociace krajů, Akademie věd ČR, Svazu průmyslu a obchodu, Hospodářské komory, Agrární komory, Asociace malých a středních podniků a živnostníků. V souladu s usnesením Vlády ČR ze dne 26. srpna 2019 č. 588, bod II. 3b) k aktualizaci Koncepce jednotné prezentace ČR posílá MK ČR každoročně seznam zahraničních aktivit státních příspěvkových organizací Ministerstva kultury ČR na MZV.

V rámci Národního plánu obnovy (2022, a 2x 2023) byly vypsány dotační tituly Mobilita I., II. a III., které měly za cíl rozvoj a obnovu KKS, zejména posílit kompetence, odbornost a propagaci odborných pracovníků z oblasti KKS a rozšířit síť jejich zahraniční spolupráce prostřednictvím projektů zaměřených na pořádání prezentací české kultury na významných mezinárodních přehlídkách, festivalech a veletrzích v oblasti scénického umění, hudby, vizuálního umění a literatury a v rámci studijních pobytů a tvůrčích rezidencí v zahraničí. Počet podpořených žádostí v rámci Mobilita I., II. a III. je téměř 300.

V květnu 2023 byl na MK uspořádán k této tématice workshop za účasti zástupců Českých center, MK i MZV, kde byla shrnuta dosavadní spolupráce a plánovány další kroky.

MK se pravidelně účastní Mezirezortní Komise pro jednotnou prezentaci ČR v zahraničí. Pracovní podskupina Country of Culture and Creativity není aktivní. MK uskutečnilo pracovní setkání se zmocněncem pro jednotnou prezentaci v roce 2024 a aktivně přispělo k úkolům Jednotné zahraniční prezentace a priorit v roce 2024, které zahrnovaly návrh osobností

z českého kulturního a společenského prostředí, které by se podílely na definování hodnot pro branding České republiky v zahraničí.

5. 13. Spolupráce v rámci rozvojové spolupráce a asistenčních programů

Zapojení příspěvkových organizací MK do Asistenčních programů MZV jako například pro Sýrii, Irák, či Programu aktivit na podporu zdrojových a tranzitních zemí migrace 2020–2022.

Zajistí: Ministerstvo kultury ve spolupráci s MZV

Úkol 5.13.1.

Zapojení NM do projektů v Sýrii a Alžíru, zapojení NPÚ do vzdělávacího projektu v Iráku r. 2022

Stav: **Splněno**

Plnění:

UKRAJINA

Ruská agrese na Ukrajině změnila také výrazně priority v oblasti zahraniční spolupráce, resp. kulturní pomoci. Od počátku Ruské agresivní války proti Ukrajině je jednoznačně patrné, že Rusové cíleně likvidují ukrajinské kulturní dědictví, tvořící národní identitu a historickou paměť Ukrajiny. Dokladem tohoto barbarského počínání jsou seznamy zničených historických budov, knihoven, galerií, divadel či jiných kulturních zařízení a obrovského množství předmětů kulturního dědictví.

Ministerstvo kultury ČR a jeho příspěvkové organizace jsou v oblasti pomoci Ukrajině velmi aktivní už od začátku války. Ministerstvo kultury ČR je již od prvních dnů, kdy vypukla agrese Ruska vůči Ukrajině, v kontaktu s Ministerstvem kultury a informační politiky Ukrajiny. Děje se tak napřímo i prostřednictvím expertů z Českého výboru ICOM. V květnu loňského roku Ministerstvo kultury ČR poslalo na Ukrajinu materiální pomoc pro ochranu kulturního dědictví, po celou dobu konfliktu podporuje Ukrajinu na diplomatickém poli v rámci vyjednávání v Evropské unii, a pokračuje v hledání dalších cest, jak podpořit Ukrajinu materiálně. ICOM pak sehrál klíčovou roli při vytváření tzv. Red listu, stěžejního dokumentu bránícího vývozu významných uměleckých děl a artefaktů za hranice Ukrajiny. Program Podpora ukrajinské kultury je vyústěním všech předchozích aktivit.

Zástupci Ministerstva kultury ČR, Českého výboru ICOM, Národní knihovny ČR, nadace Karel Komárek Family Foundation, společnosti MND a.s., pan Libor Winkler a pan Dalibor Dědek ze Zapojme Ukrajinu představili pod vedením a koordinací náměstka ministra kultury Ondřeje Chrásta mimořádný projekt Archa – výsledek unikátní spolupráce veřejného a soukromého sektoru v rámci programu Podpora ukrajinské kultury.

“Projekt Archa I – mobilní konzervační pracoviště pro zachování tištěného kulturního dědictví Ukrajiny. Zařízení zajišťuje Národní knihovna ČR. Náklady na jeho realizaci jsou 10,5 mil. Kč. Oddělení ochrany kulturních statků v roce 2024 z dotačního programu „Program kulturní aktivity – podprogram: Podpora projektů spolků a pobočných spolků v muzejnictví“ podpořilo dva projekty Českého výboru ICOM. 700 tis. Kč bylo účelově určeno na projekt „Podpora

kulturního dědictví Ukrajiny ohroženého ruskou agresí v roce 2024“. Finanční prostředky získal Český výbor ICOM na činnost koordinátora, jehož úkolem bylo získávat prostředky převážně ze soukromého sektoru na projekty na ochranu kulturního dědictví Ukrajiny. Mobilní konzervační pracoviště bude na Ukrajinu převezeno na počátku roku 2025.

Zařízení zajistila vedle Národní knihovny ČR (díky příspěvkům MND a.s.) také Nadace Karel Komárek Family Foundation a pana Libora Winklera a jeho přátel. Zařízení bylo předáno ukrajinské straně v červnu 2024.

Projekt Archa II – mobilní digitalizační pracoviště pro zachování tištěného kulturního dědictví Ukrajiny bude financováno prostřednictvím kampaně, kterou organizuje Nadační fond pro Ukrajinu a dalších soukromých dárců. Tento projekt zatím nebyl realizován pro nedostatek finančních prostředků.

Projekt „Archa III – Zachování kulturních památek na Ukrajině“ připravuje Národní muzeum. Klade si za cíl vybudovat mobilní pracoviště určené pro digitalizaci trojrozměrných artefaktů a sbírkových předmětů. Transportér, vybavený dvěma digitalizačními stanovišti a posádkou o třech osobách, se bude moci operativně pohybovat po celé Ukrajině. Muzea také budou schopna vytvořit 3D kopie exponátů, které mohou být následně použity pro další studium a zachování cenných předmětů v případě ztráty originálů.”

BLÍZKÝ VÝCHOD A AFRIKA

Irák

Na podzim 2021 proběhl v Iráckém institutu pro restaurování památkového dědictví (IICAH) v Erbilu již podruhé vzdělávací program pro irácké památkáře organizovaný Národním památkovým ústavem. První ročník se uskutečnil v roce 2019. Několikatýdenní kurz proškolení tamní pracovníky, kteří dohlíží na obnovu válkou poškozených památek. Projekt organizovaný a vedený odborníky z NPÚ vznikl ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí, Ministerstvem kultury a Iráckým institutem pro restaurování památkového dědictví, kde probíhala výuka a byl realizován v rámci vládního programu podpory české účasti při stabilizaci a rekonstrukci Iráku. Z důvodů pandemie Covid-19 byl projekt několikrát přesunut.

Sýrie

V rámci implementace vládního programu na Poskytnutí humanitární, rozvojové a rekonstrukční asistence Sýrii realizuje Národní muzeum ve spolupráci s Ministerstvem kultury několikaletý projekt rekonstrukční asistence záchrany památek v Sýrii.

Na začátku června 2022 přivezlo Národní muzeum za účasti Armády České republiky 20 převážně kovových artefaktů z doby bronzové (z období 2000–1200 př. n. l.), železné (z období 1200–1000 př. n. l.) a z antiky (z období 1. století př. n. l. až 3. století n. l.), pocházejících z nejrůznějších archeologických nalezišť celé Sýrie. Mezi nejvýznamnější předměty z Národního muzea v Damašku, které prošly procesem restaurování a konzervace, patří například bronzové sošky a bronzová jehlice z naleziště Ugarit a tři kamenné náhrobní reliéfy z Palmýry. Restaurování se účastnili i odborníci ze Sýrie, kteří zároveň prošli školením

moderních restaurátorských metod. Zrestaurované a zkonzervované předměty byly poté v dubnu a květnu 2023 prezentovány veřejnosti na výstavě „Obnovená tvář“ v Národním muzeu. Artefakty byly koncem května 2023 převezeny zpět do Sýrie.

V přípravě je transport a restaurování dalších 80 poškozených předmětů ze syrských muzeí zasažených válečným konfliktem. Ve spolupráci se syrským Generálním ředitelstvím pro památky a muzea probíhá čtvrtým rokem archeologický výzkum ohrožené lokality Tell Al-Shamiya v Latákii. Jeho nedílnou součástí je školení syrských pracovníků/archeologů v používání moderních metod při dokumentaci válkou a zemětřesením poškozených archeologických lokalit a památek.

AFRIKA

Obě aktivity umožnily účast profesionálů z afrických zemí na světově prestižní kulturní akci a doprovodné akci k ní a podpořily také mezikulturní dialog a mezinárodní kulturní spolupráci. Uvedené bylo také v souladu s cíli Ministerstva zahraničních věcí, zejména aktivitami strategické komunikace na africkém kontinentu. V tomto ohledu je kulturní spolupráce nahlížena jako nosná oblast pro budování vztahů s africkými partnery a předpokládáme pokračování spolupráce mezi MK a MZV.

Dlouhodobý nástroj k naplňování cílů ČR v Africe poskytovaly v letech 2021-2024 vládní Program na podporu cílových a tranzitních zemí migrace v Africe v období 2020-2022 a následný Program na naplňování cílů ČR v Africe v období 2023-2025 (Program Afrika). Do naplňování uvedených programů se zapojil Institut umění-Divadelní ústav/Pražské Quadriennale. Prakticky se jednalo o zajištění účasti dvou profesionálů z oblasti divadelního designu z Keni na oborové akci PQ Sympozium (4. - 6. 5.2022) a zajištění účasti dvou profesionálů z Ugandy: autorky a producentky z oblasti divadla a novináře, na Pražském Quadriennale scénografie a divadelního prostoru (8.-18. 6. 2023). Aktivity se zapisují do naplňování Strategie pro působení České republiky v Africe v rámci pilíře strategické komunikace s kulturními aktivitami, které podporovaly rozvoj občanské společnosti a posílení hlasu afrických umělců v kulturní komunitě.

V roce 2025 díky speciální rozpočtové položce pro kulturní spolupráci v Programu Afrika došlo k zásadnímu posílení aspektu kulturní spolupráce v rámci budování spolupráce s africkými partnery. Národní muzeum rozvíjelo spolupráci s Národním muzeem Etiopie v oblasti muzejnictví. Národní filmový archiv zajistil účast dvou filmařek z Mozambiku a Jihoafrické republiky na festivalu Afrofilmes 2025 v Praze a v Brně. Národní galerie v Praze prostřednictvím projektu kurátora Sbírký umění po roce 1945 rozvíjela vazby s galerijními institucemi v Nigérii. Ministerstvo kultury prostřednictvím oddělení literatury a knihoven rozvíjelo spolupráci v oblasti literatury s partnerskou institucí Book Bunk v Nairobi v Keni.

Zahraniční rozvojovou spolupráce je jasnou součástí české zahraniční politiky. Konkrétně v rámci dvoustranné zahraniční rozvojové spolupráce se ČR soustředí prostřednictvím specializovaných bilaterálních programů na prioritní partnerské země. MK prosadilo do Programu zahraniční rozvojové spolupráce České republiky a Federativní demokratické republiky Etiopie na období 2024-2030 také aspekt kulturní spolupráce, který se zapisuje pod Prioritu 3. řádná demokratická správa věcí veřejných a podpora budování občanské

společnosti. Kulturní spolupráce podporuje budování dlouhodobého partnerství a porozumění mezi Českem a Etiopie a přispívá ke společenskému a ekonomickému rozvoji.

Blízký východ

V období 2021-2025 je v platnosti Rekonstrukční program České republiky v regionu Blízkého východu v období 2022-2024 a předcházející asistenční programy pro Sýrii (Pokračování humanitární, rozvojové a rekonstrukční asistence Sýrii v období 2020-2021) a Irák (Program podpory české účasti při stabilizaci a rekonstrukci Iráku v letech 2018-2021). Součástí uvedených programů jsou také v rámci stabilizačních aktivit aktivity zaměřené na ochranu kulturního dědictví. Národní památkový ústav (NPÚ) a Národní muzeum (NM) se do programů v průběhu let 2021-2024 zapojily s následujícími aktivitami.

NPÚ uspořádal v Iráckém institutu pro restaurování památkového dědictví (IICAH) v Erbilu vzdělávací program pro irácké památkáře. Několikatýdenní kurz proškolení tamní pracovníky dohlížející na obnovu válkou poškozených památek. Kurz se uskutečnil ve dvou termínech v roce 2019 a v roce 2021.

NM uskutečnilo několikaletý projekt rekonstrukční asistence záchrany památek v Sýrii, a to od roku 2022. Spolupráce zahrnovala převoz artefaktů z doby bronzové, železné a z antiky pocházejících z archeologických nalezišť celé Sýrie a předměty patřící Národnímu muzeu v Damašku, které prošly procesem restaurování a konzervace. Restaurování se účastnili odborníci ze Sýrie, kteří zároveň prošli školením moderních restaurátorských metod. Výsledky práce byly v období od dubna do května 2023 prezentovány veřejnosti v rámci výstavy Obnovená tvář v Národním muzeu. Následně byly předměty navráceny do Sýrie. Spolupráce se dále rozvíjí také s Generálním ředitelstvím pro památky a muzea v Sýrii, která zahrnuje archeologický výzkum v lokalitě Tell Al-Shamiya v Latákii. Součástí je školení syrských pracovníků/archeologů v používání moderních metod při dokumentaci válkou a zemětřesením poškozených archeologických lokalit a památek.

5. 14. Implementace Memoranda o vzájemné spolupráci podepsaného mezi MZV a MK

Jedná se zejména o rozvoj spolupráce mezi MK a Českými centry, podporu kulturních aktivit prostřednictvím dotačního titulu OMV a jejich prezentace na platformě Českých center – Czech Platform.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 5.14.1.

Vypsání výzvy r. 2022

Stav: **Splněno**

Plnění:

Viz také bod 5.12., této implementace.

Již několik volebních období se mluví o nutnosti prosadit nový model prezentace České republiky v zahraničí, založený mj. na vývozu českého umění a české kultury. Z tohoto důvodu byla zintenzivněna spolupráce hlavně s MZV (pro prezentaci v zahraničí gesčně příslušný rezort). Nutné je prohloubit spolupráci s MŠMT, MMR a MPO. Cílem je vytvoření informační a konzultační platformy, jež má zefektivnit informování hlavních partnerů o svých koncepčních záměrech. V tomto směru bylo podepsáno Memorandum o spolupráci MK s MZV. Současně MK ČR monitoruje náměty a návrhy projektů, které přicházejí ze zastupitelských úřadů ČR v zahraničí a zajišťuje jejich medializaci jednak na svých webových stránkách nebo na stránkách svých příspěvkových organizací. Na základě těchto jednání se MK ČR zapojuje do vybraných projektů realizovaných s podporou Zastupitelských úřadů ČR (záštity MK ČR, grantová podpora, medializace vybraných společných projektů na stránkách MK ČR.).

Pracovní skupiny ke společné prezentaci a memorandu se pravidelně schází, podpora prezentace české kultury v zahraničí je nedílnou součástí činnosti Ministerstva kultury. Zaměřuje se na podporu kulturních aktivit, které rozvíjí mezinárodní kulturní spolupráci, výměnu, mobilitu jednotlivců i skupin a v neposlední řadě také prezentaci české kultury na festivalech, přehlídkách, výstavách.

Tyto aktivity (účast na prestižních festivalech, přehlídkách a soutěžích) jsou pravidelně podporovány také programem na podporu zahraničních kontaktů v oblasti neprofesionálních uměleckých aktivit.

V květnu 2023 byl na MK uspořádán workshop za účasti zástupců Českých center, MK i MZV, kde byla shrnuta dosavadní spolupráce a plánovány další kroky.

Oba rezorty intenzivně spolupracovaly na přípravě akcí v rámci CZ PRES. Tato spolupráce nezahrnovala pouze finanční participaci, ale i podporu při přípravě akcí na místě.

V roce 2020 bylo uzavřeno „Memorandum o vzájemné spolupráci mezi MK a MZV při podpoře a koordinaci prezentace české kultury v zahraničí.“ Velmi úzká spolupráce probíhá např. s Českými centry, které jsou v gesci MZV.

K naplňování memoranda o spolupráci mezi MZV ČR a MK ČR dochází prostřednictvím poskytování daru knih české literatury ve všech dostupných překladech z fondů MK ČR pro využití v rámci zahraniční sítě Českých center a vybraných Zastupitelských úřadů, který se odehrává na základě dohody ředitelky Odboru umění, knihoven a kreativních odvětví MK ČR a Generální ředitelky Českých center z roku 2024.

Do vzájemné spolupráce se zapisuje také posílení komunikace ve věci zajištění úspěšné prezentace České republiky jako čestného hosta na Mezinárodním knižním veletrhu ve Frankfurtu nad Mohanem v Německu v roce 2026.

5. 15. Pokračování spolupráce v rámci Strategického dialogu s SRN
--

Řízení Pracovní skupiny 2 pro kulturu jazyk a mládež
--

<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 5.15.1.

Evaluace v rámci zasedání pracovní skupiny r. 2023
--

Stav: **Splněno**

Plnění:

S ohledem na pandemii Covid-19 byl pracovní plán Strategického dialogu pro období 2019-2021 prodloužen na rok 2022. V roce 2021 proběhla evaluace za uplynulé období virtuálně. Byl také ustanoven pracovní plán Česko-německého strategického dialogu na období 2022-2024.

V prosinci 2023 uspořádalo Ministerstvo kultury ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy setkání Pracovní skupiny 2 - kultura, mládež a jazyk. V oblasti kultury zhodnotila pracovní skupina aktuální stav spolupráce, především pak mimořádné projekty jako Musica Non Grata, česko-bavorskou zemskou výstavu „Baroko! Bavorsko a Čechy“, Evropské hlavní město kultury Chemnitz 2025 nebo hostování ČR na Frankfurtském knižním veletrhu v roce 2026. Příští pracovní jednání by se mělo uskutečnit za dva roky, pořádající stranou by měla být SRN.

Pravidelně probíhají také koordinační schůzky k aktuálnímu vývoji v Česko-německém strategickém dialogu, které pořádá MZV. Na poslední schůzce v prosinci 2024 byly zahájeny přípravy pracovního programu na období 2025-2026

5. 16. Naplňování prováděcích programů a strategických dokumentů se zahraničními partnery
--

Pravidelná aktualizace jednotlivých prováděcích programů a jiných strategických dokumentů a sjednání nových dokumentů dle aktuální potřeby. Jedná se zejména o pravidelné jednání s partnery a účast na pracovních jednáních.

<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 5.16.1.

N/A – průběžně

Stav: **Splněno**

Plnění:

V souladu s uzavřenými prováděcími programy a dalšími mezinárodními závazky byla poskytována podpora organizátorům projektů mezinárodní kulturní spolupráce, mimo jiné prostřednictvím grantového řízení.

Dlouhodobě v jednání:

- Program spolupráce v oblasti kultury, umění, školství, mládeže a tělovýchovy mezi vládou České republiky a vládou Spojených států mexických – gestorem MŠMT (ve finální fázi)
- Program spolupráce v oblasti kultury, školství, vědy a sportu mezi vládou České republiky a vládou Peruánské republiky – gestorem MŠMT (v jednání)

V roce 2024 nebylo Ministerstvo kultury gestorem sjednání žádné bilaterální vládní smlouvy

5. 17. Zajistit neformální občanské vzdělávání prostřednictvím knihoven jako součást celoživotního vzdělávání a implementovat strategie gramotnosti do vzdělávacích aktivit knihoven

Připravit a realizovat systémový projekt "Knihovny – pilíře otevřené a vzdělané společnosti" jehož záměrem je využít síť knihoven v České republice ke zvýšení nabídky a dostupnosti celoživotního neprofesního a občanského vzdělávání a rozvoje digitálních kompetencí a podpořit tak koncepčně naplnění Specifického cíle 2.4 Operačního programu Jan Ámos Komenský.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 5.17.1.

Schválení a realizace projektu r. 2023

Stav: **Splněno**

Plnění:

Gesčně toto spadá spíše pod MŠMT, kde jsou rozsáhlé nástroje podpory na celoživotní a občanské vzdělávání. Projekt v rámci tohoto bodu se na MK nikdy nepřipravoval, jednalo se o politické a širěji neprojednané zadání tehdejšího vedení ministerstva. Záměr projektu MŠMT nebyl realizován. Aktivita k úkolu 5.17.1 jsou/byly realizovány a rozšiřovány.

V rámci Národního plánu obnovy pak bylo vypsána v letech 2022 a 2023 2 dotační ř. Podpora projektů kreativního učení. Kreativním učením se rozumí vzdělávání, ve kterém jsou umění a tvůrčí aktivity vědomě a cíleně užívány k rozvoji kompetencí, afektivních a kognitivních schopností, dovedností a znalostí. Umožňuje komplexní zapojení jednotlivce do vzdělávacího procesu po kognitivní, emocionální, sociální, etické a fyzické stránce. Podpořeno bylo více jak 200 projektů, které se jeví jako velmi úspěšné, proto v rámci velké reformy dotačního systému MKČR uvažuje o pokračování tohoto titulu i v rámci tradičních národních dotací.

Neformální vzdělávání v knihovnách je podporováno dílčími dotacemi z programů MK Knihovna 21. století a VISK 1.

Od roku 2021 knihovny orientují své celostátní kampaně na dlouhodobě aktuální společenská témata, často úzce související s neformálním občanským vzděláváním, která jsou komunikována nejprve směrem ke knihovnám, poté k uživatelům knihoven i široké veřejnosti.

Pro léta 2021 a 2022 bylo zvoleno téma související s **udržitelným rozvojem**, pro které byly připraveny a distribuovány plakáty, příklady dobré praxe a metodiky, viz <https://koncepte.knihovna.cz/2022-udrizitelnostvknihovnach-pridejte-se/>.

V letech 2023 až 2024 byla pozornost soustředěna na téma **mediální gramotnosti**, zahrnující otázky, jak se vyznat v médiích, hledání původců dezinformací a jejich dopadu na společnost, základy bezpečnosti v kyberprostoru. Byla vytvořena speciální webová stránka, která obsahuje grafické materiály, generátor plakátů a také online hru Dreamlike.

Na dohodnutá témata jsou zaměřeny konkrétní projekty krajských knihoven, SDRUK a SKIP. Jako příklad dobré praxe lze uvést spolupráci SKIP s nadací OSF. Program Nadace OSF „Knihovny jako průvodkyně 21. stoletím: Mediální vzdělávání pro knihovníky i veřejnost“ vznikl se záměrem posílení role knihovníků v oblasti neformálního mediálního vzdělávání jako pomocníků při rozlišování ověřených a relevantních informací od manipulací.

Pro rok 2024 a následující období je připravován projekt **Digitální služby státu v knihovnách**, který je zaměřen na podporu digitální gramotnosti veřejnosti jako základní znalosti pro využívání digitalizovaných služeb státní správy a samospráv. Projekt bude realizován ve spolupráci s Digitální a informační agenturou ČR, Úřadem vlády ČR a MPSV, resp. s Úřadem práce.

5. 18. Podepsání memoranda o mezirezortní podpoře sdíleného vzdělávacího systému pro rozvoj uměleckého a kreativního vzdělávání

Je nutné dokončit jednání a podpis Memoranda o mezirezortní podpoře sdíleného vzdělávacího systému pro rozvoj uměleckého a kreativního vzdělávání. V této oblasti se jedná zejména o nalezení „systému podpory aktivit mezirezortního charakteru“, např. celostátních přehlídek uměleckých aktivit dětí a mládeže, uměleckých projektů realizovaných na školách. Na základě tohoto memoranda vznikne na půdě MK meziresortní panel, který sdruží zástupce MKČR, MŠMT, vysokých uměleckých škol a středních uměleckých škol aj.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 5.18.1.

Podpis Memoranda r. 2025

Stav: **Splněno**

Plnění:

V září roku 2021 bylo podepsáno Memorandum Ministerstva kultury a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které se týká především spolupráce knihoven a dalších kulturních a paměťových institucí se školami a školskými zařízeními v oblasti kulturního povědomí a čtenářské, informační a mediální gramotnosti. Stejně tak pracovní skupina řeší mezirezortní podporu sdíleného vzdělávacího systému pro rozvoj uměleckého a kreativního vzdělávání. Realizaci klíčových témat Memoranda zajišťuje meziresortní pracovní skupina, složená ze zástupců MK a MŠMT, která se schází cca 4x za rok a každoročně plnění Memoranda vyhodnocuje.

MK ČR se v letech 2023 a 2024 aktivně zapojilo do procesu tzv. velkých revizí rámcových vzdělávacích programů (RVP), které v těchto letech administruje MŠMT prostřednictvím Národního pedagogického institutu (NPI). Vznikla pracovní skupina v rámci MKČR a velmi aktivně se podílela na připomínkování a formování stanovisek v oblasti „Umění a kultura“ a také rozvoj základních kompetencí, kulturních i kreativních. Kulturní kompetence tak bude pevnou součástí kurikula základních škol.

V roce 2023 vydalo MK novelu Metodického pokynu MK ČR k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území ČR, kterou zavedlo nové doporučení pro spolupráci knihoven se vzdělávacími institucemi v místě.

V roce 2023 vydalo MŠMT aktualizaci Doporučení k činnosti a funkci školní knihovny na základních a středních školách, které má za cíl poskytnout metodickou podporu a pomoc činnosti školních knihoven.

V březnu 2024 uspořádal SKIP s podporou MK ČR (VISK 1) v Brně celostátní konferenci Spolupráce knihoven a škol.

V roce 2023 podepsalo Sdružení knihoven ČR memorandum o spolupráci s Národním pedagogickým institutem, jehož cílem je propojit síť krajských pracovišť NPI se sítí krajských knihoven a podporovat spolupráci knihoven se školskými zařízeními v oblasti formálního i neformálního vzdělávání dětí a mládeže.

5. 19. Podpora kreativního vzdělávání

Dle rozpočtových možností MK založit formou speciálního okruhu pravidelného výběrové řízení na podporu projektů propojující kreativitu, umění a vzdělávání. Podpora bude určena například pro realizaci projektů spolupráce kulturních organizací se školskými zařízeními. Toto VDR se bude odvíjet od schválených obsahů a osnov školní výuky a bude závislé na stanovisku MŠMT.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 5.19.1.

Vypsání výzvy r. 2022

Stav: **Splněno**

Plnění:

V rámci Národního plánu obnovy byly v letech 2023 vypsány výzvy „Podpora projektů kreativního učení I. a II.“, na kterou bylo alokováno dohromady 230 milionů korun.

Výzvy byly určeny pro lektory kreativního vzdělávání a pracovníky v kulturním a kreativním sektoru. Projekty cílí na rozvoj samostatné tvůrčí činnosti a kreativního myšlení dětí a dospívajících ve formálním i neformálním vzdělávání. Mají podpořit spolupráci kulturních institucí a škol, pomoci žákům porozumět umění a podpořit jejich zájem o aktuální kulturní dění.

Kreativním učením se rozumí vzdělávání, ve kterém jsou umění a tvůrčí aktivity vědomě a cíleně užívány k rozvoji kompetencí, afektivních a kognitivních schopností, dovedností a znalostí dětí i dospělých. Umožňuje komplexní zapojení jednotlivce do vzdělávacího procesu po kognitivní, emocionální, sociální, etické a fyzické stránce. Zapojením umění do procesu učení se vytváří bezpečné, nekompetitivní a podnětné prostředí, které podporuje radost z učení a poznávání a nastavuje rovné příležitosti u každého žáka tak, aby se projevila jeho originalita a autenticita (kreativita).

Účelem výběrového dotačního řízení je poskytnutí dotací na realizaci projektů kreativního učení, které budou zacíleny na rozvoj kulturních kompetencí, samostatné tvůrčí činnosti, invence a kreativního myšlení dětí a dospívajících ve formálním i neformálním vzdělávání, na propojování obou typů vzdělávání, podporu spolupráce kulturních institucí a škol, podporu projektů zážitkové pedagogiky, projektů zaměřených na rozvoj kompetencí žáků potřebných k porozumění umění a na podporu aktivní účasti žáků na aktuálním kulturním dění a jejich zájmu o kulturní aktivity obecně.

V rámci výzvy vypsané na podporu kreativního vzdělávání se o dotaci ucházela řada subjektů, které patří mezi pravidelné účastníky dalších dotačních řízení MK. Tato výzva jim ovšem umožnila využít příležitosti k posílení vzdělávací složky v projektech, které tím získaly výjimečný význam. Tuto motivaci žadatelů je dobré udržet i do budoucna.

V roce 2025 byla tato plánovaná dotační výzva „Kreativní učení“ úspěšně ukotvena v systému národních dotací. Vyhlášena byla (vzhledem k dobíhajícímu vyúčtování projektů Národního plánu obnovy) v březnu 2025 s výchozí finanční alokací 25 mil. Kč. Jejími gestory byly Odbor umění, knihoven a kreativních odvětví, který má zkušenosti s administrací předchozích výzev NPO, a Odbor regionální a národnostní kultury.

Cíl 6: Transformace Ministerstva kultury

6. 1. Vznik oddělení KKO
Implementace Strategie KKO vyžaduje dostatečnou personální kapacitu. Budování kvalitně personálně obsazeného a do struktury MK integrovaného oddělení bude klíčové pro efektivní rozvoj KKO. Je nutné, aby pro další aktéry veřejné správy i soukromého sektoru existoval jasný aktér na straně MK.
<i>Zajistí: Ministerstvo kultury</i>

Úkol 6.1.1.
Vznik oddělení (8 systemizovaných míst) r.2021

Stav: **Splněno**

Plnění:

Ministerstvo kultury ČR zřídilo v březnu 2021 nové oddělení kulturních a kreativních průmyslů, jehož náplní je systematická podpora rozvoje celého sektoru kulturních a kreativních odvětví (KKO) v ČR. Oddělení je součástí odboru umění, knihoven a kreativních odvětví. Cílem tohoto oddělení je nastavit strukturovanou podporu pro další rozvoj KKO formou metodického vedení v rámci státní správy, koordinace strategického ukotvení KKO a předávání lokální praxe i zahraničních zkušeností. Oddělení zajišťuje pravidelné mapování celého sektoru a podporuje tvorbu strategií KKO na regionální i lokální úrovni.

Rozvoj KKO v tuto chvíli probíhá jako integrální součást Národní plánu obnovy, kde je mnoho různorodých výzev, vycházejících mj. i z implementace Strategie rozvoje KKO a naplňujících potenciál KKO (viz také body 4.3., a 4.6.).

6. 2. Vznik analytického oddělení

Velká organizace jako je MK nemůže dlouhodobě fungovat bez analytického oddělení. Vyvedení této činnosti kompletně z MK se ukázalo jako značně problematické, jelikož evaluace programů a evidence based policy neprobíhá efektivně a vyžaduje nadbytečnou kapacitu jednotlivých odborů bez možnosti využít expertízy přímo v rámci MK. Dále se ve vnitřním průzkumu MK ukázalo, že většina odborů externí data nevyužívá a vynakládá vlastní kapacitu na podobnou oblast činnosti, aby získala podrobnější přehled o své oblasti. Analytické oddělení bude dále zodpovědné za vyhodnocení naplňování SKP v letech 2023 a 2025.

Zajistí: Ministerstvo kultury ve spolupráci s NIPOS a IDU

Úkol 6.2.1.

Vznik oddělení (5 systemizovaných míst) r.2022

Stav: **Nesplněno**

Plnění:

Ke vzniku oddělení do dnešního dne nedošlo, analýza statistických dat nadále zůstala ve správě příspěvkové organizace NIPOS, což se dlouhodobě jeví jako efektivnější. Na zajišťování statistických dat se také podílí další příspěvková organizace IDU.

Dne 6. prosince 2023 se sešla na prvním jednání pracovní skupina, která se zabývala aktuálními otázkami rezortní statistiky. Byly představeny požadavky na statistická zjišťování a členové skupiny byli seznámeni se závěry schůzky MK, NIPOS a ČSÚ k metodice rezortní statistiky.

Využití analytických dat jednotlivými složkami MK se stává pravidlem a nezbytnou součástí práce a plánování jednotlivých složek ministerstva. Datové podklady i nadále sbírají příspěvkové organizace, zejména IDU a NIPOS. Výsledky statistických zjišťování v kultuře zveřejňuje NIPOS pravidelně na webové adrese www.statistikakultury.cz.

Od 1. 7. 2025 se zhostil tohoto úkolu Národní institut pro kulturu, do něhož byly sloučeny obě výše zmíněné příspěvkové organizace MK.

6. 3. Transformace Projektové kanceláře MK

Projektová kancelář v současné době MK funguje jako projekt financovaný z Operačního programu zaměstnanost s tím, že jeho hlavním cílem je zkvalitnění projektového řízení ve veřejné správě. Projekty, financované z Operačních programů (i Národního plánu obnovy) budou realizovány i po ukončení projektu financovaného z OPZ, což bude v únoru 2022. Proto je nutné zajistit Ministerstvu kultury pokračování existence projektové kanceláře, která se transformuje na nové programové období a Národní plán obnovy, ale také se bude věnovat všestrannému a koncepčnímu projektovému řízení na MK. Bez udržení projektové kanceláře MK může dojít k ohrožení realizace projektů financovaných z operačních programů v programovém období 2021-2027

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 6.3.1.

Zařazení 10 pracovních míst projektové kanceláře do trvalé struktury MK r. 2022

Stav: **Splněno** (v souvislosti s NPO)

Plnění:

Projektová kancelář se stala stálou součástí struktury MK jako „Odbor strukturálních fondů“ a nadále se podílí na zajištění projektů financovaných z operačních programů v programovém období 2021–2027, a to primárně po stránce kooperace a metodické podpory zřizovaným příspěvkovým organizacím. Ke klasické kohezní politice vykonává odbor selekci činností ke komponentě 4.5 Národního plánu obnovy (NPO), zvláště pak směrem k Řídícímu výboru ministerstva, tak řídicího útvaru NPO v rámci Ministerstva průmyslu a obchodu. Vnitroresortně jde pak o metodickou podporu při realizaci aktivit a správy agend týkajících se NPO.

V rámci nové agendy týkající se Národního plánu obnovy bylo zařazeno nově několik služebních míst, které se předmětné agendě má věnovat. Definovaný úkol tak byl naplněn nad rámec na 150 %.

6. 4. Systemizace sběru dat jejich analýzy

S ohledem na vznik analytického oddělení je nutné systemizovat sběr dat v oblasti KKS zlepšit spolupráci mezi různými subjekty tak, aby docházelo k jejich pravidelnému využití jednotlivými složkami MK. Součástí bude nejen příprava modernizace statistiky kultury, ale např. i vyhodnocení pětileté řady dat s důrazem na kvantifikaci vlivu epidemie Covid-19 na výsledky roku 2020. Cílem je dále rozvoj otevřených dat.

Zajistí: Ministerstvo kultury ve spolupráci s NIPOS A IDU

Úkol 6.4.1.

Zveřejnění formou publikace a na webu v r. 2022

Stav: **Splněno**

Plnění:

Dne 6. prosince 2023 se sešla na prvním jednání pracovní skupina, která se zabývala aktuálními otázkami rezortní statistiky. Byly představeny požadavky na statistická zjišťování a členové skupiny byli seznámeni se závěry schůzky MK, NIPOS a ČSÚ k metodice rezortní statistiky. Organizace prosincového jednání pracovní skupiny se ujalo oddělení KKO ve spolupráci s NIPOS.

Využití analytických dat jednotlivými složkami MK se stává pravidlem a nezbytnou součástí práce a plánování jednotlivých složek ministerstva. Datové podklady v oblasti KKS i nadále sbírají příspěvkové organizace, zejména IDU a NIPOS. Výsledky statistických zjišťování v kultuře zveřejňuje NIPOS pravidelně na webové adrese www.statistikakultury.cz.

V souvislosti s epidemií Covid-19 a na základě zadání MKČR NIPOS také zpracoval a v 06/2023 zveřejnil, i na stránkách MKČR, rozsáhlou analýzu „Pandemická krize jako výzva pro kulturu: Návrh nelegislativních opatření pro MK ČR“, s podtitulem „Výzkumný projekt Veřejné kulturní služby na lokální a regionální úrovni v době coronavirové krize“. Tento projekt/analýza si klade za cíl přispět k trvale udržitelnému rozvoji kultury a společnosti na národní úrovni. Dokument NIPOS z června 2023 představuje opatření nelegislativní povahy; doporučení zde uvedená by měla být součástí komplexní kulturní politiky státu. Směřují přímo k praxi v resortu kultury, navazují na aktuální platnou Státní kulturní politiku a mají ambici přispět k formulování její nové vize.

Dne 9. října 2024 se uskutečnila konference organizovaná NIPOS pod názvem „Kulturní infrastruktura jako základ lokální a regionální kultury“, která je určena zástupcům veřejné správy, poskytovatelům veřejných kulturních služeb, odborné veřejnosti, zástupcům NNO a studentům.

Další úkoly NIPOS a IDU v této i dalších oblastech od 1.7. 2025 převzal Národní institut pro kulturu.

6. 5. Digitalizace dotačního systému

V rámci dotačního řízení MK stále nebyla dokončena digitalizace. Jen na kulturní aktivity bylo mezi lety 2016 a 2018 rozděleno 1,7 mld. Kč v rámci devíti odlišných útvarů a 29 výběrových řízení Ministerstva kultury. Každoročně bylo poskytnuto průměrně 2000 dotací. Počet poskytnutých dotací v letech 2016 až 2018 navíc narůstal a tento trend pokračuje i nyní. Mnoho náležitostí a dokumentů nutných pro podání žádosti je shodná (výpisy z obchodního rejstříku, stanovy, zřizovací listiny, plné moci, výpisy z živnostenského rejstříku, doklady o zřízení bankovního účtu, čestná prohlášení o vypořádání závazků ke státu aj.). Doložení těchto dokumentů je povinnou součástí žádosti a podmínkou pro poskytnutí dotace. Vzhledem k neexistenci jednotného informačního systému, ve kterém by byl tento proces administrován, a více žádostem jednoho subjektu dochází duplicitám činností. Stejně dokumenty je nutné předkládat několikrát vždy pro každou jednotlivou žádost. Ministerstvo kultury následně u každé žádosti znovu provádí kontrolu stejných dokumentů. Množství předvyplněných dat je prakticky nulové. Současně chybí vhodné vybavení nutné pro efektivní práci grantových komisí. Kvůli nedokončené digitalizaci a souhrnnému nastavení systémů Ministerstva kultury proto dochází k nejednotnému postupu oddělení a chybí klíčové informace. Sběr dat je omezený a nedochází k evaluaci efektivity podpory a související úpravě jejího nastavení. Chybí i přehledný dotační portál umožňující jasnou orientaci v jednotlivých nástrojích podpory KKS. Výsledkem je velká administrativní zátěž jak pro MK, tak pro žadatele, a neefektivní průběh vnitřních procesů na ministerstvu. To snižuje kapacitu Ministerstva kultury provádět další činnosti, včetně kontrolní činnosti.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 6.5.1.

75 % žádostí o dotace podáno online r. 2025

Stav: **Splněno** (úkol trvá)

Plnění:

MKČR v druhé polovině roku 2023 spustilo reformu dotačních titulů. PO NIPOS provedl v první polovině roku 2024 první fázi analytické práce a řídil a organizoval fokusní skupiny napříč odbory ministerstva, do kterých se zapojily všechny odbory ministerstva. Nový systém hodnocení výdajů, jehož cílem je zajistit transparentnost toků peněz, doporučit zlepšení a kultivovat následnou diskuzi o veřejných rozpočtech, schválila vláda nejdříve v obecné formě v listopadu 2023 a konkrétní mandát pro MKČR 7. 2. 2024. Týmy odborníků MK a MF prováděly na základě vládou schváleného návrhu revizi výdajů v oblasti kulturních dotací a zaměřily se zejména na otázku efektivity současné dotační politiky. Cílem této konkrétní revize výdajů bylo zejména posouzení efektivity stávající dotační politiky v oblasti kultury, a to zejména z hlediska formulace cílů dotací a podpory. Do reformy dotací se zapojily všechny

odbory ministerstva i 6členný tým příspěvkové organizace NIPOS, který měl ve svých řadách metodologické odborníky a analytiky.

Součástí rozsáhlé reformy dotací byla i plná digitalizace dotačních řízení, 100 % aplikovaná v roce 2025, cca 75 % již v roce 2024. Součástí byl i jednotný dotační systém, evaluace efektivity podpory a celkové zpřehlednění a zefektivnění vnitřních procesů dotačního systému MKČR. Tato opatření mají výrazně omezit administrativní zátěž jak pro MK, tak pro žadatele.

6. 6. Aktualizace fungování dotačních programů MK a nastavení systému pravidelné evaluace

Jedná se o zavedení jasných pravidel pro přidělování finančních prostředků v rámci dotačních programů a systematické aktualizace na základě evaluace v rámci evidence-based policy. Je zejména nutné jasně a transparentně provázat hodnocení komise s výslednou finanční podporou a nastavit systematický sběr dat pro každoroční evaluaci. Nejprve je nutné zpracovat analýzu aktuálních programů a zvážit, zda dochází k dostatečným synergiím v podpoře, zda není nutné vytvořit průřezové dotační programy a zda není nutné v této souvislosti novelizovat zákon 203 + 2006 Sb. např. ve smyslu rozšíření působnosti programu i na další pracovníky v oblasti umění a interprety či zrušit věkovou hranici stipendistů.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 6.6.1.

Zveřejnění evaluační zprávy na webu MK r. 2023

Stav: **Splněno**

Plnění:

MKČR v druhé polovině roku 2023 spustilo z pověření ministra Martina Baxy reformu dotačních titulů, kterou koordinoval tehdejší náměstek Ondřej Chrást, spolu se všemi útvary MK. PO NIPOS provedl v první polovině roku 2024 první fázi analytické práce a řídil a organizoval fokusní skupiny napříč odbory ministerstva, do kterých se zapojily všechny odbory ministerstva. Nový systém hodnocení výdajů, jehož cílem je zajistit transparentnost toků peněz, doporučit zlepšení a kultivovat následnou diskuzi o veřejných rozpočtech, schválila vláda nejdříve v obecné formě v listopadu 2023 a konkrétní mandát pro MKČR 7. 2. 2024. Týmy odborníků MK a MF prováděly na základě vládou schváleného návrhu revizi výdajů v oblasti kulturních dotací a zaměřily se zejména na otázku efektivity současné dotační politiky. Cílem této konkrétní revize výdajů je zejména posouzení efektivity stávající dotační politiky v oblasti kultury, a to zejména z hlediska formulace cílů dotací a podpory. Do reformy dotací se zapojily všechny odbory ministerstva i 6členný tým příspěvkové organizace NIPOS, který měl ve svých řadách metodologické odborníky a analytiky.

Součástí rozsáhlé reformy dotací byla i plná digitalizace dotačních řízení, 100 % aplikovaná v roce 2025, cca 75 % již v roce 2024. Součástí byl i jednotný dotační systém, evaluace efektivity podpory a celkové zpřehlednění a zefektivnění vnitřních procesů dotačního systému MKČR. Tato opatření mají výrazně omezit administrativní zátěž jak pro MK, tak pro žadatele.

Na projektu spolupracovaly všechny odbory a tým příspěvkové organizace NIPOS, který se zaměřil na revizi obsahu a částečně také procesu. MF se zabývalo revizí systému.

Projekt reformy dotací byl věcně i časově rozdělen do několika etap. První etapa od ledna do června 2024 zahrnovala řízené rozhovory s jednotlivými odbory, zpracování záznamů

a SWOT analýz, fokusní skupiny se zainteresovanou veřejností vedené nezávislým facilitátorem doplněné výběrovým dotazníkovým zjišťováním, které zasáhlo i další stakeholdery.

Tým NIPOS se skládal ze šesti odborných pracovníků (včetně ředitelky organizace), kteří jsou většinou řešiteli výzkumných úkolů organizace, mají zkušenosti s analytickou prací, působí jako členové některých dotačních komisí MK, případně jako soukromé osoby jsou zpracovateli žádostí. Jeden člen týmu je díky své předchozí pracovní zkušenosti IT specialistou. V první třetině roku 2024 tým provedl rozhovory o 40 dotačních titulech s administrátory jednotlivých titulů a řediteli odborů. Vždy byl přítomen zástupce Odboru interního auditu a veřejnosprávní kontroly a ředitel Kanceláře státní tajemnice. Ze všech rozhovorů bylo zpracováno 20 SWOT analýz a závěrečná zpráva s doporučeními.

Evaluační zpráva byla dne 21. března 2025 v Konírně Nostického paláce představena účastníkům úvodního semináře k tvorbě Státní kulturní politiky, následně byla předána vedení úřadu.

6. 7. Transformace Státního fondu kultury

Státní fond kultury aktuálně neplní svou původně zamýšlenou roli. Je nutné jej transformovat na efektivní nástroj podpory kulturního a kreativního sektoru. K tomu je nejprve nutné konzultovat změny s klíčovými aktéry sektoru i s Ministerstvem financí, aby došlo k efektivnímu nastavení fungování nového fondu.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 6.7.1.

Schválení novely zákona r. 2025

Stav: **Splněno**

Plnění:

Opatření bylo splněno schválením velké mediální novely, která vstoupila v platnost dne 1.5.2025.

MKČR v druhé polovině roku 2023 spustilo reformu dotačních titulů, kde je Státní fond kultury jako jeden z cílů potenciální reformy. Součástí rozsáhlé reformy dotací byla i plná digitalizace dotačních řízení, 100 % aplikovaná v roce 2025, cca 75 % již v roce 2024. Součástí měl být i jednotný dotační systém, evaluace efektivity podpory a celkové zpřehlednění a zefektivnění vnitřních procesů dotačního systému MKČR i SFK. Tato opatření mají výrazně omezit administrativní zátěž jak pro MK, tak pro žadatele.

Projekt reformy dotací byl věcně i časově rozdělen do několika etap. První etapa od ledna do června 2024 zahrnovala řízené rozhovory s jednotlivými odbory, zpracování záznamů a SWOT analýz, fokusní skupiny se zainteresovanou veřejností vedené nezávislým facilitátorem doplněné výběrovým dotazníkovým zjišťováním, které zasáhlo i další stakeholdery.

Tým NIPOS se skládal ze šesti odborných pracovníků (včetně ředitelky organizace), kteří jsou většinou řešiteli výzkumných úkolů organizace, mají zkušenosti s analytickou prací, působí jako členové některých dotačních komisí MK, případně jako soukromé osoby jsou zpracovateli žádostí. Jeden člen týmu je díky své předchozí pracovní zkušenosti IT specialistou. V první třetině roku 2024 tým provedl rozhovory o 40 dotačních titulech s administrátory jednotlivých titulů a řediteli odborů i v rámci SKP. Ze všech rozhovorů bylo zpracováno 20 SWOT analýz a závěrečná zpráva s doporučeními.

6. 8. Navýšení rozpočtu MK na 1 % rozpočtu

V rámci podpory veřejné debaty o nutnosti navýšení rozpočtu MK až na 1 % státního rozpočtu MK zpracuje aktualizaci aproximační strategie z roku 2015.

Zajistí: Ministerstvo kultury

Úkol 6.8.1.

Zveřejnění aktualizace aproximační strategie na webu MK r. 2022

Stav: **Nesplněno**

Plnění:

Vláda Petra Fialy (od 12/2021) se ve svém programovém prohlášení přihlásila k tomu, že se chce postupně přiblížit jednomu procentu státního rozpočtu na kulturu. Vzhledem k mnoha nečekaným okolnostem, jako je ruská agrese na Ukrajině a následná vysoká inflace a nutnost cílit výdaje státu jiným směrem, tento cíl zatím naplněn není, vláda se ho však nezříká. Vláda musí jako celek ale nejdříve konsolidovat státní finance po výrazném zadlužení celého státu po vládě předchozí. Také v roce 2023 MKČR hospodařilo s historicky nejvyšším rozpočtem pro resort za celou dobu jeho existence 18,5 mld. korun. Úsporná opatření v resortu kultury nevedou k tomu, že by byla kultura zásadně omezována.

Indikátor splnění tohoto bodu „Zveřejnění aktualizace aproximační strategie na webu MK r. 2022“ v této souvislosti nedává smysl a je tedy zbytečný. Ministerstvo připravuje celou řadu oborových strategií a provedlo velkou reformu dotačních řízení, které mají v budoucnu více korespondovat se schválenou kulturní strategií.